

Urząd
Zamówień
Publicznych

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
PO NOWELIZACJI
z dnia 4 września 2008 r.

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH PO NOWELIZACJI z dnia 4 września 2008 r.

Tekst ujednoczony

uwzględniający zmiany wprowadzone ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw
(Dz. U. z dnia 23 września 2008 r. Nr 171, poz. 1058)

Znowelizowane akty wykonawcze do ustawy Prawo zamówień publicznych

Omówienie najważniejszych zmian w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych

*pod redakcją
Jacka Sadowego
Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych*

Warszawa 2008

Spis treści

Ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych tekst ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych	4
Znowelizowane akty wykonawcze do ustawy Prawo zamówień publicznych.....	91
Rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane	92
Rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań....	96
Rozporządzenie w sprawie wysokości oraz sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania.....	104
Rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych	106
Rozporządzenie w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.....	107
Omówienie najważniejszych zmian w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych wprowadzonych ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.....	110
Odformalizowanie procedur „otwartych” w nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych.....	111
Nowa definicja usług w znowelizowanej ustawie Prawo zamówień publicznych.....	122
Dostosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych do dyrektyw unijnych.....	126
Zmiany treści ogłoszenia oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia w świetle nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych.....	135
Kontrola udzielania zamówień publicznych.....	142
Środki ochrony prawnej po nowelizacji	148

**Ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych
tekst ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo
zamówień publicznych**

(Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171 poz. 1058),

Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 171, poz. 1058) obowiązują od dnia 24 października 2008 r.

(Pogrubieniem wyróżniono przepisy wprowadzone nowelizacją).

USTAWA
z dnia 29 stycznia 2004 r.

Prawo zamówień publicznych

Dział I
Przepisy ogólne

Rozdział 1
Przedmiot regulacji

Art. 1.

Ustawa określa zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej, kontrolę udzielania zamówień publicznych oraz organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie.

Art. 2.

Ilekcść w ustawie jest mowa o:

- 1) cenie – należy przez to rozumieć cenę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. Nr 97, poz. 1050, z późn. zm.¹⁾);
- 2) dostawach – należy przez to rozumieć nabywanie rzeczy, praw oraz innych dóbr, w szczególności na podstawie umowy sprzedaży, dostawy, najmu, dzierżawy oraz leasingu;
- 2a) dynamicznym systemie zakupów – należy przez to rozumieć ograniczony w czasie elektroniczny proces udzielania zamówień publicznych, których przedmiotem są dostawy powszechnie dostępne nabywane na podstawie umowy sprzedaży lub usługi powszechnie dostępne;
- 3) kierownika zamawiającego – należy przez to rozumieć osobę lub organ, który – zgodnie z obowiązującymi przepisami, statutem lub umową – jest uprawniony do zarządzania zamawiającym, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez zamawiającego;
- 4) koncesji na roboty budowlane – należy przez to rozumieć zamówienia publiczne na roboty budowlane, z tym że wynagrodzeniem za ich wykonanie jest prawo do eksploatacji obiektu budowlanego albo takie prawo wraz z zapłatą;
- 5) najkorzystniejszej ofercie – należy przez to rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną, a w przypadku zamówień publicznych w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący – ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego;
- 6) ofercie częściowej – należy przez to rozumieć ofertę przewidującą, zgodnie z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, wykonanie części zamówienia publicznego;

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 137, poz. 1302 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 210, poz. 2135.

- 7) ofercie wariantowej – należy przez to rozumieć ofertę przewidującą, zgodnie z warunkami określonymi w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, odmienny niż określony przez zamawiającego sposób wykonania zamówienia publicznego;
- 8) robotach budowlanych – należy przez to rozumieć wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118), a także realizację obiektu budowlanego w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego;
- 9) środkach publicznych – należy przez to rozumieć środki publiczne w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
- 9a) umowie ramowej – należy przez to rozumieć umowę zawartą między zamawiającym a jednym lub większą liczbą wykonawców, której celem jest ustalenie warunków dotyczących zamówień publicznych, jakie mogą zostać udzielone w danym okresie, w szczególności cen i, jeżeli zachodzi taka potrzeba, przewidywanych ilości;
- 10) usługach – **należy przez to rozumieć wszelkie świadczenia, których przedmiotem nie są roboty budowlane lub dostawy, a są usługami wymienionymi w załączniku II do dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi lub w załącznikach XVII A i XVII B do dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych;**
- 11) wykonawcy – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie zamówienia publicznego, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego;
- 12) zamawiającym – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej obowiązana do stosowania ustawy;
- 13) zamówieniach publicznych – należy przez to rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane.

Art. 3.

1. Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, zwanych dalej „zamówieniami”, przez:
  - 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
  - 2) inne, niż określone w pkt 1, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
  - 3) inne, niż określone w pkt 1, osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:
    - a) finansują je w ponad 50 % lub
    - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
    - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub

- d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;
- 3a) związki podmiotów, o których mowa w pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w pkt 3;
- 4) inne niż określone w pkt 1–3a podmioty, jeżeli zamówienie jest udzielane w celu wykonywania jednego z rodzajów działalności, o której mowa w art. 132, a działalność ta jest wykonywana na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych albo jeżeli podmioty, o których mowa w pkt 1–3a, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot wywierają na nie dominujący wpływ, w szczególności:
- a) finansują je w ponad 50 % lub
  - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
  - c) posiadają ponad połowę głosów wynikających z udziałów albo akcji, lub
  - d) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
  - e) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu zarządzającego;
- 5) inne niż określone w pkt 1 i 2 podmioty, jeżeli łącznie zachodzą następujące okoliczności:
- a) ponad 50 % wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa w pkt 1–3a,
  - b) wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,
  - c) przedmiotem zamówienia są roboty budowlane obejmujące wykonanie czynności w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi;
- 6) inne, niż określone w pkt 1 i 2, podmioty, jeżeli zamówienie jest finansowane z udziałem środków, których przyznanie jest uzależnione od zastosowania procedury udzielania zamówienia określonej w ustawie;
- 7) podmioty, którym podmioty określone w pkt 1–3a udzieliły koncesji na roboty budowlane, w zakresie, w jakim udzielają zamówienia w celu jej wykonania.
2. Prawami szczególnymi lub wyłącznymi w rozumieniu ust. 1 pkt 4 są prawa przyznane w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, polegające na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów, jeżeli spełnienie określonych odrębnymi przepisami warunków uzyskania takich praw nie powoduje obowiązku ich przyznania.

Art. 4.

Ustawy nie stosuje się do:

- 1) zamówień udzielanych na podstawie:
  - a) szczególnej procedury organizacji międzynarodowej odmiennej od określonej w ustawie,
  - b) umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, dotyczących stacjonowania wojsk, jeżeli umowy te przewidują inne niż ustawa procedury udzielania zamówień,
  - c) umowy międzynarodowej zawartej między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, dotyczącej wdrożenia lub realizacji przedsięwzięcia przez strony tej umowy, jeżeli umowa ta przewiduje inne niż ustawa procedury udzielania zamówień;
- 2) zamówień Narodowego Banku Polskiego związanych z:

- a) wykonywaniem zadań dotyczących realizacji polityki pieniężnej, a w szczególności zamówień na usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem i transferem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych,
  - b) obrotem papierami wartościowymi emitowanymi przez Skarb Państwa,
  - c) obsługą zarządzania długiem krajowym i zadłużeniem zagranicznym,
  - d) emisją znaków pieniężnych i gospodarką tymi znakami,
  - e) gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem tymi rezerwami,
  - f) gromadzeniem złota i metali szlachetnych,
  - g) prowadzeniem rachunków bankowych i przeprowadzaniem bankowych rozliczeń pieniężnych;
- 3) zamówień, których przedmiotem są:
- a) usługi arbitrażowe lub pojednawcze,
  - b) usługi Narodowego Banku Polskiego,
  - c) (uchylona),
  - d) (uchylona),
  - e) **usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych, które nie są w całości opłacane przez zamawiającego i których rezultaty nie stanowią wyłącznie jego własności,**
  - f) dostawy i usługi, do których stosuje się art. 296 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,
  - g) nabycie, przygotowanie, produkcja lub koprodukcja materiałów programowych przeznaczonych do emisji przez nadawców radiowych lub telewizyjnych,
  - h) zakup czasu antenowego,
  - i) nabycie własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości, w szczególności dzierżawy i najmu,
  - j) usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem lub transferem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, w szczególności związane z transakcjami mającymi na celu uzyskanie dla zamawiającego środków pieniężnych lub kapitału,
  - k) **dostawy uprawnień do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, jednostek poświadczonej redukcji emisji oraz jednostek redukcji emisji, w rozumieniu przepisów o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji;**
- 4) umów z zakresu prawa pracy;
- 4a) (uchylony);
- 5) zamówień objętych tajemnicą państwową zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych albo jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa, albo zamówień objętych tajemnicą służbową, jeżeli wymaga tego istotny interes publiczny lub istotny interes państwa;
- 6) zamówień na usługi udzielane innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3a, któremu przyznano, w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, wyłączne prawo do świadczenia tych usług;
- 7) przyznawania dotacji ze środków publicznych, jeżeli dotacje te są przyznawane na podstawie ustaw;
- 8) zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro;

- 9) (uchylony);
- 10) zamówień udzielanych przez podmioty wykonujące co najmniej jeden z następujących rodzajów działalności:
- a) udostępnianie publicznej sieci telekomunikacyjnej,
  - b) eksploatacja publicznej sieci telekomunikacyjnej,
  - c) świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej lub usług poczty elektronicznej za pomocą takiej sieci
- jeżeli zamówienie jest udzielane wyłącznie w celu wykonywania jednego z tych rodzajów działalności;
- 11) nabywania dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego.

Art. 4a. (uchylony)

Art. 5.

1. **W postępowaniach o udzielenie zamówień, których przedmiotem są usługi wymienione w załączniku II B do dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi lub w załączniku XVII B do dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, zamawiający może nie stosować przepisów ustawy dotyczących terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert, wadium, obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy oraz innych niż dotyczące wartości zamówienia przesłanek wyboru trybu negocjacji z ogłoszeniem, negocjacji bez ogłoszenia, zapytania o cenę, licytacji elektronicznej, a także przesłanek wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki oraz obowiązku informowania w tych przypadkach Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej „Prezesem Urzędu”.**
2. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie usługi, o których mowa w ust. 1, oraz inne usługi, dostawy lub roboty budowlane, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tego przedmiotu zamówienia, którego wartościowy udział w danym zamówieniu jest największy.
3. Zamawiający nie może w celu uniknięcia procedur udzielania zamówień określonych ustawą łączyć innych zamówień z usługami, o których mowa w ust. 1.

Art. 6.

1. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie dostawy oraz usługi albo roboty budowlane oraz usługi, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tego przedmiotu zamówienia, którego wartościowy udział w danym zamówieniu jest największy.
2. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie dostawy oraz rozmieszczenie lub instalację dostarczonej rzeczy lub innego dobra, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące dostaw.
3. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie roboty budowlane oraz dostawy niezbędne do ich wykonania, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące robót budowlanych.

4. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie usługi oraz roboty budowlane niezbędne do wykonania usług, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące usług.

Art. 6a.

W przypadku zamówień udzielanych w częściach, do udzielenia zamówienia na daną część zamawiający może stosować przepisy właściwe dla wartości tej części zamówienia, jeżeli jej wartość jest mniejsza niż wyrażona w złotych równowartość kwoty

80 000 euro dla dostaw lub usług oraz 1 000 000 euro dla robót budowlanych, pod warunkiem że łączna wartość tych części wynosi nie więcej niż 20% wartości zamówienia.

Rozdział 2

Zasady udzielania zamówień

Art. 7.

1. Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.
2. Czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia wykonują osoby zapewniające bezstronność i obiektywizm.
3. Zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

Art. 8.

1. Postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne.
2. Zamawiający może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach określonych w ustawie.
3. Nie ujawnia się informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli wykonawca, nie później niż w terminie składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane. Wykonawca nie może zastrzec informacji, o których mowa w art. 86 ust. 4. Do konkursu przepis stosuje się odpowiednio.

Art. 9.

1. Postępowanie o udzielenie zamówienia, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie, prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej.
2. Postępowanie o udzielenie zamówienia prowadzi się w języku polskim.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamawiający może wyrazić zgodę na złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, oświadczeń, oferty oraz innych dokumentów również w jednym z języków powszechnie używanych w handlu międzynarodowym lub języku kraju, w którym zamówienie jest udzielane.

Art. 10.

1. Podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony.

2. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki, zapytania o cenę albo licytacji elektronicznej tylko w przypadkach określonych w ustawie.

Rozdział 3 **Ogłoszenia**

Art. 11.

1. Ogłoszenia, o których mowa w ustawie:
  - 1) zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych udostępnianym na stronach portalu internetowego Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej „Urzędem”;
  - 2) publikuje się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, jeżeli są przekazywane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
2. (uchylony)
3. (uchylony)
4. **Ogłoszenie zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający może zmienić, zamieszczając w Biuletynie ogłoszenie o zmianie ogłoszenia, zawierające w szczególności datę zamieszczenia zmienianego ogłoszenia i jego numer.**
5. Zamawiający może zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie, którego zamieszczenie w Biuletynie ze względu na wartość zamówienia albo konkursu nie jest obowiązkowe.
6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzory ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, mając na względzie rodzaje ogłoszeń oraz wartość zamówienia albo konkursu.
7. Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenia przekazuje się, zgodnie z wzorami określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1564/2005 z dnia 7 września 2005 r. ustanawiającym standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w ramach procedur udzielania zamówień publicznych zgodnie z dyrektywami 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 257 z 1.10.2005, str. 1), jeżeli wartość zamówienia lub konkursu jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 8.
8. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, kwoty wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa Unii Europejskiej.

Art. 12.

1. Ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszcza się drogą elektroniczną za pomocą formularzy umieszczonych na stronach portalu internetowego Urzędu.
2. Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenia przekazuje się pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną, a w przypadkach przewidzianych w ustawie – drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej, o której mowa w ust. 3 załącznika VIII do dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi albo w ust. 3 załącznika XX do dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, zwanej dalej „stroną internetową określoną w dyrektywie”.
3. Zamawiający jest obowiązany udokumentować:

- 1) zamieszczenie ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, w szczególności przechowywać dowód jego zamieszczenia;
  - 2) publikację ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w szczególności przechowywać dowód jego publikacji.
- 4. Ogłoszenie opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zamawiający może zmienić, przekazując Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenie dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania, drogą elektroniczną, zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie.**
5. Zamawiający może przekazać Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenie, którego publikacja ze względu na wartość zamówienia lub konkursu nie jest obowiązkowa.

Art. 12a.

1. **W przypadku dokonywania zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych lub opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, zamawiający przedłuża termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub termin składania ofert o czas niezbędny do wprowadzenia zmian we wnioskach lub ofertach, jeżeli jest to konieczne.**
2. **Jeżeli zmiana, o której mowa w ust. 1, jest istotna, w szczególności dotyczy określenia przedmiotu, wielkości lub zakresu zamówienia, kryteriów oceny ofert, warunków udziału w postępowaniu lub sposobu oceny ich spełniania, zamawiający przedłuża termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub termin składania ofert o czas niezbędny na wprowadzenie zmian we wnioskach lub ofertach, z tym że w postępowaniach, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, termin składania:**
  - 1) **ofert nie może być krótszy niż 22 dni od dnia przekazania zmiany ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich – w trybie przetargu nieograniczonego;**
  - 2) **wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie może być krótszy niż 30 dni, a jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia niż 10 dni od dnia przekazania zmiany ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich – w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.**
3. **Zamawiający niezwłocznie po zamieszczeniu zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub jej przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich zamieszcza informację o zmianach w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej.**

Art. 13.

1. Zamawiający po zatwierdzeniu albo uchwaleniu planu finansowego zgodnie z obowiązującymi zamawiającego przepisami, statutem lub umową, a w przypadku zamawiających, którzy nie sporządzają planu finansowego – raz w roku, może przekazać Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich lub zamieścić na własnej stronie internetowej w miejscu wyodrębnionym dla zamówień, zwanym dalej „profilem nabywcy”, wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w terminie następnych 12 miesięcy zamówieniach lub umowach ramowych, których wartość:
  - 1) dla robót budowlanych – jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;

- 2) zsumowana dla dostaw o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, w ramach danej grupy określonej w rozporządzeniu (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2195/2002 z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień CPV (Dz. Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 0001–0562, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 3, z późn. zm.²⁾), zwanym dalej „Wspólnym Słownikiem Zamówień”, jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro;
  - 3) zsumowana dla usług o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, w ramach kategorii 1–16 określonej w załączniku nr 3 do Wspólnego Słownika Zamówień, jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zamawiający może zamieścić w profilu nabywcy po przekazaniu ogłoszenia o profilu nabywcy Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie.
  3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do planowanych zamówień na usługi, o których mowa w art. 5 ust. 1, oraz planowanych zamówień udzielanych w trybie innym niż przetarg nieograniczony, przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem lub dialog konkurencyjny.

Dział II

Postępowanie o udzielenie zamówienia

Rozdział 1

Zamawiający i wykonawcy

Art. 14.

Do czynności podejmowanych przez zamawiającego i wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.³⁾), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 15.

1. Postępowanie o udzielenie zamówienia przygotowuje i przeprowadza zamawiający.
2. Zamawiający może powierzyć przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia własnej jednostce organizacyjnej lub osobie trzeciej.
3. Podmioty, o których mowa w ust. 2, działają jako pełnomocnicy zamawiającego.

---

²⁾ Wymienione rozporządzenie zostało zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2151/2003 z dnia 16 grudnia 2003 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (Dz. Urz. UE L 329 z 17.12.2003, str. 0001-0270).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438 oraz z 2006 r. Nr 133, poz. 935.

Art. 15a.

1. Centralny zamawiający może przygotowywać i przeprowadzać postępowania o udzielenie zamówienia, udzielać zamówień lub zawierać umowy ramowe na potrzeby zamawiających z administracji rządowej, jeżeli zamówienie jest związane z działalnością więcej niż jednego zamawiającego.
2. Zamawiający z administracji rządowej mogą udzielać zamówień na podstawie umowy ramowej zawartej przez centralnego zamawiającego, jeżeli umowa ramowa to przewiduje.
3. Centralny zamawiający może dokonywać czynności, o których mowa w ust. 1, również na potrzeby innych zamawiających.
4. Prezes Rady Ministrów może wskazać centralnego zamawiającego spośród organów administracji rządowej lub jednostek organizacyjnych podległych tym organom lub przez nie nadzorowanych.
5. Prezes Rady Ministrów, wskazując centralnego zamawiającego, może, w drodze zarządzenia, polecić zamawiającym z administracji rządowej nabywanie określonych rodzajów zamówień od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego oraz udzielanie zamówień na podstawie umowy ramowej zawartej przez centralnego zamawiającego, a także określić zakres informacji przekazywanych centralnemu zamawiającemu przez tych zamawiających, niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oraz sposób współdziałania z centralnym zamawiającym.
6. Przepisy dotyczące zamawiającego stosuje się odpowiednio do centralnego zamawiającego.

Art. 16.

1. Zamawiający mogą wspólnie przeprowadzić postępowanie i udzielić zamówienia, wyznaczając spośród siebie zamawiającego upoważnionego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia w ich imieniu i na ich rzecz.
2. (uchylony).
3. Minister kierujący działem administracji rządowej może, w drodze zarządzenia, wskazać, spośród podległych jemu jednostek organizacyjnych lub przez niego nadzorowanych, zamawiającego, który będzie właściwy do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na rzecz tych jednostek, a także polecić tym jednostkom nabywanie określonych rodzajów zamówień od wskazanego albo centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez wskazanego albo centralnego zamawiającego oraz polecić udzielanie zamówień na podstawie umowy ramowej zawartej przez wskazanego albo centralnego zamawiającego.
4. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może wyznaczyć spośród podległych samorządowych jednostek organizacyjnych jednostkę organizacyjną właściwą do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na rzecz tych jednostek.
5. Przepisy dotyczące zamawiającego stosuje się odpowiednio do zamawiających, o których mowa w ust. 1.

Art. 17.

1. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podlegają wyłączeniu, jeżeli:
  - 1) ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;
  - 2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego

- stopnia lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 3) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
  - 4) pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób;
  - 5) zostały prawomocnie skazane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych.
2. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1.
  3. Czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podjęte przez osobę podlegającą wyłączeniu po powzięciu przez nią wiadomości o okolicznościach, o których mowa w ust. 1, powtarza się, z wyjątkiem otwarcia ofert oraz innych czynności faktycznych niewpływających na wynik postępowania.

Art. 18.

1. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiada kierownik zamawiającego.
2. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiadają także inne osoby w zakresie, w jakim powierzono im czynności w postępowaniu oraz czynności związane z przygotowaniem postępowania. Kierownik zamawiającego może powierzyć pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności, określonych w niniejszym rozdziale, pracownikom zamawiającego.
3. Jeżeli przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie przepisów odrębnych jest zastrzeżone dla organu innego niż kierownik zamawiającego, przepisy dotyczące kierownika zamawiającego stosuje się odpowiednio do tego organu.

Art. 19.

1. Kierownik zamawiającego powołuje komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, zwaną dalej „komisją przetargową”, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, kierownik zamawiającego może powołać komisję przetargową. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się.
3. Komisja przetargowa może mieć charakter stały lub być powoływana do przygotowania i przeprowadzenia określonych postępowań.

Art. 20.

1. Komisja przetargowa jest zespołem pomocniczym kierownika zamawiającego powoływanym do oceny spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz do badania i oceny ofert.
2. Kierownik zamawiającego może także powierzyć komisji przetargowej dokonanie innych, niż określone w ust. 1, czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia

oraz czynności związanych z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio.

3. Komisja przetargowa w szczególności przedstawia kierownikowi zamawiającego propozycje wykluczenia wykonawcy, odrzucenia oferty oraz wyboru najkorzystniejszej oferty, a także w zakresie, o którym mowa w ust. 1, występuje z wnioskiem o unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia.

Art. 21.

1. Członków komisji przetargowej powołuje i odwołuje kierownik zamawiającego.
2. Komisja przetargowa składa się z co najmniej trzech osób.
3. Kierownik zamawiającego określa organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac.
4. Jeżeli dokonanie określonych czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia wymaga wiadomości specjalnych, kierownik zamawiającego, z własnej inicjatywy lub na wniosek komisji przetargowej, może powołać biegłych. Przepis art. 17 stosuje się.

Art. 22.

1. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy:
  - 1) posiadają uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień;
  - 2) **posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz dysponują potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia lub przedstawia pisemne zobowiązanie innych podmiotów do udostępnienia potencjału technicznego i osób zdolnych do wykonania zamówienia;**
  - 3) znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia;
  - 4) nie podlegają wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia.
2. Zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

Art. 23.

1. Wykonawcy mogą wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawcy ustanawiają pełnomocnika do reprezentowania ich w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.
3. Przepisy dotyczące wykonawcy stosuje się odpowiednio do wykonawców, o których mowa w ust. 1.
4. Jeżeli oferta wykonawców, o których mowa w ust. 1, została wybrana, zamawiający może żądać przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego umowy regulującej współpracę tych wykonawców.

Art. 24.

1. Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się:
  - 1) **wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie, jeżeli szkoda ta została stwierdzona**

prawomocnym orzeczeniem sądu wydanym w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania;

- 2) wykonawców, w stosunku do których otwarto likwidację lub których upadłość ogłoszono, z wyjątkiem wykonawców, którzy po ogłoszeniu upadłości zawarli układ zatwierdzony prawomocnym postanowieniem sądu, jeżeli układ nie przewiduje zaspokojenia wierzycieli poprzez likwidację majątku upadłego;
- 3) wykonawców, którzy zalegają z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskali oni przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu;
- 4) osoby fizyczne, które prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 5) spółki jawne, których wspólnika prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 6) spółki partnerskie, których partnera lub członka zarządu prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 7) spółki komandytowe oraz spółki komandytowo-akcyjne, których komplementariusza prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 8) osoby prawne, których urzędującego członka organu zarządzającego prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 9) podmioty zbiorowe, wobec których sąd orzekł zakaz ubiegania się o zamówienia, na podstawie przepisów o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary;
- 10) wykonawców, którzy nie spełniają warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1–3.

2. Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się również wykonawców, którzy:
  - 1) wykonywali bezpośrednio czynności związane z przygotowaniem prowadzonego postępowania lub posługiwali się w celu sporządzenia oferty osobami uczestniczącymi w dokonywaniu tych czynności, chyba że udział tych wykonawców w postępowaniu nie utrudni uczciwej konkurencji; przepisu nie stosuje się do wykonawców, którym udziela się zamówienia na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 lub art. 67 ust. 1 pkt 1 i 2;
  - 2) złożyli nieprawdziwe informacje mające wpływ na wynik prowadzonego postępowania;
  - 3) nie złożyli oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu lub dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków lub złożone dokumenty zawierają błędy, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 3;
  - 4) nie wnieśli wadium, w tym również na przedłużony okres związania ofertą, lub nie zgodzili się na przedłużenie okresu związania ofertą.
3. Zamawiający zawiadamia równocześnie wykonawców, którzy zostali wykluczeni z postępowania o udzielenie zamówienia, podając uzasadnienie faktyczne i prawne, z zastrzeżeniem art. 92 ust. 1 pkt 3.
4. Ofertę wykonawcy wykluczonego uznaje się za odrzuconą.

Art. 24a.

Zamawiający niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, przekazuje jego odpis Prezesowi Urzędu. Prezes Urzędu niezwłocznie po otrzymaniu odpisu orzeczenia dokonuje zmiany w wykazie, o którym mowa w art. 154 pkt 5a.

Art. 25.

1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Oświadczenia lub dokumenty potwierdzające spełnianie:
  - 1) warunków udziału w postępowaniu,
  - 2) przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego
    - zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert.
2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz formy, w jakich dokumenty te mogą być składane, mając na uwadze, że potwierdzeniem spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia może być zamiast dokumentu również oświadczenie złożone przed właściwym organem oraz że potwierdzeniem niekaralności wykonawcy może być w szczególności informacja z Krajowego Rejestru Karnego, a potwierdzeniem, że oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego, może być w szczególności zaświadczenie podmiotu uprawnionego do kontroli jakości, a także że formy dokumentów powinny umożliwiać udzielanie zamówień również drogą elektroniczną.

Art. 26.

1. Zamawiający żąda od wykonawcy dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający może żądać dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu.
3. **Zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert.**
4. Zamawiający wzywa także, w wyznaczonym przez siebie terminie, do złożenia wyjaśnień dotyczących oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1.
5. **(uchylony)**

Art. 27.

1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje zamawiający i wykonawcy przekazują, zgodnie z wyborem zamawiającego, pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną.
2. Jeżeli zamawiający lub wykonawca przekazują oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje faksem lub drogą elektroniczną, każda ze stron na żądanie drugiej niezwłocznie potwierdza fakt ich otrzymania.
3. Wybrany sposób przekazywania oświadczeń, wniosków, zawiadomień oraz informacji nie może ograniczać konkurencji; zawsze dopuszczalna jest forma pisemna, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie.
4. Zamawiający może żądać w ogłoszeniu o zamówieniu, aby wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu przekazywane faksem lub drogą elektroniczną były potwierdzane pisemnie lub w drodze elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
5. Informacja o złożeniu wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu może być przekazana telefonicznie przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Wniosek uważa się za złożony w terminie, jeżeli przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu został on wysłany w formie pisemnej i zamawiający otrzymał go nie później niż w terminie 7 dni od dnia upływu terminu składania wniosków.

Art. 28. (uchylony).

Rozdział 2

Przygotowanie postępowania

Art. 29.

1. Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

2. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.
3. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważny”.

Art. 30.

1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą cech technicznych i jakościowych, z zachowaniem Polskich Norm przenoszących normy europejskie lub norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy.
2. W przypadku braku Polskich Norm przenoszących normy europejskie lub norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy uwzględnia się w kolejności:
  - 1) europejskie aprobaty techniczne;
  - 2) wspólne specyfikacje techniczne;
  - 3) normy międzynarodowe;
  - 4) inne techniczne systemy odniesienia ustanowione przez europejskie organy normalizacyjne.
3. W przypadku braku Polskich Norm przenoszących normy europejskie lub norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy oraz aprobat, specyfikacji, norm i systemów, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się w kolejności:
  - 1) Polskie Normy;
  - 2) polskie aprobaty techniczne;
  - 3) polskie specyfikacje techniczne.
4. Opisując przedmiot zamówienia za pomocą norm, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów odniesienia, o których mowa w ust. 1–3, zamawiający jest obowiązany wskazać, że dopuszcza rozwiązania równoważne opisywanym.
5. Wykonawca, który powołuje się na rozwiązania równoważne opisywanym przez zamawiającego, jest obowiązany wykazać, że oferowane przez niego dostawy, usługi lub roboty budowlane spełniają wymagania określone przez zamawiającego.
6. Zamawiający może odstąpić od opisywania przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem przepisów ust. 1–3, jeżeli zapewni dokładny opis przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie wymagań funkcjonalnych. Wymagania te mogą obejmować opis oddziaływania na środowisko.
7. Do opisu przedmiotu zamówienia stosuje się nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień.

Art. 31.

1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.
2. Jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego.

3. Program funkcjonalno-użytkowy obejmuje opis zadania budowlanego, w którym podaje się przeznaczenie ukończonych robót budowlanych oraz stawiane im wymagania techniczne, ekonomiczne, architektoniczne, materiałowe i funkcjonalne.
4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i formę:
  - 1) dokumentacji projektowej,
  - 2) specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych,
  - 3) programu funkcjonalno-użytkowego– mając na względzie rodzaj robót budowlanych, a także nazwy i kody Wspólnego Słownika Zamówień.

Art. 32.

1. Podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością.
2. Zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości.
3. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających.
4. Jeżeli zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert częściowych albo udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia.
5. Jeżeli wyodrębniona jednostka organizacyjna zamawiającego posiadająca samodzielność finansową udziela zamówienia związanego z jej własną działalnością, wartość udzielanego zamówienia ustala się odrębnie od wartości zamówień udzielanych przez inne jednostki organizacyjne tego zamawiającego posiadające samodzielność finansową.
6. Wartością dynamicznego systemu zakupów jest łączna wartość zamówień objętych tym systemem, których zamawiający zamierza udzielić w okresie trwania dynamicznego systemu zakupów.
7. Wartością umowy ramowej jest łączna wartość zamówień, których zamawiający zamierza udzielić w okresie trwania umowy ramowej.

Art. 33.

1. Wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie:
  - 1) kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane;
  - 2) planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.
2. Przy obliczaniu wartości zamówienia na roboty budowlane uwzględnia się także wartość dostaw związanych z wykonywaniem robót budowlanych oddanych przez zamawiającego do dyspozycji wykonawcy.

3. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) metody i podstawy sporządzania kosztorysu inwestorskiego,
  - 2) metody i podstawy obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym
- uwzględniając dane techniczne, technologiczne i organizacyjne, mające wpływ na wartość zamówienia.

Art. 34.

1. Podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo jest łączna wartość zamówień tego samego rodzaju:
  - 1) udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, albo
  - 2) których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie.
2. Wybór podstawy ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo nie może być dokonany w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy.
3. Jeżeli zamówienia udziela się na czas:
  - 1) nieoznaczony, wartością zamówienia jest wartość ustalona z uwzględnieniem okresu 48 miesięcy wykonywania zamówienia;
  - 2) oznaczony:
    - a) nie dłuższy niż 12 miesięcy, wartością zamówienia jest wartość ustalona z uwzględnieniem okresu wykonywania zamówienia,
    - b) dłuższy niż 12 miesięcy, wartością zamówienia jest wartość ustalona z uwzględnieniem okresu wykonywania zamówienia, a w przypadku zamówień, których przedmiotem są dostawy nabywane na podstawie umowy dzierżawy, najmu lub leasingu z uwzględnieniem również wartości końcowej przedmiotu umowy w sprawie zamówienia publicznego.
4. Jeżeli zamówienie obejmuje usługi bankowe lub inne usługi finansowe, wartością zamówienia są opłaty, prowizje, odsetki i inne podobne świadczenia.
5. Jeżeli zamówienie na usługi lub dostawy przewiduje prawo opcji, przy ustaleniu wartości zamówienia uwzględnia się największy możliwy zakres tego zamówienia z uwzględnieniem prawa opcji.

Art. 35.

1. Ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi, oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane.
2. Jeżeli po ustaleniu wartości zamówienia nastąpiła zmiana okoliczności mających wpływ na dokonane ustalenie, zamawiający przed wszczęciem postępowania dokonuje zmiany wartości zamówienia.
3. Prezes Rady Ministrów co najmniej raz na dwa lata określi, w drodze rozporządzenia, średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień, z uwzględnieniem ogłoszonych przez Komisję Europejską w Dzienniku

Urzędowym Unii Europejskiej równowartości progów stosowania procedur udzielania zamówień.

Art. 36.

1. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) oraz adres zamawiającego;
  - 2) tryb udzielenia zamówienia;
  - 3) opis przedmiotu zamówienia;
  - 4) termin wykonania zamówienia;
  - 5) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
  - 6) wykaz oświadczeń lub dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu;
  - 7) informacje o sposobie porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń lub dokumentów, a także wskazanie osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami;
  - 8) wymagania dotyczące wadium;
  - 9) termin związania ofertą;
  - 10) opis sposobu przygotowywania ofert;
  - 11) miejsce oraz termin składania i otwarcia ofert;
  - 12) opis sposobu obliczenia ceny;
  - 13) opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert;
  - 14) informacje o formalnościach, jakie powinny zostać dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego;
  - 15) wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
  - 16) istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy albo wzór umowy, jeżeli zamawiający wymaga od wykonawcy, aby zawarł z nim umowę w sprawie zamówienia publicznego na takich warunkach;
  - 17) pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia.
2. W przypadku gdy przepisy ustawy nie stanowią inaczej, specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera również:
  - 1) opis części zamówienia, jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych;
  - 2) maksymalną liczbę wykonawców, z którymi zamawiający zawrze umowę ramową, jeżeli zamawiający przewiduje zawarcie umowy ramowej;
  - 3) informację o przewidywanych zamówieniach uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie takich zamówień;
  - 4) opis sposobu przedstawiania ofert wariantowych oraz minimalne warunki, jakim muszą odpowiadać oferty wariantowe, jeżeli zamawiający dopuszcza ich składanie;
  - 5) adres poczty elektronicznej lub strony internetowej zamawiającego, jeżeli zamawiający dopuszcza porozumiewanie się drogą elektroniczną;

- 6) informacje dotyczące walut obcych, w jakich mogą być prowadzone rozliczenia między zamawiającym a wykonawcą, jeżeli zamawiający przewiduje rozliczenia w walutach obcych;
  - 7) jeżeli zamawiający przewiduje aukcję elektroniczną:
    - a) informację o przewidywanym wyborze najkorzystniejszej oferty z zastosowaniem aukcji elektronicznej,
    - b) wymagania dotyczące rejestracji i identyfikacji wykonawców, w tym wymagania techniczne urządzeń informatycznych,
    - c) informację, które spośród kryteriów oceny ofert będą stosowane w toku aukcji elektronicznej;
  - 8) wysokość zwrotu kosztów udziału w postępowaniu, jeżeli zamawiający przewiduje ich zwrot.
3. W postępowaniach, w których wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, specyfikacja istotnych warunków zamówienia może nie zawierać informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 8 i 15.
4. Zamawiający żąda wskazania przez wykonawcę w ofercie części zamówienia, której wykonanie powierzy podwykonawcom.
- 5. Wykonawca może powierzyć wykonanie zamówienia podwykonawcom, z wyjątkiem przypadku gdy ze względu na specyfikę przedmiotu zamówienia zamawiający zastrzeże w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, że część lub całość zamówienia nie może być powierzona podwykonawcom.**

Art. 37.

1. Specyfikację istotnych warunków zamówienia przekazuje się nieodpłatnie, z zastrzeżeniem art. 42 ust. 2.
2. Zamawiający może udostępnić specyfikację istotnych warunków zamówienia na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert, z zastrzeżeniem art. 42 ust. 1.

Art. 38.

1. Wykonawca może zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający jest obowiązany niezwłocznie udzielić wyjaśnień, chyba że prośba o wyjaśnienie treści specyfikacji wpłynęła do zamawiającego na mniej niż 6 dni przed terminem składania ofert, a w przypadku przetargu ograniczonego oraz negocjacji z ogłoszeniem, jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia – na mniej niż 4 dni przed terminem składania ofert.
2. Treść zapytań wraz z wyjaśnieniami zamawiający przekazuje wykonawcom, którym przekazał specyfikację istotnych warunków zamówienia, bez ujawniania źródła zapytania, a jeżeli specyfikacja jest udostępniana na stronie internetowej, zamieszcza na tej stronie.
3. Zamawiający może zwołać zebranie wszystkich wykonawców w celu wyjaśnienia wątpliwości dotyczących treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a jeżeli specyfikacja jest udostępniana na stronie internetowej, informację o terminie zebrania zamieszcza także na tej stronie; w takim przypadku sporządza informację zawierającą zgłoszone na zebraniu pytania o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz odpowiedzi na nie, bez wskazywania źródeł zapytań. Informację z zebrania doręcza się niezwłocznie wykonawcom, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia, a jeżeli specyfikacja istotnych warunków zamówienia jest udostępniana na stronie internetowej, zamieszcza także na tej stronie.

4. W uzasadnionych przypadkach zamawiający może przed upływem terminu składania ofert zmienić treść specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Dokonaną zmianę specyfikacji zamawiający przekazuje niezwłocznie wszystkim wykonawcom, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia, a jeżeli specyfikacja jest udostępniana na stronie internetowej, zamieszcza ją także na tej stronie.
- 4a. Jeżeli w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego zmiana treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia prowadzi do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający:
- 1) zamieszcza ogłoszenie o zmianie ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych – jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
  - 2) przekazuje Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenie dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania, drogą elektroniczną, zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie – jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
- 4b. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, jest niedopuszczalne dokonywanie zmian w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia po upływie terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym i negocjacjach z ogłoszeniem, które prowadzą do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu.
5. (uchylony)
6. Jeżeli w wyniku zmiany treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia nieprowadzącej do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu jest niezbędny dodatkowy czas na wprowadzenie zmian w ofertach, zamawiający przedłuża termin składania ofert i informuje o tym wykonawców, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia, oraz na stronie internetowej, jeżeli specyfikacja istotnych warunków zamówienia jest udostępniana na tej stronie.
7. (uchylony)

Rozdział 3

Tryby udzielania zamówień

Oddział 1

Przetarg nieograniczony

Art. 39.

Przetarg nieograniczony to tryb udzielenia zamówienia, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy.

Art. 40.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych.

3. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający przekazuje ogłoszenie o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
4. Jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20 000 000 euro, a na dostawy lub usługi – 10 000 000 euro, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zamówieniu również w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim.
5. Zamawiający może opublikować ogłoszenie o zamówieniu również w inny sposób.
6. Ogłoszenie o zamówieniu, odpowiednio zamieszczane lub publikowane w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego, na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim lub w inny sposób:
  - 1) nie może zostać odpowiednio zamieszczone lub opublikowane przed dniem jego zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, przed dniem jego przekazania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
  - 2) nie może zawierać informacji innych niż zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, innych niż przekazane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
  - 3) zawiera informację o dniu jego zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, o dniu jego przekazania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Art. 41.

Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
- 2) określenie trybu zamówienia;
- 3) adres strony internetowej, na której zamieszczona będzie specyfikacja istotnych warunków zamówienia;
- 4) określenie przedmiotu oraz wielkości lub zakresu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
- 5) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;
- 6) termin wykonania zamówienia;
- 7) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
- 8) informację na temat wadium;
- 9) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;
- 10) miejsce i termin składania ofert;
- 11) termin związania ofertą;
- 12) informację o zamiarze zawarcia umowy ramowej;
- 13) informację o zamiarze ustanowienia dynamicznego systemu zakupów wraz z adresem strony internetowej, na której będą zamieszczone dodatkowe informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów;
- 14) informację o przewidywanym wyborze najkorzystniejszej oferty z zastosowaniem aukcji elektronicznej wraz z adresem strony internetowej, na której będzie prowadzona aukcja elektroniczna;
- 15) informację o przewidywanych zamówieniach uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie takich zamówień.**

Art. 42.

1. Specyfikację istotnych warunków zamówienia udostępnia się na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert.
2. Na wniosek wykonawcy zamawiający przekazuje w terminie 5 dni specyfikację istotnych warunków zamówienia. Opłata, jakiej można żądać za specyfikację istotnych warunków zamówienia, może pokrywać jedynie koszty jej druku oraz przekazania.

Art. 43.

1. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający wyznacza termin składania ofert, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, z tym że w przypadku dostaw lub usług termin ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, a w przypadku robót budowlanych – nie krótszy niż 20 dni.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, termin składania ofert nie może być krótszy niż:
  - 1) 40 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
  - 2) 47 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, w sposób inny niż określony w pkt 1.
3. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, a informacja o zamówieniu została zawarta we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym dotyczącym zamówień planowanych w terminie 12 miesięcy, przekazanych lub zamieszczonych w profilu nabywcy co najmniej na 52 dni przed dniem przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż:
  - 1) 29 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
  - 2) 36 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, w sposób inny niż określony w pkt 1.

Art. 44.

Wykonawca składa wraz z ofertą oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków, również te dokumenty.

Art. 45.

1. Zamawiający żąda od wykonawców wniesienia wadium, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium.
3. Wadium wnosi się przed upływem terminu składania ofert.

- 4. Zamawiający określa kwotę wadium w wysokości nie większej niż 3 % wartości zamówienia.**
5. Jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych lub udziela zamówienia w częściach, określa kwotę wadium dla każdej z części. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.
- 5a. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, określa kwotę wadium dla wartości zamówienia podstawowego. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.**
6. Wadium może być wnoszone w jednej lub kilku następujących formach:
- 1) pieniądzu;
  - 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że poręczenie kasy jest zawsze poręczeniem pieniężnym;
  - 3) gwarancjach bankowych;
  - 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
  - 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. Nr 109, poz. 1158, z późn. zm.⁴⁾).
7. Wadium wnoszone w pieniądzu wpłaca się przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego.
8. Wadium wniesione w pieniądzu zamawiający przechowuje na rachunku bankowym.

Art. 46.

1. Zamawiający zwraca niezwłocznie wadium, jeżeli:
- 1) upłynął termin związania ofertą;
  - 2) zawarto umowę w sprawie zamówienia publicznego i wniesiono zabezpieczenie należytego wykonania tej umowy;
  - 3) zamawiający unieważnił postępowanie o udzielenie zamówienia, a protesty zostały ostatecznie rozstrzygnięte lub upłynął termin do ich wnoszenia.
- 2. Z zastrzeżeniem ust. 4a, zamawiający zwraca niezwłocznie wadium, na wniosek wykonawcy:**
- 1) który wycofał ofertę przed upływem terminu składania ofert;
  - 2) który został wykluczony z postępowania;
  - 3) którego oferta została odrzucona.
3. Zamawiający żąda ponownego wniesienia wadium przez wykonawców, którym zwrócono wadium na podstawie ust. 2 pkt 2 i 3, jeżeli w wyniku ostatecznego rozstrzygnięcia protestu unieważniono czynność wykluczenia wykonawcy lub odrzucenia oferty. Wykonawcy wnoszą wadium w terminie określonym przez zamawiającego.
4. Jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę.
- 4a. Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeżeli wykonawca w odpowiedzi na wezwanie, o którym mowa w art. 26 ust. 3, nie złożył dokumentów lub oświadczeń, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub**

---

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 66, poz. 596 i Nr 216, poz. 1824, z 2004 r. Nr 145, poz. 1537 i Nr 281, poz. 2785, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Nr 179, poz. 1484 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 149, poz. 1074.

pełnomocnictw, chyba że udowodni, że wynika to z przyczyn nieleżących po jego stronie.

5. Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana:
- 1) odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie;
  - 2) nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
  - 3) zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

Oddział 2 Przetarg ograniczony

Art. 47.

Przetarg ograniczony to tryb udzielenia zamówienia, w którym, w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu, wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w przetargu, a oferty mogą składać wykonawcy zaproszeni do składania ofert.

Art. 48.

1. Do wszczęcia postępowania w trybie przetargu ograniczonego przepisy art. 40 stosuje się odpowiednio.
2. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 47, zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie trybu zamówienia;
  - 3) określenie przedmiotu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
  - 4) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;
  - 5) termin wykonania zamówienia;
  - 6) opis warunków udziału w postępowaniu wraz z podaniem ich znaczenia oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;**
  - 7) informację o oświadczeniach lub dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu;
  - 8) liczbę wykonawców, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert;
  - 9) informację na temat wadium;
  - 10) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;
  - 11) miejsce i termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu;
  - 12) adres strony internetowej, na której jest udostępniana specyfikacja istotnych warunków zamówienia, jeżeli zamawiający udostępnia ją na tej stronie;
  - 13) informację o zamiarze zawarcia umowy ramowej;
  - 14) informację o przewidywanym wyborze najkorzystniejszej oferty z zastosowaniem aukcji elektronicznej wraz z adresem strony internetowej, na której będzie prowadzona aukcja elektroniczna;
  - 15) informację o przewidywanych zamówieniach uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie takich zamówień.**

Art. 49.

1. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia wymaganych dokumentów, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym nie może być krótszy niż:
  - 1) 30 dni – od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
  - 2) 37 dni – od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, w inny sposób niż określony w pkt 1.
3. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia, zamawiający może, w przypadkach, o których mowa w ust. 2, wyznaczyć krótszy termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym, jednak nie krótszy niż:
  - 1) 10 dni – od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
  - 2) 15 dni – od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich faksem.

Art. 50.

1. Wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym wykonawca składa oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnianie warunków, również te dokumenty.
- 2. W przypadku złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu po terminie zamawiający niezwłocznie zawiadamia o tym wykonawcę; wniosek zwraca się po upływie terminu przewidzianego na wniesienie protestu.**

Art. 51.

1. Zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, w liczbie określonej w ogłoszeniu zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 5 i nie większej niż 20.
- 1a. O wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków zamawiający niezwłocznie informuje wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.
2. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest większa niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców, którzy otrzymali najwyższe oceny spełniania tych warunków. Wykonawcę niezaproszonego do składania ofert traktuje się jak wykluczonego z postępowania o udzielenie zamówienia.
3. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest mniejsza niż określona w ogłoszeniu o zamówieniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wszystkich wykonawców spełniających te warunki.
4. Wraz z zaproszeniem do składania ofert zamawiający przekazuje wykonawcy specyfikację istotnych warunków zamówienia oraz wskazuje termin i miejsce

opublikowania ogłoszenia o zamówieniu, o którym mowa w art. 47. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5 i 6 nie stosuje się.

Art. 52.

1. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający wyznacza termin składania ofert, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert dla dostaw lub usług i nie krótszy niż 14 dni dla robót budowlanych.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, termin składania ofert nie może być krótszy niż 40 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż 36 dni, jeżeli informacja o tym zamówieniu została zawarta we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym dotyczącym zamówień planowanych w terminie 12 miesięcy, przekazany lub zamieszczony w profilu nabywcy co najmniej na 52 dni przed dniem przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
4. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia, zamawiający może w przypadkach, o których mowa w ust. 2, wyznaczyć krótszy termin składania ofert, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 10 dni.
5. **Zamawiający może wyznaczyć termin, o którym mowa w ust. 2, krótszy o 5 dni, jeżeli udostępni specyfikację istotnych warunków zamówienia na stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert.**

Art. 53.

Do przetargu ograniczonego stosuje się przepisy art. 45 i 46.

Oddział 3 Negocjacje z ogłoszeniem

Art. 54.

Negocjacje z ogłoszeniem to tryb udzielenia zamówienia, w którym, po publicznym ogłoszeniu o zamówieniu, zamawiający zaprasza wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu do składania ofert wstępnych niezawierających ceny, prowadzi z nimi negocjacje, a następnie zaprasza ich do składania ofert.

Art. 55.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego albo dialogu konkurencyjnego wszystkie oferty zostały odrzucone, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
  - 2) w wyjątkowych sytuacjach, gdy charakter dostaw, usług lub robót budowlanych lub związane z nimi ryzyko uniemożliwia wcześniejsze dokonanie ich wyceny;
  - 3) nie można z góry określić szczegółowych cech zamawianych usług w taki sposób, aby umożliwić wybór najkorzystniejszej oferty w trybie przetargu nieograniczonego lub przetargu ograniczonego;

- 4) przedmiotem zamówienia są roboty budowlane prowadzone wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych lub rozwojowych, a nie w celu zapewnienia zysku lub pokrycia poniesionych kosztów badań lub rozwoju;
- 5) wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

2. (uchylony)

Art. 56.

1. Do wszczęcia postępowania w trybie negocjacji z ogłoszeniem przepisy art. 40 i art. 48 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w negocjacjach z ogłoszeniem przepisy art. 49 i 50 stosuje się odpowiednio.

Art. 57.

1. O wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków zamawiający niezwłocznie informuje wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.
2. Zamawiający zaprasza do składania ofert wstępnych wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, w liczbie określonej w ogłoszeniu o zamówieniu, zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 3, a jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, nie mniejszej niż 5. Przepisy art. 82-84, art. 89 ust. 1 pkt 1-3, 5, 8 oraz art. 93 ust. 1 pkt 1, 6 i 7 i ust. 2 – 4 stosuje się odpowiednio.
3. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest większa niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wstępnych wykonawców, którzy otrzymali najwyższe oceny spełniania tych warunków. Wykonawcę niezaproszonego do składania ofert wstępnych traktuje się jak wykluczonego z postępowania o udzielenie zamówienia.
4. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest mniejsza niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wstępnych wszystkich wykonawców spełniających te warunki.
5. Wraz z zaproszeniem do składania ofert wstępnych zamawiający przekazuje specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5, 6, 9 i 11 nie stosuje się.
6. Zamawiający wyznacza termin składania ofert wstępnych, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty wstępnej, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 10 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert wstępnych.

Art. 58.

1. Zamawiający zaprasza do negocjacji wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty wstępne niepodlegające odrzuceniu, wskazując termin i miejsce opublikowania ogłoszenia o zamówieniu.
2. Zamawiający prowadzi negocjacje w celu doprecyzowania lub uzupełnienia opisu przedmiotu zamówienia lub warunków umowy w sprawie zamówienia publicznego.
3. Prowadzone negocjacje mają charakter poufny. Żadna ze stron nie może bez zgody drugiej strony ujawnić informacji technicznych i handlowych związanych z negocjacjami.
4. Wszelkie wymagania, wyjaśnienia i informacje, a także dokumenty związane z negocjacjami są przekazywane wykonawcom na równych zasadach.

Art. 59.

1. Po zakończeniu negocjacji zamawiający może doprecyzować lub uzupełnić specyfikację istotnych warunków zamówienia wyłącznie w zakresie, w jakim była ona przedmiotem negocjacji.
2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, nie mogą prowadzić do istotnej zmiany przedmiotu zamówienia lub pierwotnych warunków zamówienia.

Art. 60.

1. Zamawiający zaprasza wykonawców, z którymi prowadził negocjacje, do składania ofert. Przepisy art. 45 i 46 stosuje się.
2. Zaproszenie do składania ofert zawiera co najmniej informacje o:
  - 1) miejscu i terminie składania oraz otwarcia ofert;
  - 2) obowiązku wniesienia wadium;
  - 3) terminie związania ofertą.
3. Zamawiający wyznacza termin składania ofert, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 10 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert.
4. W przypadku gdy zamawiający dokonał zmian, o których mowa w art. 59 ust. 1, wraz z zaproszeniem do składania ofert przekazuje specyfikację istotnych warunków zamówienia lub zamieszcza ją na stronie internetowej, jeżeli specyfikacja jest udostępniana na tej stronie.

Oddział 3a Dialog konkurencyjny

Art. 60a.

Dialog konkurencyjny to tryb udzielenia zamówienia, w którym po publicznym ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający prowadzi z wybranymi przez siebie wykonawcami dialog, a następnie zaprasza ich do składania ofert.

Art. 60b.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie dialogu konkurencyjnego, jeżeli zachodzą łącznie następujące okoliczności:
  - 1) nie jest możliwe udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego lub przetargu ograniczonego, ponieważ ze względu na szczególnie złożony charakter zamówienia nie można opisać przedmiotu zamówienia zgodnie z art. 30 i 31 lub obiektywnie określić uwarunkowań prawnych lub finansowych wykonania zamówienia;
  - 2) cena nie jest jedynym kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty.

2. (uchylony)

Art. 60c.

1. Do wszczęcia postępowania w trybie dialogu konkurencyjnego przepisy art. 40 i art. 48 ust. 2 stosuje się odpowiednio, z tym że ogłoszenie o zamówieniu zawiera również:
  - 1) opis potrzeb i wymagań zamawiającego określonych w sposób umożliwiający przygotowanie się wykonawców do udziału w dialogu lub informację o sposobie uzyskania tego opisu;

- 2) informację o wysokości nagród dla wykonawców, którzy podczas dialogu przedstawili rozwiązania stanowiące podstawę do składania ofert, jeżeli zamawiający przewiduje nagrody.

2. Do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w dialogu przepisy art. 49 ust. 1 i 2 oraz art. 50 stosuje się odpowiednio.

Art. 60d.

1. O wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków zamawiający niezwłocznie informuje wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.
2. Zamawiający zaprasza do dialogu konkurencyjnego wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, w liczbie określonej w ogłoszeniu o zamówieniu, zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 3, a jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, nie mniejszej niż 5.
3. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest większa niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do dialogu wykonawców, którzy otrzymali najwyższe oceny spełniania tych warunków. Wykonawcę niezaproszonego do dialogu traktuje się jak wykluczonego z postępowania.
4. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest mniejsza niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do dialogu wszystkich wykonawców spełniających te warunki.
5. Zaproszenie do dialogu zawiera co najmniej:
  - 1) informację o terminie i miejscu opublikowania ogłoszenia o zamówieniu;
  - 2) opis potrzeb i wymagań zamawiającego określonych w sposób umożliwiający przygotowanie się wykonawców do udziału w dialogu lub informację o sposobie uzyskania tego opisu;
  - 3) informację o miejscu i terminie rozpoczęcia dialogu.
6. Wszelkie wymagania, wyjaśnienia i informacje, a także dokumenty związane z dialogiem są przekazywane wykonawcom na równych zasadach.
7. Prowadzony dialog ma charakter poufny i może dotyczyć wszelkich aspektów zamówienia. Żadna ze stron nie może bez zgody drugiej strony ujawnić informacji technicznych i handlowych związanych z dialogiem.

Art. 60e.

1. Zamawiający prowadzi dialog do momentu, gdy jest w stanie określić, w wyniku porównania rozwiązań proponowanych przez wykonawców, jeżeli jest to konieczne, rozwiązanie lub rozwiązania najbardziej spełniające jego potrzeby. O zakończeniu dialogu zamawiający niezwłocznie informuje uczestniczących w nim wykonawców.
2. Zamawiający może przed zaproszeniem do składania ofert dokonać zmiany wymagań będących przedmiotem dialogu.
3. Wraz z zaproszeniem do składania ofert, na podstawie rozwiązań przedstawionych podczas dialogu, zamawiający przekazuje specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5 i 6 nie stosuje się.
4. Zamawiający wyznacza termin składania ofert, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 10 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert. Przepisy art. 45 i 46 stosuje się.

Oddział 4

Negocjacje bez ogłoszenia

Art. 61.

Negocjacje bez ogłoszenia to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający negocjuje warunki umowy w sprawie zamówienia publicznego z wybranymi przez siebie wykonawcami, a następnie zaprasza ich do składania ofert.

Art. 62.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ze względu na ich niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
  - 2) został przeprowadzony konkurs, o którym mowa w art. 110, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych;
  - 3) przedmiotem zamówienia są rzeczy wytwarzane wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych lub rozwojowych, a nie w celu zapewnienia zysku lub pokrycia poniesionych kosztów badań lub rozwoju;
  - 4) ze względu na pilną potrzebę udzielenia zamówienia niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować terminów określonych dla przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi, zamawiający w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania zawiadamia Prezesa Urzędu o jego wszczęciu, podając uzasadnienie faktyczne i prawne zastosowania trybu udzielenia zamówienia.
3. Przed wszczęciem postępowania w trybie negocjacji bez ogłoszenia na podstawie ust. 1 pkt 1, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający jest obowiązany przekazać Komisji Europejskiej informację o unieważnieniu postępowania, jeżeli Komisja Europejska wystąpi o jej przekazanie.

Art. 63.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie negocjacji bez ogłoszenia, przekazując wybranym przez siebie wykonawcom zaproszenie do negocjacji.
2. Zaproszenie do negocjacji bez ogłoszenia zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie przedmiotu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
  - 3) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;
  - 4) termin wykonania zamówienia;

- 5) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
- 6) określenie trybu zamówienia i podstawy prawnej jego zastosowania;
- 7) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;
- 8) miejsce i termin negocjacji z zamawiającym.

3. Zamawiający zaprasza do negocjacji wykonawców w liczbie zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 5, chyba że ze względu na specjalistyczny charakter zamówienia liczba wykonawców mogących je wykonać jest mniejsza, jednak nie mniejsza niż 2.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1, zamawiający zaprasza do negocjacji co najmniej tych wykonawców, którzy złożyli oferty w przetargu nieograniczonym albo przetargu ograniczonym. Przepis ust. 3 stosuje się.

Art. 64.

1. Zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie oferty.
2. Zapraszając do składania ofert zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium. Przepisy art. 45 ust. 3–8 i art. 46 stosuje się.
3. Wraz z zaproszeniem do składania ofert zamawiający przekazuje specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisu art. 36 ust. 1 pkt 5 nie stosuje się.

Art. 65.

Do negocjacji bez ogłoszenia przepisy art. 58 ust. 3 i 4 oraz art. 60 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Oddział 5

Zamówienie z wolnej ręki

Art. 66.

Zamówienie z wolnej ręki to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający udziela zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą.

Art. 67.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę:
    - a) z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze,
    - b) z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów,
    - c) w przypadku udzielania zamówienia w zakresie działalności twórczej lub artystycznej;
  - 2) przeprowadzono konkurs, o którym mowa w art. 110, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej;
  - 3) ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe

- wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia;
- 4) w prowadzonych kolejno postępowaniach o udzielenie zamówienia, z których co najmniej jedno prowadzone było w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego, nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ze względu na ich niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
  - 5) w przypadku udzielania dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień dodatkowych, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających łącznie 50 % wartości realizowanego zamówienia, niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli:
    - a) z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub
    - b) wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego;
  - 6) **w przypadku udzielenia, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50 % wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego;**
  - 7) w przypadku udzielania, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy dostaw, zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 20 % wartości zamówienia podstawowego i polegających na rozszerzeniu dostawy, jeżeli zmiana wykonawcy powodowałaby konieczność nabywania rzeczy o innych parametrach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i dozorze, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla zamówienia podstawowego i dotyczy przedmiotu zamówienia w niej określonego;
  - 8) możliwe jest udzielenie zamówienia na dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym;
  - 9) zamówienie na dostawy jest dokonywane na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
  - 10) zamówienie jest udzielane przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej, a jego wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi, zamawiający w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania zawiadamia Prezesa Urzędu o jego wszczęciu, podając uzasadnienie faktyczne i prawne zastosowania trybu udzielenia zamówienia.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku zamówień udzielanych na podstawie ust. 1:
- 1) pkt 1 lit. a, których przedmiotem są:
    - a) dostawy wody za pomocą sieci wodociągowej lub odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacyjnej,
    - b) dostawy energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznej,
    - c) dostawy gazu z sieci gazowej,
    - d) dostawy ciepła z sieci ciepłowniczej,
    - e) powszechne usługi pocztowe w rozumieniu ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. Nr 130, poz. 1188, z późn. zm.⁵⁾),
    - f) usługi przesyłowe energii elektrycznej, ciepła i paliw gazowych;
  - 2) pkt 3 w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego wywołanego przez czynniki zewnętrzne, którego nie można było przewidzieć z pewnością, w szczególności zagrażającego bezpośrednio życiu lub zdrowiu ludzi lub grożącego powstaniem szkody w znacznych rozmiarach;
  - 3) pkt 8 i 9.
- 4. Zamawiający może odstąpić od stosowania przepisów art. 19-21, art. 24 ust. 1 pkt 1-3 i art. 68 ust. 1 w przypadku zamówień udzielanych na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 2, a także zamówień, o których mowa w ust. 3.**

Art. 68.

1. Wraz z zaproszeniem do negocjacji zamawiający przekazuje informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania, w tym istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy lub wzór umowy. Przepisów art. 36 ust. 1–3 oraz art. 37 i 38 nie stosuje się. Przepisy art. 36 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.
2. Najpóźniej wraz z zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego wykonawca składa oświadczenie o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, również dokumenty potwierdzające spełnianie tych warunków. Przepis art. 25 stosuje się odpowiednio.

Oddział 6 Zapytanie o cenę

Art. 69.

Zapytanie o cenę to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający kieruje pytanie o cenę do wybranych przez siebie wykonawców i zaprasza ich do składania ofert.

Art. 70.

Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie zapytania o cenę, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi powszechnie dostępne o ustalonych standardach jakościowych, a wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 69, poz. 627, Nr 96, poz. 959, Nr 171, poz. 1800 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708.

Art. 71.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie zapytania o cenę, zapraszając do składania ofert taką liczbę wykonawców świadczących w ramach prowadzonej przez nich działalności dostawy lub usługi będące przedmiotem zamówienia, która zapewnia konkurencję oraz wybór najkorzystniejszej oferty, nie mniej niż 5.
2. Wraz z zaproszeniem do składania ofert zamawiający przesyła specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 8 i 15 nie stosuje się.

Art. 72.

1. Każdy z wykonawców może zaproponować tylko jedną cenę i nie może jej zmienić. Nie prowadzi się negocjacji w sprawie ceny.
2. Zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

Art. 73.

Do zapytania o cenę przepisy art. 44 i art. 64 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Oddział 7

Licytacja elektroniczna

Art. 74.

1. Licytacja elektroniczna to tryb udzielenia zamówienia, w którym za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej, umożliwiającego wprowadzenie niezbędnych danych w trybie bezpośredniego połączenia z tą stroną, wykonawcy składają kolejne korzystniejsze oferty (postąpienia), podlegające automatycznej klasyfikacji.
2. **Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie licytacji elektronicznej, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.**

Art. 75.

1. **Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie licytacji elektronicznej, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, na swojej stronie internetowej oraz stronie, na której będzie prowadzona licytacja.**
2. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie trybu zamówienia;
  - 3) określenie przedmiotu zamówienia;
  - 4) wymagania dotyczące rejestracji i identyfikacji wykonawców, w tym wymagania techniczne urządzeń informatycznych;
  - 5) sposób postępowania w toku licytacji elektronicznej, w szczególności określenie minimalnych wysokości postąpień;
  - 6) informacje o liczbie etapów licytacji elektronicznej i czasie ich trwania;
  - 7) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w licytacji elektronicznej;
  - 8) termin otwarcia oraz termin i warunki zamknięcia licytacji elektronicznej;
  - 9) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;

- 10) informację o oświadczeniach lub dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu;
- 11) termin związania ofertą;
- 12) termin wykonania zamówienia;
- 13) wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- 14) istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, albo ogólne warunki umowy, albo wzór umowy, jeżeli zamawiający wymaga od wykonawcy, aby zawarł z nim umowę w sprawie zamówienia publicznego na takich warunkach;
- 15) adres strony internetowej, na której będzie prowadzona licytacja elektroniczna.

Art. 76.

1. Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w licytacji elektronicznej nie krótszy niż 7 dni od dnia ogłoszenia.
2. Zamawiający dopuszcza do udziału w licytacji elektronicznej i zaprasza do składania ofert wszystkich wykonawców spełniających warunki udziału w postępowaniu, określając w zaproszeniu termin związania ofertą wykonawcy, który zaoferuje najniższą cenę.
3. Zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium, w terminie przez niego określonym, nie później jednak niż przed upływem terminu otwarcia licytacji elektronicznej. Przepisy art. 45 i 46 stosuje się odpowiednio.
4. Zamawiający otwiera licytację elektroniczną w terminie określonym w ogłoszeniu o zamówieniu, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 5 dni od dnia przekazania wykonawcom zaproszenia do składania ofert.

Art. 77.

Zamawiający i wykonawcy od momentu otwarcia do momentu zamknięcia licytacji przekazują wnioski, oświadczenia i inne informacje drogą elektroniczną.

Art. 78.

1. Ofertę składa się w postaci elektronicznej.

2. Oferty składane przez wykonawców podlegają automatycznej klasyfikacji na podstawie ceny.
3. Oferta złożona w toku licytacji przestaje wiązać, gdy inny wykonawca złożył ofertę korzystniejszą.

Art. 79.

1. Licytacja elektroniczna może być jednoetapowa albo wieloetapowa.
2. Zamawiający może, jeżeli zastrzegł to w ogłoszeniu, po zakończeniu każdego etapu licytacji elektronicznej nie zakwalifikować do następnego etapu licytacji elektronicznej tych wykonawców, którzy nie złożyli nowych postąpień, informując ich o tym niezwłocznie.
3. W toku każdego etapu licytacji elektronicznej zamawiający na bieżąco przekazuje wszystkim wykonawcom informacje o pozycji złożonych przez nich ofert, liczbie wykonawców biorących udział w każdym z etapów licytacji elektronicznej, a także o cenach złożonych przez nich ofert, z tym że do momentu zamknięcia licytacji elektronicznej nie ujawnia informacji umożliwiających identyfikację wykonawców.

Art. 80.

1. Zamawiający zamyka licytację elektroniczną:
  - 1) w terminie określonym w ogłoszeniu;
  - 2) jeżeli w ustalonym w ogłoszeniu okresie nie zostaną zgłoszone nowe postąpienia lub
  - 3) po zakończeniu ostatniego, ustalonego w ogłoszeniu etapu.
2. Bezpośrednio po zamknięciu licytacji elektronicznej zamawiający podaje, pod ustalonym w ogłoszeniu o zamówieniu adresem internetowym, nazwę (firmę) oraz adres wykonawcy, którego ofertę wybrano.
3. Zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

Art. 81.

Do licytacji elektronicznej przepisów art. 36–38 i 82–92 nie stosuje się.

Rozdział 4

Wybór najkorzystniejszej oferty

Art. 82.

1. Wykonawca może złożyć jedną ofertę.
2. Ofertę składa się, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej albo, za zgodą zamawiającego, w postaci elektronicznej, opatrzoną bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
3. Treść oferty musi odpowiadać treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Art. 83.

1. Zamawiający może dopuścić możliwość złożenia oferty wariantowej, jeżeli cena nie jest jedynym kryterium wyboru.
2. Zamawiający może dopuścić możliwość złożenia oferty częściowej, jeżeli przedmiot zamówienia jest podzielny.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, wykonawca może złożyć oferty częściowe na jedną lub więcej części zamówienia, chyba że zamawiający określi maksymalną liczbę części zamówienia, na które oferty częściowe może złożyć jeden wykonawca.

Art. 84.

1. Wykonawca może, przed upływem terminu do składania ofert, zmienić lub wycofać ofertę.
2. Ofertę złożoną po terminie zwraca się bez otwierania po upływie terminu przewidzianego na wniesienie protestu.

Art. 85.

1. Wykonawca jest związany ofertą do upływu terminu określonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednak nie dłużej niż:
  - 1) 30 dni – jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
  - 2) 90 dni – jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20 000 000 euro, a dla dostaw lub usług – 10 000 000 euro;

- 3) 60 dni – jeżeli wartość zamówienia jest inna niż określona w pkt 1 i 2.
2. **Wykonawca samodzielnie lub na wniosek zamawiającego może przedłużyć termin związania ofertą, z tym że zamawiający może tylko raz, co najmniej na 3 dni przed upływem terminu związania ofertą, zwrócić się do wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o oznaczony okres, nie dłuższy jednak niż 60 dni.**
  3. Odmowa wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, nie powoduje utraty wadium.
  4. **Przedłużenie okresu związania ofertą jest dopuszczalne tylko z jednoczesnym przedłużeniem okresu ważności wadium albo, jeżeli nie jest to możliwe, z wniesieniem nowego wadium na przedłużony okres związania ofertą.**
  5. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.

Art. 86.

1. Z zawartością ofert nie można zapoznać się przed upływem terminu otwarcia ofert.
2. Otwarcie ofert jest jawne i następuje bezpośrednio po upływie terminu do ich składania, z tym że dzień, w którym upływa termin składania ofert, jest dniem ich otwarcia.
3. Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.
4. Podczas otwarcia ofert podaje się nazwy (firmy) oraz adresy wykonawców, a także informacje dotyczące ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach.
5. Informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, przekazuje się niezwłocznie wykonawcom, którzy nie byli obecni przy otwarciu ofert, na ich wniosek.

Art. 87.

1. W toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści.
  - 1a. W postępowaniu prowadzonym w trybie dialogu konkurencyjnego w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców sprecyzowania i dopracowania treści ofert oraz przedstawienia informacji dodatkowych, z tym że niedopuszczalne jest dokonywanie istotnych zmian w treści ofert oraz zmian wymagań zawartych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
2. **Zamawiający poprawia w ofercie:**
  - 1) **oczywiste omyłki pisarskie,**
  - 2) **oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek,**
  - 3) **inne omyłki polegające na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty**
– **niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawcę, którego oferta została poprawiona.**

Art. 88. (uchylony)

Art. 89.

1. Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli:

- 1) jest niezgodna z ustawą;
- 2) jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 2 pkt 3;**
- 3) jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- 4) zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia;
- 5) została złożona przez wykonawcę wykluczonego z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub niezaproszonego do składania ofert;
- 6) zawiera błędy w obliczeniu ceny;**
- 7) wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3;**
- 8) jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów.

2. (uchylony).

Art. 90.

1. Zamawiający w celu ustalenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zwraca się w formie pisemnej do wykonawcy o udzielenie w określonym terminie wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.
2. Zamawiający, oceniając wyjaśnienia, bierze pod uwagę obiektywne czynniki, w szczególności oszczędność metody wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania techniczne, wyjątkowo sprzyjające warunki wykonywania zamówienia dostępne dla wykonawcy, oryginalność projektu wykonawcy oraz wpływ pomocy publicznej udzielonej na podstawie odrębnych przepisów.
3. Zamawiający odrzuca ofertę wykonawcy, który nie złożył wyjaśnień lub jeżeli dokonana ocena wyjaśnień wraz z dostarczonymi dowodami potwierdza, że oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia.
4. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający zawiadamia Prezesa Urzędu oraz Komisję Europejską o odrzuceniu ofert, które według zamawiającego zawierały rażąco niską cenę z powodu udzielenia pomocy publicznej, a wykonawca, w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, nie udowodnił, że pomoc ta jest zgodna z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Art. 91.

1. Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
2. Kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia.
3. Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.
- 3a. Jeżeli złożono ofertę, której wybór prowadziłby do powstania obowiązku podatkowego zamawiającego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług w zakresie dotyczącym wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, zamawiający w celu oceny takiej oferty dolicza do przedstawionej w niej ceny podatek od towarów i usług, który miałby obowiązek wpłacić zgodnie z obowiązującymi przepisami.
4. Jeżeli nie można wybrać oferty najkorzystniejszej z uwagi na to, że dwie lub więcej ofert przedstawia taki sam bilans ceny i innych kryteriów oceny ofert, zamawiający spośród tych ofert wybiera ofertę z niższą ceną.

5. Jeżeli w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w którym jedynym kryterium oceny ofert jest cena, nie można dokonać wyboru oferty najkorzystniejszej ze względu na to, że zostały złożone oferty o takiej samej cenie, zamawiający wzywa wykonawców, którzy złożyli te oferty, do złożenia w terminie określonym przez zamawiającego ofert dodatkowych.
6. Wykonawcy, składając oferty dodatkowe, nie mogą zaoferować cen wyższych niż zaoferowane w złożonych ofertach.
7. Niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty, ale w terminie nie krótszym niż 14 dni, zamawiający wypłaca nagrody dla wykonawców, którzy podczas dialogu przedstawili rozwiązania stanowiące podstawę do składania ofert, jeżeli zamawiający przewidział takie nagrody.

Art. 91a.

1. Jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1, zamawiający po dokonaniu oceny ofert w celu wyboru najkorzystniejszej oferty przeprowadza aukcję elektroniczną, jeżeli przewidział to w ogłoszeniu o zamówieniu oraz złożono co najmniej 3 oferty niepodlegające odrzuceniu. Przepisów art. 91 ust. 4–6 nie stosuje się.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku zamówień w zakresie działalności twórczej lub naukowej, a także jeżeli podawana w ofercie cena nie jest ceną ryczałtową.
3. Kryteriami oceny ofert w toku aukcji elektronicznej są wyłącznie kryteria określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, umożliwiające automatyczną ocenę oferty bez ingerencji zamawiającego, wskazane spośród kryteriów, na podstawie których dokonano oceny ofert przed otwarciem aukcji elektronicznej.
4. Aukcja elektroniczna jest jednoetapowa.

Art. 91b.

1. Zamawiający zaprasza drogą elektroniczną do udziału w aukcji elektronicznej wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty niepodlegające odrzuceniu.
2. W zaproszeniu, o którym mowa w ust. 1, zamawiający informuje wykonawców o:
  - 1) pozycji złożonych przez nich ofert i otrzymanej punktacji;
  - 2) minimalnych wartościach postąpień składanych w toku aukcji elektronicznej;
  - 3) terminie otwarcia aukcji elektronicznej;
  - 4) terminie i warunkach zamknięcia aukcji elektronicznej;
  - 5) sposobie oceny ofert w toku aukcji elektronicznej.
3. Termin otwarcia aukcji elektronicznej nie może być krótszy niż 2 dni robocze od dnia przekazania zaproszenia, o którym mowa w ust. 1.
4. Sposób oceny ofert w toku aukcji elektronicznej powinien obejmować przeliczanie postąpień na punktową ocenę oferty, z uwzględnieniem punktacji otrzymanej przed otwarciem aukcji elektronicznej.

Art. 91c.

1. W toku aukcji elektronicznej wykonawcy za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej, umożliwiającego wprowadzenie niezbędnych danych w trybie bezpośredniego połączenia z tą stroną, składają kolejne korzystniejsze postąpienia, podlegające automatycznej ocenie i klasyfikacji. Przepisów art. 82 ust. 1 i 2, art. 83 i 84 oraz art. 86–89 nie stosuje się.

2. Postąpienia, pod rygorem nieważności, składa się opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
3. W toku aukcji elektronicznej zamawiający na bieżąco przekazuje każdemu wykonawcy informację o pozycji złożonej przez niego oferty i otrzymanej punktacji oraz o punktacji najkorzystniejszej oferty. Do momentu zamknięcia aukcji elektronicznej nie ujawnia się informacji umożliwiających identyfikację wykonawców.
4. Oferta wykonawcy przestaje wiązać w zakresie, w jakim złoży on korzystniejszą ofertę w toku aukcji elektronicznej. Bieg terminu związania ofertą nie ulega przerwaniu.
5. Przepisy art. 77, art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 92.

1. Niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający zawiadamia wykonawców, którzy złożyli oferty, o:
  - 1) wyborze najkorzystniejszej oferty, podając nazwę (firmę), siedzibę i adres wykonawcy, którego ofertę wybrano oraz uzasadnienie jej wyboru, a także nazwy (firmy), siedziby i adresy wykonawców, którzy złożyli oferty wraz ze streszczeniem oceny i porównania złożonych ofert zawierającym punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację,
  - 2) wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, podając uzasadnienie faktyczne i prawne;
  - 3) wykonawcach, którzy zostali wykluczeni z postępowania o udzielenie zamówienia, podając uzasadnienie faktyczne i prawne – jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, negocjacji bez ogłoszenia albo zapytania o cenę.
2. **Niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający zamieszcza informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie.**

Art. 93.

1. Zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli:
  - 1) nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu albo nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od wykonawcy niepodlegającego wykluczeniu, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
  - 2) w postępowaniu prowadzonym w trybie zapytania o cenę nie złożono co najmniej dwóch ofert nie podlegających odrzuceniu;
  - 3) **w postępowaniu prowadzonym w trybie licytacji elektronicznej wpłynęły mniej niż dwa wnioski o dopuszczenie do udziału w licytacji elektronicznej albo nie została złożona żadna oferta;**
  - 4) cena najkorzystniejszej oferty przewyższa kwotę, którą zamawiający może przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia;
  - 5) w przypadkach, o których mowa w art. 91 ust. 5, zostały złożone oferty dodatkowe o takiej samej cenie;
  - 6) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania lub wykonanie zamówienia nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć;
  - 7) postępowanie obarczone jest wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego.

2. Jeżeli zamawiający dopuścił możliwość składania ofert częściowych, do unieważnienia w części postępowania o udzielenie zamówienia przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.
3. O unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający zawiadamia równocześnie wszystkich wykonawców, którzy:
  - 1) ubiegali się o udzielenie zamówienia – w przypadku unieważnienia postępowania przed upływem terminu składania ofert,
  - 2) złożyli oferty – w przypadku unieważnienia postępowania po upływie terminu składania ofert– podając uzasadnienie faktyczne i prawne.
4. W przypadku unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, wykonawcom, którzy złożyli oferty niepodlegające odrzuceniu, przysługuje roszczenie o zwrot uzasadnionych kosztów uczestnictwa w postępowaniu, w szczególności kosztów przygotowania oferty.
5. W przypadku unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający na wniosek wykonawcy, który ubiegał się o udzielenie zamówienia, zawiadamia o wszczęciu kolejnego postępowania, które dotyczy tego samego przedmiotu zamówienia lub obejmuje ten sam przedmiot zamówienia.

Art. 94.

- 1. Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 10 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty, a jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 – w terminie nie krótszym niż 7 dni.**
- 1a. Zamawiający może zawrzeć umowę w sprawie zamówienia publicznego przed upływem terminów, o których mowa w ust. 1, jeżeli w postępowaniu o udzielenie zamówienia została złożona tylko jedna oferta.**
2. Jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana, uchyla się od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub nie wnosi wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający może wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ich ponownej oceny, chyba że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 93 ust. 1.

Art. 95.

1. Jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.
2. Jeżeli wartość zamówienia albo umowy ramowej jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej, zamawiający przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
3. Zamawiający nie przekazuje ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, jeżeli zamówienia udziela się na podstawie umowy ramowej.
4. W przypadku udzielania zamówień objętych dynamicznym systemem zakupów zamawiający może odstąpić od przekazywania ogłoszeń zgodnie z ust. 2 i przekazywać ogłoszenia o udzieleniu zamówienia raz na 3 miesiące.

Rozdział 5 Dokumentowanie postępowań

Art. 96.

1. W trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający sporządza pisemny protokół postępowania o udzielenie zamówienia, zwany dalej „protokołem”, zawierający co najmniej:
  - 1) opis przedmiotu zamówienia;
  - 2) informację o trybie udzielenia zamówienia;
  - 3) informacje o wykonawcach;
  - 4) cenę i inne istotne elementy ofert;
  - 5) wskazanie wybranej oferty lub ofert.
2. Oferty, opinie biegłych, oświadczenia, informacja z zebrania, o którym mowa w art. 38 ust. 3, zawiadomienia, wnioski, inne dokumenty i informacje składane przez zamawiającego i wykonawców oraz umowa w sprawie zamówienia publicznego stanowią załączniki do protokołu.
3. **Protokół wraz z załącznikami jest jawny. Załączniki do protokołu udostępnia się po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniu postępowania, z tym że oferty udostępnia się od chwili ich otwarcia, oferty wstępne od dnia zaproszenia do składania ofert, a wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert, ofert wstępnych lub dialogu.**
4. (uchylony).
5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wzór protokołu oraz zakres dodatkowych informacji zawartych w protokole, mając na względzie wartość zamówienia, tryb postępowania o udzielenie zamówienia, a także mając na celu zapewnienie możliwości zgłaszania uwag do treści protokołu przez osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia;
  - 2) sposób oraz formę udostępniania zainteresowanym protokołu wraz z załącznikami, mając na względzie zapewnienie jawności postępowania o udzielenie zamówienia.

Art. 97.

1. Zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.
2. Zamawiający zwraca wykonawcom, których oferty nie zostały wybrane, na ich wniosek, złożone przez nich plany, projekty, rysunki, modele, próbki, wzory, programy komputerowe oraz inne podobne materiały.

Art. 98.

1. Zamawiający sporządza roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, zwane dalej „sprawozdaniem”.
2. Sprawozdanie zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu w terminie do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.
3. (uchylony).
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji zawartych w sprawozdaniu, jego wzór oraz sposób przekazywania, mając na względzie

wymagania dotyczące treści sprawozdania przekazywanego Komisji Europejskiej, w tym rodzaj zamawiającego, kraj pochodzenia wybranego wykonawcy, wartość udzielonych zamówień, rodzaj zamówień i tryb ich udzielania oraz podstawę prawną zastosowania, a jeżeli ich wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20 000 000 euro dla robót budowlanych albo 10 000 000 euro dla dostaw lub usług – także sposób wykonania zamówień.

DZIAŁ III

Przepisy szczególne

Rozdział 1

Umowy ramowe

Art. 99.

Zamawiający może zawrzeć umowę ramową po przeprowadzeniu postępowania, stosując odpowiednio przepisy dotyczące udzielania zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.

Art. 100.

1. Umowę ramową zawiera się na okres nie dłuższy niż 4 lata, z tym że ze względu na przedmiot zamówienia i szczególny interes zamawiającego umowa taka może być zawarta na okres dłuższy.
2. O zawarciu umowy ramowej na okres dłuższy niż 4 lata zamawiający niezwłocznie zawiadamia Prezesa Urzędu, podając wartość i przedmiot umowy oraz uzasadnienie faktyczne i prawne.
3. Umowę ramową zawiera się:
  - 1) z jednym wykonawcą, jeżeli z przyczyn technicznych lub organizacyjnych zawarcie umowy z większą liczbą wykonawców byłoby dla zamawiającego niekorzystne;
  - 2) co najmniej z trzema wykonawcami, chyba że oferty niepodlegające odrzuceniu złożyło mniej wykonawców.
4. Zamawiający nie może wykorzystywać umowy ramowej do ograniczania konkurencji.

Art. 101.

1. Zamawiający udziela zamówienia, którego przedmiot jest objęty umową ramową:
  - 1) wykonawcy, z którym zawarł umowę ramową, na warunkach nie mniej korzystnych niż określone w umowie ramowej; przepis art. 68 ust. 1 stosuje się odpowiednio;
  - 2) wykonawcom, z którymi zawarł umowę ramową, zapraszając do składania ofert; przepisy art. 45 i 46, art. 60 ust. 2 oraz art. 64 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio.
2. **Udzielając zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zamawiający może dokonać zmiany warunków zamówienia w stosunku do określonych w umowie ramowej, jeżeli zmiana ta nie jest istotna. Zamawiający nie może dokonać zmiany kryteriów oceny ofert określonych w umowie ramowej.**
3. Oferta składana w wyniku zaproszenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie może być mniej korzystna od oferty złożonej w postępowaniu prowadzonym w celu zawarcia umowy ramowej.
4. **Do zamówień, których przedmiot jest objęty umową ramową, nie stosuje się przepisów art. 26 oraz art. 169 ust. 2.**

Rozdział 2

Dynamiczny system zakupów

Art. 102.

1. Zamawiający może ustanowić dynamiczny system zakupów oraz udzielać zamówień objętych tym systemem, stosując odpowiednio przepisy dotyczące udzielania zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
2. Dynamiczny system zakupów ustanawia się na okres nie dłuższy niż 4 lata, z tym że ze względu na przedmiot zamówienia i szczególny interes zamawiającego system może być ustanowiony na okres dłuższy.
3. W przypadku ustanowienia dynamicznego systemu zakupów na okres dłuższy niż 4 lata zamawiający w terminie 3 dni zawiadamia o tym Prezesa Urzędu, podając wartość dynamicznego systemu zakupów i przedmiot zamówień objętych tym systemem oraz uzasadnienie faktyczne i prawne.
4. Zamawiający nie może wykorzystywać dynamicznego systemu zakupów do ograniczania konkurencji.

Art. 103.

1. W postępowaniu prowadzonym w celu ustanowienia dynamicznego systemu zakupów oraz w postępowaniu o udzielenie zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów zamawiający i wykonawcy przekazują oświadczenia, dokumenty, wnioski, zawiadomienia, zaproszenia i inne informacje drogą elektroniczną.
2. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, oferty składa się, pod rygorem nieważności, w postaci elektronicznej, opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
3. Ogłoszenia zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych drogą elektroniczną za pomocą formularzy umieszczonych na stronach portalu internetowego Urzędu, a Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich przekazuje się drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie.

Art. 104.

1. Od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zamawiający udostępnia na stronie internetowej specyfikację istotnych warunków zamówienia oraz informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów, a w szczególności:
  - 1) określenie przedmiotu zamówień objętych dynamicznym systemem zakupów;
  - 2) czas trwania dynamicznego systemu zakupów;
  - 3) przewidywane terminy dokonywania zamówień;
  - 4) wymagania techniczne dotyczące urządzeń teleinformatycznych niezbędnych do porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami, w tym przesyłania ofert.
2. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia oraz informacje, o których mowa w ust. 1, są dostępne na stronie internetowej przez cały okres trwania dynamicznego systemu zakupów.

Art. 105.

1. W celu dopuszczenia do udziału w dynamicznym systemie zakupów wykonawcy mogą składać oferty, zwane dalej „ofertami orientacyjnymi”, przez cały okres trwania

dynamicznego systemu zakupów. Przepisów art. 45 i 46, art. 82 ust. 1 i 2 oraz art. 83–86 nie stosuje się.

2. Wraz z ofertą orientacyjną wykonawca składa oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnienie tych warunków, również te dokumenty.
3. Oferta orientacyjna może być w każdym czasie uaktualniona poprzez złożenie nowej oferty orientacyjnej. W przypadku uaktualniania oferty orientacyjnej przepisu ust. 2 nie stosuje się.
4. Zamawiający dokonuje oceny oferty orientacyjnej w terminie nie dłuższym niż 15 dni od dnia jej otrzymania.
5. Zamawiający informuje niezwłocznie wykonawcę o dopuszczeniu do udziału w dynamicznym systemie zakupów albo o odmowie dopuszczenia, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.
6. Zamawiający może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 4, z tym że w okresie przedłużenia nie może wszcząć postępowania o udzielenie zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów.

Art. 106.

1. Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów zamawiający zamieszcza na stronie internetowej uproszczone ogłoszenie o zamówieniu. Przepisy art. 40 ust. 2–6 stosuje się odpowiednio.
2. Uprozczone ogłoszenie o zamówieniu zawiera co najmniej:
  - 1) termin i miejsce opublikowania ogłoszenia o zamówieniu dotyczącego ustanowienia dynamicznego systemu zakupów;
  - 2) nazwę (firmę) zamawiającego;
  - 3) określenie przedmiotu zamówienia oraz wielkość lub zakres zamówienia;
  - 4) adres strony internetowej, na której jest udostępniona specyfikacja istotnych warunków zamówienia oraz informacje, o których mowa w art. 104 ust. 1;
  - 5) termin składania ofert orientacyjnych.
3. **Zamawiający może, przed publikacją uproszczonego ogłoszenia, zmienić treść specyfikacji istotnych warunków zamówienia. O dokonanej zmianie zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców dopuszczonych do udziału w dynamicznym systemie zakupów, a także zamieszcza tę informację na stronie internetowej. Przepisów art. 38 ust. 4 i 6 nie stosuje się.**

Art. 107.

1. W odpowiedzi na uproszczone ogłoszenie o zamówieniu wykonawca, który dotychczas nie był dopuszczony do udziału w dynamicznym systemie zakupów, składa ofertę orientacyjną w wyznaczonym przez zamawiającego terminie, nie krótszym niż 15 dni od dnia zamieszczenia tego ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych albo przekazania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
2. Zamawiający niezwłocznie dokonuje oceny ofert orientacyjnych. Przepis art. 105 ust. 5 stosuje się.

Art. 108.

1. Niezwłocznie po zakończeniu oceny ofert orientacyjnych zamawiający wszczyna postępowanie o udzielenie zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów, zapraszając do składania ofert wszystkich wykonawców dopuszczonych do tego systemu.

2. Zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty.

Art. 109.

1. Oferty składane w postępowaniu o udzielenie zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów ocenia się wyłącznie na podstawie kryteriów określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, o której mowa w art. 104.
2. Oferta składana przez wykonawcę w postępowaniu o udzielenie zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów nie może być mniej korzystna od oferty orientacyjnej.
3. Wykonawca składa dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli zamawiający żąda ich, zapraszając do składania ofert.

Rozdział 3

Konkurs

Art. 110.

Konkurs jest przyrzeczeniem publicznym, w którym przez publiczne ogłoszenie zamawiający przyrzeka nagrodę za wykonanie i przeniesienie prawa do wybranej przez sąd konkursowy pracy konkursowej, w szczególności z zakresu planowania przestrzennego, projektowania urbanistycznego, architektoniczno-budowlanego oraz przetwarzania danych.

Art. 111.

1. Nagrodami w konkursie mogą być:
  - 1) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
  - 2) zaproszenie do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych lub
  - 3) zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przedmiotem zamówienia jest szczegółowe opracowanie pracy konkursowej.
3. Wartością konkursu jest wartość nagród.
4. Wartością konkursu, w którym nagrodą jest zaproszenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jest wartość tego zamówienia oraz wartość nagród dodatkowych, jeżeli zamawiający przewidział takie nagrody.
5. Do ustalenia wartości konkursu przepisy art. 35 stosuje się odpowiednio.

Art. 112.

1. Organizatorem konkursu jest zamawiający. Przepisy art. 15 ust. 2 oraz art. 18 stosuje się odpowiednio.
2. Kierownik zamawiającego powołuje sąd konkursowy oraz określa organizację, skład i tryb pracy sądu konkursowego.
3. Sąd konkursowy składa się co najmniej z 3 osób powoływanych i odwoływanych przez kierownika zamawiającego.
4. Do członków sądu konkursowego przepisy art. 17 stosuje się odpowiednio.
5. Członkami sądu konkursowego są wyłącznie osoby posiadające kwalifikacje umożliwiające ocenę zgłoszonych prac konkursowych, z tym że jeżeli przepisy szczególne wymagają posiadania uprawnień do opracowania pracy konkursowej, co

najmniej 1/3 członków sądu konkursowego, w tym jego przewodniczący, posiada wymagane uprawnienia.

Art. 113.

1. Sąd konkursowy jest zespołem pomocniczym kierownika zamawiającego powołanym do oceny spełniania przez uczestników konkursu wymagań określonych w regulaminie konkursu, oceny prac konkursowych oraz wyboru najlepszych prac konkursowych.
2. Sąd konkursowy w szczególności sporządza informacje o pracach konkursowych, przygotowuje uzasadnienie rozstrzygnięcia konkursu, a także, w zakresie, o którym mowa w ust. 1, występuje z wnioskiem o unieważnienie konkursu.
3. Sąd konkursowy w zakresie spraw, o których mowa w ust. 1 i 2, jest niezależny.
4. Kierownik zamawiającego może powierzyć sądowi konkursowemu inne niż określone w ust. 1 czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem konkursu.

Art. 114.

Kierownik zamawiającego albo osoba przez niego upoważniona sprawuje nadzór nad sądem konkursowym w zakresie zgodności konkursu z przepisami ustawy i regulaminem konkursu, w szczególności:

- 1) unieważnia konkurs;
- 2) zatwierdza rozstrzygnięcie konkursu.

Art. 115.

1. Zamawiający zamieszcza ogłoszenie o konkursie w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej.
2. Ogłoszenie o konkursie zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (siedzibę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie przedmiotu konkursu;
  - 3) wymagania, jakie muszą spełniać uczestnicy konkursu, z tym że jeżeli nagrodą w konkursie jest zaproszenie do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych lub zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej, przepis art. 22 stosuje się odpowiednio;
  - 4) kryteria oceny prac konkursowych wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów;
  - 5) określenie sposobu uzyskania regulaminu konkursu;
  - 6) termin składania prac konkursowych;
  - 7) rodzaj i wysokość nagród.
3. Jeżeli wartość konkursu jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o konkursie w Biuletynie Zamówień Publicznych.
4. Jeżeli wartość konkursu jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający przekazuje ogłoszenie o konkursie Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
5. Do przekazywania ogłoszeń o konkursie przepisy art. 40 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 116.

1. Zamawiający przeprowadza konkurs na podstawie ustalonego przez siebie regulaminu konkursu.
2. Regulamin konkursu określa w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres i miejsce zamieszkania (siedzibę) zamawiającego;
  - 2) formę konkursu;
  - 3) szczegółowy opis przedmiotu konkursu;
  - 4) maksymalny planowany łączny koszt wykonania prac realizowanych na podstawie pracy konkursowej;
  - 5) w przypadkach, o których mowa w art. 111 ust. 1 pkt 2 i 3, zakres szczegółowego opracowania pracy konkursowej stanowiącego przedmiot zamówienia udzielanego w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie zamówienia z wolnej ręki;
  - 6) informację o oświadczeniach lub dokumentach, jakie mają dostarczyć uczestnicy konkursu w celu potwierdzenia spełnienia stawianych im wymagań, przepis art. 25 stosuje się odpowiednio;
  - 7) sposób porozumiewania się zamawiającego z uczestnikami konkursu oraz przekazywania oświadczeń lub dokumentów;
  - 8) miejsce i termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie;
  - 9) zakres rzeczowy i formę opracowania oraz sposób prezentacji pracy konkursowej;
  - 10) miejsce i termin składania prac konkursowych przez uczestników dopuszczonych do udziału w konkursie;
  - 11) kryteria oceny prac konkursowych wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów;
  - 12) skład sądu konkursowego;
  - 13) rodzaj i wysokość nagród;
  - 14) termin wydania (wyplacenia) nagrody, a w przypadkach, o których mowa w art. 111 ust. 1 pkt 2 i 3, zaproszenia do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie zamówienia z wolnej ręki;
  - 15) wysokość zwrotu kosztów przygotowania prac konkursowych, jeżeli zamawiający przewiduje ich zwrot;
  - 16) postanowienia dotyczące przejścia autorskich praw majątkowych do wybranej pracy wraz ze szczegółowym określeniem pól eksploatacji prac konkursowych, a w przypadkach, o których mowa w art. 111 ust. 1 pkt 2 i 3, również istotne postanowienia, które zostaną wprowadzone do umowy;
  - 17) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu;
  - 18) sposób udzielania wyjaśnień dotyczących regulaminu konkursu;
  - 19) pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących uczestnikom konkursu.
3. Zamawiający przekazuje uczestnikowi konkursu regulamin konkursu w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia wniosku o jego przekazanie. Cena, jakiej wolno żądać za regulamin konkursu, może pokrywać jedynie koszty jego druku oraz przekazania.
4. Do porozumiewania się zamawiającego z uczestnikami konkursu przepisy art. 27 stosuje się odpowiednio.

Art. 117.

1. Konkurs może być zorganizowany jako jednoetapowy lub dwuetapowy.

2. W konkursie dwuetapowym w pierwszym etapie zostają wyłonione opracowania studialne, odpowiadające wymaganiom określonym w regulaminie konkursu. W drugim etapie sąd konkursowy, na podstawie kryteriów określonych w regulaminie konkursu, ocenia prace konkursowe wykonane na podstawie opracowań studialnych wyłonionych w pierwszym etapie.

Art. 118.

1. Uczestnikami konkursu mogą być osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.
2. Jeżeli przepisy szczególne wymagają posiadania uprawnień do opracowania pracy konkursowej, uczestnikami konkursu mogą być wyłącznie osoby fizyczne posiadające wymagane uprawnienia lub podmioty posługujące się osobami fizycznymi posiadającymi wymagane uprawnienia.
3. Uczestnicy konkursu mogą wspólnie brać udział w konkursie. Przepisy dotyczące uczestnika konkursu stosuje się odpowiednio do uczestników konkursu biorących wspólnie udział w konkursie.

Art. 119.

Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie, z uwzględnieniem czasu na złożenie wymaganych dokumentów, z tym że termin ten nie może być krótszy niż:

- 1) 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia o konkursie w Biuletynie Zamówień Publicznych;
- 2) 21 dni od dnia przekazania ogłoszenia o konkursie Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich – jeżeli wartość konkursu jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

Art. 120.

1. Zamawiający dopuszcza do udziału w konkursie i zaprasza do składania prac konkursowych uczestników konkursu spełniających wymagania określone w regulaminie konkursu.
2. Uczestnicy konkursu niespełniający wymagań określonych w regulaminie konkursu podlegają wykluczeniu.
3. Do oceny wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie przepisy art. 26 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 121.

1. Uczestnicy konkursu składają prace konkursowe wraz z informacjami o planowanych łącznych kosztach wykonania prac realizowanych na podstawie pracy konkursowej, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Uczestnicy konkursu składają prace konkursowe bez informacji, o których mowa w ust. 1, jeżeli ze względu na specyfikę przedmiotu pracy konkursowej nie jest możliwe określenie kosztów.
3. Z zawartością prac konkursowych sąd konkursowy nie może zapoznać się do upływu terminu ich składania.
4. Zamawiający zapewnia, że do rozstrzygnięcia konkursu przez sąd konkursowy niemożliwe jest zidentyfikowanie autorów prac konkursowych.

Art. 122.

1. Sąd konkursowy ocenia prace konkursowe zgodnie z kryteriami określonymi w ogłoszeniu o konkursie. Przepis art. 87 ust. 1 stosuje się odpowiednio.
2. Sąd konkursowy rozstrzyga konkurs, wybierając spośród prac konkursowych najlepszą pracę konkursową lub najlepsze prace konkursowe.
3. Sąd konkursowy dokonuje identyfikacji wszystkich prac konkursowych po rozstrzygnięciu konkursu.

Art. 123.

1. Niezwłocznie po ustaleniu wyników konkursu zamawiający zawiadamia uczestników konkursu o wynikach i otrzymanych ocenach, podając imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres i miejsce zamieszkania (siedzibę) autora wybranej pracy konkursowej albo autorów wybranych prac konkursowych.
2. Z przebiegu prac sądu konkursowego sporządza się protokół.

Art. 124.

Zamawiający unieważnia konkurs, jeżeli nie został złożony żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w konkursie lub żadna praca konkursowa, a w przypadku, o którym mowa w art. 111 ust. 1 pkt 2, co najmniej dwie prace konkursowe albo jeżeli nie rozstrzygnięto konkursu. Do unieważnienia konkursu przepisy art. 93 ust. 1 pkt 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

Art. 125.

W terminie określonym w regulaminie konkursu, nie krótszym niż 15 dni od dnia ustalenia wyników konkursu, zamawiający wydaje (wypłaca) nagrodę, a w przypadkach, o których mowa w art. 111 ust. 1 pkt 2 i 3 – odpowiednio zaprasza do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Art. 126.

1. Jeżeli wartość konkursu jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po ustaleniu wyników konkursu zamieszcza ogłoszenie o jego wynikach w Biuletynie Zamówień Publicznych.
2. Jeżeli wartość konkursu jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, niezwłocznie po ustaleniu wyników konkursu, zamawiający przekazuje ogłoszenie o jego wynikach Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Art. 127.

1. Zamawiający przechowuje dokumentację konkursu przez okres 4 lat od dnia ustalenia wyników konkursu w sposób gwarantujący jej nienaruszalność.
2. Zamawiający, na wniosek uczestników konkursu, których prace konkursowe nie zostały wybrane, zwraca złożone przez nich prace konkursowe.

Rozdział 4

Udzielanie i wykonywanie koncesji na roboty budowlane

Art. 128.

1. Postępowanie mające na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, zwanej dalej „koncesją”, wszczyna zamawiający, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3a, zamieszczając ogłoszenie o koncesji w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej.
2. Jeżeli wartość koncesji jest mniejsza niż kwota określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o koncesji w Biuletynie Zamówień Publicznych.
3. Jeżeli wartość koncesji jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, zamawiający przekazuje ogłoszenie o koncesji Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
4. Ogłoszenie o koncesji zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie przedmiotu koncesji;
  - 3) określenie trybu, w jakim udzielana będzie koncesja;
  - 4) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert;
  - 5) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, a w przypadku udzielania koncesji w trybie przetargu ograniczonego albo negocjacji z ogłoszeniem także znaczenie warunków udziału w postępowaniu;
  - 6) informację o oświadczeniach lub dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu;
  - 7) kryteria oceny ofert i ich znaczenie.
5. Do ogłoszenia o koncesji przepisy art. 40 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.
6. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, mogą uczestniczyć wykonawcy spełniający warunki udziału w postępowaniu określone przez zamawiającego.
7. Koncesji udziela się, stosując odpowiednio przepisy dotyczące udzielania zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego albo negocjacji z ogłoszeniem. Przepisu art. 55 nie stosuje się.
8. Jeżeli wartość koncesji jest mniejsza niż kwota określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie może być krótszy niż 30 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia o koncesji w Biuletynie Zamówień Publicznych.
9. Jeżeli wartość koncesji jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie może być krótszy niż:

- 1) 45 dni – od dnia przekazania ogłoszenia o koncesji Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
- 2) 52 dni – od dnia przekazania ogłoszenia o koncesji Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, w sposób inny niż określony w pkt 1.

Art. 129.

W postępowaniu mającym na celu udzielenie koncesji do oceny ofert nie stosuje się przepisu art. 91 ust. 3.

Art. 130.

1. Zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia może żądać, aby wykonawca, któremu udzielono koncesji (koncesjonariusz), zawarł z innymi podmiotami umowy o podwykonawstwo o wartości stanowiącej co najmniej 30 % wartości koncesji.
2. Umowy zawarte między wykonawcami w celu wspólnego ubiegania się o udzielenie koncesji oraz umowy z podmiotami będącymi w stosunku do wykonawcy podmiotami dominującymi lub zależnymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119) nie są uważane za umowy o podwykonawstwo w rozumieniu ust. 1.
3. Wykonawca składa wraz z ofertą listę podmiotów, o których mowa w ust. 2; w przypadku zaistnienia zmian w stosunkach pomiędzy wykonawcą a tymi podmiotami wykonawca jest obowiązany złożyć aktualną listę.

Art. 131.

1. Koncesjonariusz, który jest zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1–3a i 5, jest obowiązany stosować przepisy ustawy do udzielania zamówień wynikających z wykonywania koncesji.
2. Koncesjonariusz, który nie jest zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1–3a i 5, przy udzielaniu zamówień na roboty budowlane, których wartość jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, wynikających z wykonywania koncesji:
  - 1) jest obowiązany do stosowania przepisów ustawy dotyczących:
    - a) ogłoszenia o zamówieniu,
    - b) ustalania wartości zamówienia na roboty budowlane,
    - c) określania terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zgodnie z art. 49 ust. 1 i 2 oraz terminów składania ofert zgodnie z art. 52 ust. 2;
  - 2) jest obowiązany do prowadzenia postępowań z zachowaniem zasad, o których mowa w art. 7 ust. 1;
  - 3) może nie stosować przepisów, o których mowa w pkt 1, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 62 ust. 1 i art. 67 ust. 1.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do udzielania zamówień podmiotom będącym w stosunku do wykonawcy podmiotami dominującymi lub zależnymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, a także podmiotom, z którymi koncesjonariusz zawarł umowę w celu wspólnego ubiegania się o udzielenie koncesji.

Rozdział 5

Zamówienia sektorowe

Art. 132.

1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do zamówień udzielanych przez zamawiających, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, i ich związki oraz przez zamawiających, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, zwanych dalej „zamówieniami sektorowymi”, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6, jeżeli zamówienie jest udzielane w celu wykonywania jednego z następujących rodzajów działalności:
  - 1) poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, węgla brunatnego, węgla kamiennego i innych paliw stałych;
  - 2) zarządzania lotniskami, portami morskimi lub śródlądowymi oraz ich udostępniania przewoźnikom powietrznym, morskim i śródlądowym;
  - 3) tworzenia sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu lub ciepła lub dostarczania energii elektrycznej, gazu albo ciepła do takich sieci lub kierowania takimi sieciami;
  - 4) tworzenia sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej lub dostarczania wody pitnej do takich sieci lub kierowania takimi sieciami;
  - 5) obsługi sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego, kolejną linową lub przy użyciu systemów automatycznych;
  - 6) obsługi sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu autobusowego;
  - 7) świadczenia usług pocztowych.
2. Zamawiający udzielający zamówień, o których mowa w ust. 1 pkt 4, stosują przepisy niniejszego rozdziału również do zamówień związanych z kanalizacją i oczyszczaniem ścieków oraz działalnością związaną z pozyskiwaniem wody pitnej.
3. Zamawiający udzielający zamówień, o których mowa w ust. 1 pkt 7, stosują przepisy niniejszego rozdziału również do zamówień związanych ze świadczeniem usług: zarządzania usługami pocztowymi, przesyłania zakodowanych dokumentów za pośrednictwem elektronicznych środków komunikacji, zarządzania bazami adresowymi, przesyłania poleconej poczty elektronicznej, finansowych, filatelistycznych i logistycznych w szczególności przewozu przesyłek towarowych oraz ich konfekcjonowania i magazynowania.

Art. 133.

1. Do udzielania zamówień sektorowych ustawę stosuje się, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
2. Zamawiający udzielający zamówień sektorowych są obowiązani uwzględniać w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 98, także informacje dotyczące udzielonych zamówień sektorowych, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
3. Do zamówień sektorowych nie stosuje się przepisów art. 100 ust. 2 i art. 102 ust. 3.

Art. 134.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia sektorowego w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego oraz negocjacji z ogłoszeniem. Przepisu art. 55 nie stosuje się.
2. Zamawiający może zawrzeć umowę ramową po przeprowadzeniu postępowania, stosując odpowiednio przepisy dotyczące udzielania zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego oraz negocjacji z ogłoszeniem. Przepisu art. 55 nie stosuje się.
3. W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem zamawiający może wyznaczyć:
  - 1) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie krótszy niż:
    - a) 22 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich drogą elektroniczną lub faksem,
    - b) 37 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich w inny sposób niż określony w lit. a,
    - c) 15 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
  - 2) termin składania ofert nie krótszy niż 10 dni, z uwzględnieniem czasu potrzebnego na przygotowanie i złożenie oferty;
  - 3) dowolny termin składania ofert, jeżeli wszyscy wykonawcy, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert, wyrazili na to zgodę.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zamawiający może wybrać najkorzystniejszą ofertę z zastosowaniem aukcji elektronicznej.
5. Zamówienia sektorowego można udzielić w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli:
  - 1) zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 62 ust. 1;
  - 2) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie negocjacji z ogłoszeniem nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ze względu na ich niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione.
6. Zamówienia sektorowego można udzielić w trybie zamówienia z wolnej ręki, jeżeli:
  - 1) zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1-5 oraz pkt 8 i 9;
  - 2) w związku z trwającymi przez bardzo krótki okres szczególnie korzystnymi okolicznościami możliwe jest udzielenie zamówienia po cenie znacząco niższej od cen rynkowych;
  - 3) udziela się, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50 % wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i dotyczy przedmiotu zamówienia w nim określonego;
  - 4) w przypadku udzielania, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy dostaw, zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50 % wartości zamówienia podstawowego i polegających na rozszerzeniu dostawy, jeżeli zmiana

wykonawcy powodowałyby konieczność nabywania rzeczy o innych parametrach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i dozorze, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i dotyczy przedmiotu zamówienia w niej określonego.

Art. 135.

1. Zamawiający, co najmniej raz w roku, może przekazać Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich lub zamieścić w profilu nabywcy okresowe ogłoszenie informacyjne o planowanych w terminie następnych 12 miesięcy zamówieniach sektorowych lub umowach ramowych, których wartość dla:
  - 1) robót budowlanych – jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
  - 2) dostaw – zsumowana w ramach danej grupy Wspólnego Słownika Zamówień, z uwzględnieniem art. 133 ust. 1, jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro;
  - 3) usług – zsumowana w ramach kategorii 1–16 określonej w załączniku nr 3 do Wspólnego Słownika Zamówień, z uwzględnieniem art. 133 ust. 1, jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zamawiający może zamieścić w profilu nabywcy po przekazaniu ogłoszenia o profilu nabywcy Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do planowanych zamówień na usługi, o których mowa w art. 5 ust. 1, oraz planowanych zamówień udzielanych w trybie innym niż przetarg nieograniczony, przetarg ograniczony lub negocjacje z ogłoszeniem.
4. Jeżeli informacja o zamówieniu została zawarta w okresowym ogłoszeniu informacyjnym dotyczącym zamówień planowanych w terminie 12 miesięcy, przekazanych lub zamieszczonych w profilu nabywcy co najmniej na 52 dni przed dniem przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, zamawiający może w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż:
  - 1) 24 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, drogą elektroniczną zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie;
  - 2) 31 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, w inny sposób niż określony w pkt 1.
5. Okresowe ogłoszenie informacyjne o planowanych zamówieniach sektorowych może zawierać zaproszenie do ubiegania się o zamówienie sektorowe. W takim przypadku zamawiający, udzielając zamówienia w trybie przetargu ograniczonego oraz negocjacji z ogłoszeniem, może odstąpić od publikacji ogłoszenia o zamówieniu.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, zamawiający zaprasza wykonawców, którzy po opublikowaniu okresowego ogłoszenia informacyjnego poinformowali zamawiającego, że są zainteresowani udziałem w postępowaniu, do potwierdzenia tego zainteresowania, informując jednocześnie o terminie składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.
7. Do zaproszenia, o którym mowa w ust. 6, przepis art. 48 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 136.

1. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych na usługi lub roboty budowlane, a w przypadku gdy wykonawcą jest podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lub 4, również na dostawy, jeżeli są udzielane podmiotom:
  - 1) z którymi zamawiający sporządzają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe w rozumieniu przepisów o rachunkowości,
  - 2) w których zamawiający posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, posiadają ponad połowę głosów wynikających z udziałów albo akcji, sprawują nadzór nad organem zarządzającym lub posiadają prawo mianowania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
  - 3) które posiadają ponad połowę udziałów albo akcji zamawiającego, posiadają ponad połowę głosów wynikających z udziałów albo akcji zamawiającego, sprawują nadzór nad jego organem zarządzającym lub posiadają prawo mianowania ponad połowy składu jego organu nadzorczego lub zarządzającego,
  - 4) które wspólnie z zamawiającym podlegają określonemu w pkt 3 wpływowi innego przedsiębiorcy– jeżeli w okresie poprzednich 3 lat co najmniej 80 % przeciętnych przychodów tych podmiotów osiąganych ze świadczenia usług, dostaw lub wykonywania robót budowlanych pochodziło ze świadczenia usług, dostaw lub wykonywania robót budowlanych na rzecz zamawiającego lub podmiotów, o których mowa w pkt 1–4; w przypadku gdy okres prowadzenia działalności jest krótszy niż 3 lata, uwzględnia się przychody uzyskane w okresie tej działalności oraz przychody, które przewiduje się uzyskać w okresie pozostałym do upływu 3 lat.
2. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych na usługi lub roboty budowlane udzielanych przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132:
  - 1) jednemu z tych zamawiających lub
  - 2) podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających w sposób określony w ust. 1, jeżeli w okresie poprzednich 3 lat co najmniej 80 % przeciętnych przychodów tego podmiotu osiąganych ze świadczenia usług lub wykonywania robót budowlanych pochodziło ze świadczenia usług lub wykonywania robót budowlanych na rzecz podmiotów, z którymi jest powiązany w sposób, o którym mowa w ust. 1.
3. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych udzielanych podmiotowi utworzonemu przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132, przez jednego z tych zamawiających, pod warunkiem że podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony, wynika, że zamawiający pozostaną jego członkami w tym okresie.
4. Zamawiający jest obowiązany na wniosek Komisji Europejskiej przekazać informacje w zakresie, o którym mowa w ust. 1–3.
5. Jeżeli spośród podmiotów, o których mowa w ust. 1, więcej niż jeden podmiot świadczy takie same lub podobne usługi albo wykonuje takie same lub podobne roboty budowlane na rzecz zamawiającego, uwzględnia się całkowity przychód wszystkich tych podmiotów osiągany ze świadczenia usług lub wykonywania robót budowlanych.

Art. 137.

1. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych udzielanych w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu gazu lub ciepła do sieci, o których mowa w art. 132 ust. 1 pkt 3, jeżeli:

- 1) produkcja gazu lub ciepła stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż określona w art. 132 oraz
  - 2) dostarczanie gazu lub ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekracza 20 % przeciętnych obrotów wykonawcy.
2. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych udzielanych w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu energii elektrycznej do sieci, o których mowa w art. 132 ust. 1 pkt 3, jeżeli:
- 1) produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż określona w art. 132 oraz
  - 2) dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekracza 30 % łącznej produkcji.
3. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych udzielanych w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci, o których mowa w art. 132 ust. 1 pkt 4, jeżeli:
- 1) produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż określona w art. 132 oraz
  - 2) dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekracza 30 % łącznej produkcji.

Art. 138.

1. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych udzielanych w celu odsprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia osobom trzecim, pod warunkiem że zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia, a inne podmioty mogą go bez ograniczeń sprzedawać lub wynajmować na tych samych warunkach co zamawiający.
2. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych mających na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, jeżeli koncesje takie są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132.
3. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych, jeżeli są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132, poza obszarem Unii Europejskiej, jeżeli do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej.
4. Zamawiający jest obowiązany na wniosek Komisji Europejskiej przekazać informacje w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2.

Art. 138a.

1. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1 i 3, nie stosują ustawy do udzielania zamówień sektorowych na dostawy energii elektrycznej lub ciepła oraz paliw do wytwarzania energii.
2. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 4, nie stosują ustawy do udzielania zamówień na dostawy wody.
3. Zamawiający prowadzący, na podstawie praw szczególnych, działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 6, nie stosują ustawy, jeżeli przewozy regularne mogą być świadczone także przez innych przewoźników na tym samym obszarze i tych samych warunkach.

Art. 138b.

1. Udzielając zamówienia sektorowego, kierownik zamawiającego może odstąpić od powołania komisji przetargowej.
2. Odstępując od powołania komisji przetargowej, kierownik zamawiającego określa sposób prowadzenia postępowania zapewniający sprawność udzielania zamówień, indywidualizację odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz przejrzystość prac.

Art. 138c.

1. Zamawiający może:
  - 1) zobowiązać wykonawców do zachowania poufnego charakteru informacji przekazywanych im w toku postępowania o udzielenie zamówienia;
  - 2) żądać przedstawienia także innych dokumentów niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 2, potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli jest to niezbędne do oceny spełniania przez wykonawców tych warunków;
  - 3) odstąpić od obowiązku żądania wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
  - 4) w przypadku zamówienia na dostawy, odrzucić ofertę, w której udział towarów pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw, z którymi Wspólnota Europejska zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców, nie przekracza 50 %, jeżeli przewidział to w specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
  - 5) odstąpić od obowiązku wykluczenia z postępowania wykonawców, w stosunku do których zachodzą przesłanki wykluczenia określone w art. 24 ust. 1 pkt 1, 2 lub 3, jeżeli stosowne zastrzeżenie zostało zamieszczone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
2. Jeżeli nie można wybrać oferty najkorzystniejszej ze względu na to, że złożono dwie lub więcej ofert o takiej samej cenie lub przedstawiających taki sam bilans ceny i innych kryteriów oceny ofert, a w specyfikacji istotnych warunków zamówienia nie przewidziano odrzucenia oferty zgodnie z ust. 1 pkt 4, zamawiający wybiera ofertę, która nie mogłaby zostać odrzucona na podstawie ust. 1 pkt 4. Ceny przedstawione w ofertach są takie same, jeżeli różnica między ceną najkorzystniejszej oferty a cenami innych ofert, które nie mogłyby zostać odrzucone na podstawie ust. 1 pkt 4, nie przekracza 3 %.

Art. 138d. (uchylony)

Art. 138e. (uchylony)

Art. 138f.

1. Zamawiający, którzy zgodnie z opublikowaną decyzją Komisji Europejskiej działają na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony, nie stosują przepisów ustawy. Przepis ten stosuje się odpowiednio w przypadku niewydania przez Komisję Europejską decyzji w terminie 7 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2.
2. Organ właściwy z własnej inicjatywy lub na wniosek zamawiającego może po przeprowadzeniu analizy właściwego rynku wystąpić do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie, że zamawiający wykonujący działalność, o której mowa w art. 132, działają na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony.

3. Organ właściwy przeprowadza analizę rynku w zakresie danej działalności i sporządza wniosek zgodnie z wymaganiami określonymi w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 7 stycznia 2005 r. dotyczącej szczegółowych zasad stosowania procedury przewidzianej w art. 30 dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 7 z 11.01.2005, str. 7). Wniosek uzgadnia się z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz z Prezesem Urzędu.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy właściwe do występowania z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, mając na względzie rodzaj działalności oraz zakres działania organów, a także znajomość przez te organy funkcjonowania rynku w zakresie danej działalności.

Dział IV

Umowy w sprawach zamówień publicznych

Art. 139.

1. Do umów w sprawach zamówień publicznych, zwanych dalej „umowami”, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.
2. Umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej.
3. Umowy są jawne i podlegają udostępnianiu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej.

Art. 140.

1. Zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy jest tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.
- 2. (uchylony)**
3. Umowa jest nieważna w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Art. 141.

Wykonawcy, o których mowa w art. 23 ust. 1, ponoszą solidarną odpowiedzialność za wykonanie umowy i wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Art. 142.

1. Umowę zawiera się na czas oznaczony.
2. Zamawiający może zawrzeć umowę, której przedmiotem są świadczenia okresowe lub ciągłe, na okres dłuższy niż 4 lata, jeżeli wykonanie zamówienia w dłuższym okresie spowoduje oszczędności kosztów realizacji zamówienia w stosunku do okresu czteroletniego lub jest to uzasadnione zdolnościami płatniczymi zamawiającego lub zakresem planowanych nakładów oraz okresem niezbędnym do ich spłaty.
3. Jeżeli wartość zamówienia, o którym mowa w ust. 2, jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający, w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania, zawiadamia Prezesa Urzędu o zamiarze zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w przypadku umów:

- 1) kredytu i pożyczki;
- 2) rachunku bankowego, jeżeli okres umowy nie przekracza 5 lat;
- 3) ubezpieczenia, jeżeli okres umowy nie przekracza 5 lat;
- 4) koncesji.

Art. 143.

1. Na czas nieoznaczony może być zawierana umowa, której przedmiotem są dostawy:
  - 1) wody za pomocą sieci wodno-kanalizacyjnej lub odprowadzanie ścieków do takiej sieci;
  - 2) energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznej;
  - 3) gazu z sieci gazowej;
  - 4) ciepła z sieci ciepłowniczej;
  - 5) licencji na oprogramowanie komputerowe.
2. Przepisu art. 142 ust. 3 nie stosuje się.

Art. 144.

1. **Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.**
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisu ust. 1 jest nieważna.

Art. 145.

1. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o tych okolicznościach.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

Art. 146.

1. Z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, umowa jest nieważna, jeżeli:
  - 1) ogłoszenie o zamówieniu nie zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych albo opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, chyba że z przepisów ustawy nie wynika taki obowiązek;
  - 2) **zamawiający zawarł umowę bez wymaganej zgody wyrażonej w postanowieniu Krajowej Izby Odwoławczej przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu;**
  - 3) **(uchylony)**
  - 4) **(uchylony)**
  - 5) zamawiający dokonał wyboru oferty z rażącym naruszeniem ustawy;
  - 6) w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów określonych w ustawie, które miało wpływ na wynik tego postępowania;
  - 7) **zamawiający zawarł umowę przed upływem terminów, o których mowa w art. 94 ust. 1, z zastrzeżeniem art. 94 ust. 1a.**
2. Prezes Urzędu może wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności:

- 1) umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) części umowy, o której mowa w art. 140 ust. 3;**
- 3) zmian umowy dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1.

Art. 147.

1. Zamawiający może żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zwanego dalej „zabezpieczeniem”.
2. Zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Jeżeli wykonawca jest jednocześnie gwarantem, zabezpieczenie służy także pokryciu roszczeń z tytułu gwarancji jakości.
3. Zamawiający żąda od wykonawcy wniesienia zabezpieczenia, jeżeli:
  - 1) wartość zamówienia na roboty budowlane jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
  - 2) wartość zamówienia na dostawy lub usługi jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, z wyjątkiem umów kredytu i pożyczki;
  - 3) umowa ma zostać zawarta na okres dłuższy niż 4 lata, z wyjątkiem umów, o których mowa w art. 142 ust. 4 i art. 143.
4. W wyjątkowych sytuacjach, w szczególności gdy żądanie wniesienia zabezpieczenia mogłoby uniemożliwić udzielenie zamówienia lub spowodować znaczny wzrost cen ofert, zamawiający może odstąpić od żądania wniesienia zabezpieczenia.

Art. 148.

1. Zabezpieczenie może być wnoszone według wyboru wykonawcy w jednej lub w kilku następujących formach:
  - 1) pieniądzu;
  - 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
  - 3) gwarancjach bankowych;
  - 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
  - 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.
2. Za zgodą zamawiającego zabezpieczenie może być wnoszone również:
  - 1) w wekslach z poręczeniem wekslowym banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
  - 2) przez ustanowienie zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
  - 3) przez ustanowienie zastawu rejestrowego na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.
3. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego.
4. W przypadku wniesienia wadium w pieniądzu wykonawca może wyrazić zgodę na zaliczenie kwoty wadium na poczet zabezpieczenia.
5. Jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Art. 149.

1. W trakcie realizacji umowy wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 148 ust. 1.
2. Za zgodą zamawiającego wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 148 ust. 2.
3. Zmiana formy zabezpieczenia jest dokonywana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.

Art. 150.

1. Wysokość zabezpieczenia ustala się w stosunku procentowym do ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy, jeżeli w ofercie podano cenę jednostkową lub ceny jednostkowe.
2. Zabezpieczenie ustala się w wysokości od 2 % do 10 % ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy.
3. Jeżeli okres realizacji zamówienia jest dłuższy niż rok, zabezpieczenie, za zgodą zamawiającego, może być tworzone przez potrącenia z należności za częściowo wykonane dostawy, usługi lub roboty budowlane.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, w dniu zawarcia umowy wykonawca jest obowiązany wnieść co najmniej 30 % kwoty zabezpieczenia.
5. Zamawiający wpłaca kwoty potrącone na rachunek bankowy w tym samym dniu, w którym dokonuje zapłaty faktury.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wniesienie pełnej wysokości zabezpieczenia nie może nastąpić później niż do połowy okresu, na który została zawarta umowa.

Art. 151.

1. Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.
2. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji jakości nie może przekraczać 30 % wysokości zabezpieczenia.
3. Kwota, o której mowa w ust. 2, jest zwracana nie później niż w 15. dniu po upływie okresu rękojmi za wady lub gwarancji jakości.

Dział V

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych

Rozdział 1

Zakres działania

Art. 152.

1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych jest Prezes Urzędu.
2. Nadzór nad Prezesem Urzędu sprawuje Prezes Rady Ministrów.
3. Obsługę Prezesa Urzędu zapewnia Urząd.
4. Organizację Urzędu określa statut nadany, w drodze zarządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 153.

1. Prezes Urzędu jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Urzędu.
2. (uchylony)

Art. 154.

Prezes Urzędu:

- 1) opracowuje projekty aktów normatywnych dotyczących zamówień;
- 2) podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą;
- 3) wydaje w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamieszczane są ogłoszenia przewidziane ustawą;
- 4) (uchylony);
- 5) prowadzi i ogłasza na stronie internetowej Urzędu listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej;
- 5a) prowadzi, ogłasza i aktualizuje na stronie internetowej Urzędu wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie, jeżeli szkoda ta została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu;**
- 6) zapewnia funkcjonowanie systemu środków ochrony prawnej;
- 7) opracowuje programy szkoleń, organizuje oraz inspiruje szkolenia z zakresu zamówień;
- 8) przygotowuje i upowszechnia przykładowe kryteria oceny merytorycznego poziomu szkoleń;
- 9) (uchylony);
- 10) upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień;
- 11) czuwa nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień, w szczególności dokonuje kontroli procesu udzielania zamówień w zakresie przewidzianym ustawą;
- 12) upowszechnia zasady etyki zawodowej osób wykonujących zadania w systemie zamówień;
- 13) dąży do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego, w szczególności upowszechnia orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego dotyczące zamówień;
- 14) prowadzi współpracę międzynarodową w sprawach związanych z zamówieniami;
- 15) dokonuje analiz funkcjonowania systemu zamówień;
- 16) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów oraz Komisji Europejskiej roczne sprawozdania o funkcjonowaniu systemu zamówień,
- 17) przedstawia Prezesowi Rady Ministrów roczną informację o działaniu Krajowej Izby Odwoławczej, uwzględniającą problemy wynikające z orzecznictwa;
- 18) zgłasza kandydatów na Prezesa i wiceprezesa Krajowej Izby Odwoławczej;
- 19) zgłasza wniosek o powołanie rzecznika dyscyplinarnego Krajowej Izby Odwoławczej;
- 20) prowadzi działania związane z informatyzacją systemu zamówień publicznych.

Art. 155.

1. Prezes Urzędu wykonuje zadania wynikające z ustawy przy pomocy nie więcej niż dwóch Wiceprezesów Urzędu.
2. Wiceprezesów Urzędu powołuje Prezes Rady Ministrów, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego, na wniosek Prezesa Urzędu. Prezes Rady Ministrów odwołuje wiceprezesów Urzędu na wniosek Prezesa Urzędu.
3. (uchylony)

Art. 156. (uchylony).

Rozdział 2 Rada Zamówień Publicznych

Art. 157.

1. Tworzy się Radę Zamówień Publicznych, zwaną dalej „Radą”, która jest organem doradczo-opiniodawczym Prezesa Urzędu.
2. Rada w szczególności:
  - 1) wyraża opinie w szczególnie istotnych sprawach systemu zamówień, przedstawionych jej przez Prezesa Urzędu;
  - 2) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących zamówień;
  - 3) opiniuje roczne sprawozdania Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu systemu zamówień;
  - 4) ustala zasady etyki zawodowej osób wykonujących określone w ustawie zadania w systemie zamówień;
  - 5) opiniuje na zasadach określonych w ustawie zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych Prezesa Urzędu.
  - 5) uchylony.

Art. 158.

1. W skład Rady wchodzi od 10 do 15 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów.
2. Uprawnionymi do zgłaszania kandydatów są w szczególności kluby parlamentarne, ogólnokrajowe organizacje samorządu terytorialnego oraz ogólnokrajowe organizacje przedsiębiorców.
3. Prezes Rady Ministrów powołuje członków Rady spośród osób, które:
  - 1) są obywatelami polskimi;
  - 2) korzystają z pełni praw publicznych;
  - 3) nie były karane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 4) posiadają wiedzę i autorytet dające rękojmię prawidłowej realizacji zadań Rady.
4. Prezes Rady Ministrów powołuje spośród osób, o których mowa w ust. 1, przewodniczącego Rady. Rada wybiera wiceprzewodniczącego Rady ze swojego grona.
5. Członkom Rady przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Rady.
6. Tryb pracy Rady określa regulamin przyjęty przez Radę.

Art. 159.

1. Kadencja Rady upływa wraz z upływem kadencji Prezesa Urzędu.
2. Członkostwo w Radzie wygasa w przypadku upływu kadencji Rady, śmierci członka Rady, jego odwołania albo rezygnacji.
3. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Rady, jeżeli przestał on odpowiadać jednemu z warunków określonych w art. 158 ust. 3, a na wniosek Prezesa Urzędu w razie:
  - 1) niewykonywania obowiązków członka Rady;
  - 2) utraty autorytetu dającego rękojmię prawidłowej realizacji zadań Rady;
  - 3) choroby uniemożliwiającej sprawowanie funkcji członka Rady.

Art. 160.

1. Obsługę prac Rady zapewnia Urząd.
2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady, mając na względzie pełnioną funkcję oraz zakres obowiązków przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady.

Rozdział 3

Kontrola udzielania zamówień

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 161.

1. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę udzielania zamówień.
2. Celem kontroli jest sprawdzenie zgodności postępowania o udzielenie zamówienia z przepisami ustawy.
3. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie Urzędu.
4. Wszczęcie kontroli może poprzedzać postępowanie wyjaśniające mające na celu ustalenie, czy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik.

Art. 162.

1. Pracownik Urzędu podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, jeżeli:
  - 1) uczestniczył w kontrolowanym postępowaniu lub czynnościach bezpośrednio związanych z jego przygotowaniem po stronie zamawiającego lub wykonawcy;
  - 2) pozostaje w związku małżeńskim, faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo jest związany z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z osobą występującą w kontrolowanym postępowaniu po stronie zamawiającego lub wykonawcy, jego zastępcą prawnym lub członkami władz osób prawnych ubiegających się o udzielenie kontrolowanego zamówienia;
  - 3) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia kontrolowanego postępowania pozostawał w stosunku pracy lub zlecenia z zamawiającym lub

wykonawcą albo był członkiem władz osób prawnych ubiegających się o udzielenie kontrolowanego zamówienia;

- 4) pozostaje z osobą występującą w kontrolowanym postępowaniu po stronie zamawiającego lub wykonawcy w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.
2. Pracownik Urzędu informuje Prezesa Urzędu o przyczynach powodujących jego wyłączenie z udziału w kontroli.
  3. Prezes Urzędu rozstrzyga o wyłączeniu pracownika w drodze postanowienia.

Art. 163.

1. Prowadząc postępowanie wyjaśniające lub kontrolę, Prezes Urzędu może:
  - 1) żądać od kierownika zamawiającego niezwłocznego przekazania kopii dokumentów związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego;
  - 2) żądać od kierownika zamawiającego, od pracowników zamawiającego oraz innych podmiotów udzielenia, w terminie przez niego wyznaczonym, pisemnych wyjaśnień w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli;
  - 3) zasięgnąć opinii biegłych, jeżeli ustalenie lub ocena stanu faktycznego sprawy lub dokonanie innych czynności kontrolnych wymaga wiadomości specjalnych.
2. Biegłemu przysługuje wynagrodzenie, które pokrywa Prezes Urzędu, w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.
3. Stan faktyczny sprawy ustala się na podstawie całokształtu materiału zebranego w toku postępowania wyjaśniającego oraz kontroli, w szczególności dokumentów związanych z postępowaniem, wyjaśnień kierownika i pracowników zamawiającego, opinii biegłych oraz wyjaśnień innych podmiotów.

Art. 164.

1. Z kontroli sporządza się protokół.
2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
  - 3) imiona i nazwiska kontrolujących;
  - 4) oznaczenie postępowania o udzielenie zamówienia, które było przedmiotem kontroli;
  - 5) informację o stwierdzeniu naruszeń.

Oddział 2 Kontrola doraźna

Art. 165.

1. Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu lub na wniosek kontrolę doraźną w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik.
2. Wszczęcie kontroli doraźnej może nastąpić nie później niż w terminie 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia.
3. Prezes Urzędu informuje wnioskodawcę o wszczęciu kontroli doraźnej albo o odmowie wszczęcia kontroli doraźnej, podając uzasadnienie wskazujące na brak okoliczności, o których mowa w ust. 1.
4. Prezes Urzędu wszczyna kontrolę doraźną na wniosek instytucji zarządzającej, o której mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju oraz w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, zwanej dalej „instytucją zarządzającą”, jeżeli z uzasadnienia wniosku instytucji wynika, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik.

Art. 166.

1. Zakończeniem kontroli doraźnej jest doręczenie zamawiającemu informacji o wyniku kontroli zawierającej w szczególności:
  - 1) określenie postępowania, które było przedmiotem kontroli;
  - 2) informację o stwierdzeniu naruszeń lub ich braku.
2. W przypadku wniesienia zastrzeżeń, o których mowa w art. 167 ust. 1, zakończeniem kontroli jest doręczenie zamawiającemu informacji o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń.

Art. 167.

1. Od wyniku kontroli doraźnej zamawiającemu przysługuje prawo zgłoszenia do Prezesa Urzędu umotywowanych zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji o wyniku kontroli.
2. Prezes Urzędu rozpatruje zastrzeżenia w terminie 15 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń Prezes Urzędu przekazuje zastrzeżenia do zaopiniowania przez Krajową Izbę Odwoławczą.
3. Krajowa Izba Odwoławcza w składzie trzyosobowym wyraża, w formie uchwały, opinię w sprawie zastrzeżeń w terminie 15 dni od dnia ich otrzymania.
4. Opinia Krajowej Izby Odwoławczej jest wiążąca dla Prezesa Urzędu.
5. Prezes Urzędu niezwłocznie zawiadamia kierownika zamawiającego o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń.
6. Do członków Krajowej Izby Odwoławczej rozpatrujących zastrzeżenia art. 162 stosuje się odpowiednio.

Art. 168.

W przypadku ujawnienia naruszenia przepisów ustawy Prezes Urzędu może:

- 1) zawiadomić właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych lub wystąpić z wnioskiem o ukaranie za naruszenie dyscypliny finansów publicznych do właściwej komisji orzekającej;**
- 2) nałożyć karę pieniężną, o której mowa w dziale VII;**
- 3) wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności umowy w całości lub w części.**

Oddział 3

Kontrola uprzednia zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

Art. 169.

- 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do zamówień lub umów ramowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.**
- 2. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę udzielanych zamówień przed zawarciem umowy (kontrola uprzednia), jeżeli wartość zamówienia albo umowy ramowej dla:**
  - 1) robót budowlanych – jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20 000 000 euro;**
  - 2) dostaw lub usług – jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro.**
- 3. Wszczęciem kontroli uprzedniej jest doręczenie Prezesowi Urzędu kopii dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia w celu przeprowadzenia kontroli uprzedniej.**
- 4. Na wniosek instytucji zarządzającej Prezes Urzędu może odstąpić od przeprowadzenia kontroli uprzedniej, jeżeli w ocenie instytucji postępowanie zostało przeprowadzone w sposób zgodny z przepisami ustawy. Informację o odstąpieniu od kontroli Prezes Urzędu przekazuje niezwłocznie zamawiającemu i wnioskodawcy.**

Art. 170.

- 1. Zamawiający niezwłocznie po ostatecznym rozstrzygnięciu protestu dotyczącego wyboru najkorzystniejszej oferty albo upływie terminu na jego wniesienie, a przed zawarciem umowy, przekazuje Prezesowi Urzędu kopie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia potwierdzone za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego, w celu przeprowadzenia kontroli uprzedniej.**
- 2. Zamawiający niezwłocznie informuje Prezesa Urzędu o wniesieniu protestu, odwołania lub skargi po przekazaniu dokumentacji do kontroli uprzedniej. Prezes Urzędu wstrzymuje wykonanie kontroli uprzedniej do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu, z zastrzeżeniem art. 182 ust. 3.**
- 3. W przypadku udzielania zamówień w częściach, jeżeli wartość poszczególnych części zamówienia jest mniejsza niż kwoty, o których mowa w art. 169 ust. 2, Prezes Urzędu może odstąpić od przeprowadzenia kontroli, informując o tym zamawiającego niezwłocznie po otrzymaniu kopii dokumentacji, o których mowa w ust. 1.**
- 4. Wszczęcie kontroli uprzedniej zawiesza bieg terminu związania ofertą do dnia zakończenia kontroli.**

Art. 171.

1. Zakończeniem kontroli uprzedniej jest doręczenie zamawiającemu informacji o wyniku kontroli zawierającej w szczególności:
  - 1) określenie postępowania, które było przedmiotem kontroli;
  - 2) informację o stwierdzeniu naruszeń lub ich braku;
  - 3) zalecenia pokontrolne – jeżeli w toku kontroli stwierdzono, że jest zasadne unieważnienie postępowania lub usunięcie stwierdzonych naruszeń.
2. W przypadku wniesienia zastrzeżeń, o których mowa w art. 171a, zakończeniem kontroli jest doręczenie zamawiającemu informacji o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń.
3. Doręczenie informacji o wyniku kontroli następuje nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia materiałów, o których mowa w art. 163 ust. 1, a w przypadku kontroli szczególnie skomplikowanej – nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia materiałów, o których mowa w art. 163 ust. 1.
4. Do czasu doręczenia informacji, o której mowa w ust. 1, nie można zawrzeć umowy.
5. Kierownik zamawiającego, na wniosek Prezesa Urzędu, pisemnie informuje o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Art. 171a.

Od wyniku kontroli uprzedniej zamawiającemu przysługuje prawo zgłoszenia do Prezesa Urzędu umotywowanych zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji o wyniku kontroli. Przepisy art. 167 ust. 2-6 stosuje się.

Rozdział 4

Krajowa Izba Odwoławcza

Art. 172.

1. Tworzy się Krajową Izbę Odwoławczą przy Prezesie Urzędu, zwaną dalej „Izbą”, właściwą do rozpoznawania odwołań od rozstrzygnięć protestów wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia.
2. Organami Izby są:
  - 1) Prezes;
  - 2) wiceprezes;
  - 3) zgromadzenie ogólne, które tworzą członkowie Izby.
3. Prezes Izby kieruje pracami Izby, a w szczególności:
  - 1) reprezentuje Izbę na zewnątrz;
  - 2) przewodniczy zgromadzeniu ogólnemu;
  - 3) ustala terminy posiedzeń składów orzekających Izby, a także zarządza łączne rozpoznanie odwołań;
  - 4) wyznacza skład orzekający Izby do rozpoznania odwołania, w tym jego przewodniczącego;
  - 5) czuwa nad sprawnością pracy Izby;
  - 6) przedkłada Prezesowi Urzędu, po przyjęciu przez zgromadzenie ogólne, roczną informację o działaniu Izby uwzględniającą problemy wynikające z orzecznictwa.
4. Zgromadzenie ogólne Izby:

- 1) przygotowuje i przyjmuje roczną informację o działalności Izby uwzględniającą problemy wynikające z orzecznictwa;
  - 2) wyznacza skład sądu dyscyplinarnego;
  - 3) rozpatruje odwołanie od orzeczenia sądu dyscyplinarnego;
  - 4) rozpatruje i opiniuje inne sprawy przedłożone przez Prezesa Izby lub zgłoszone przez członków zgromadzenia ogólnego.
5. Zgromadzenie ogólne Izby zwołuje Prezes Izby co najmniej dwa razy w roku, a także na pisemny wniosek co najmniej połowy członków Izby albo przewodniczącego sądu dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia jego złożenia. Uchwały zgromadzenia ogólnego zapadają większością głosów w obecności co najmniej połowy składu Izby; w przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos Prezesa Izby.

Art. 173.

1. W skład Izby wchodzi nie więcej niż 100 członków powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób spełniających wymagania, o których mowa w ust. 2, i które uzyskały najlepsze wyniki w postępowaniu kwalifikacyjnym.
2. Członkiem Izby może być osoba, która:
  - 1) jest obywatelem polskim;
  - 2) posiada wyższe wykształcenie prawnicze;
  - 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 4) korzysta z pełni praw publicznych;
  - 5) ma nieposzlakowaną opinię;
  - 6) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 7) posiada minimum pięcioletnie doświadczenie zawodowe (staż pracy) w administracji publicznej lub na stanowiskach związanych z udzielaniem porad prawnych, sporządzaniem opinii prawnych, opracowywaniem projektów aktów prawnych oraz występowaniem przed sądami i urzędami;
  - 8) ukończyła 29 lat.
3. Prezesa Izby i wiceprezesa powołuje na 3-letnią kadencję Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Urzędu spośród zgłoszonych członków Izby. Do odwołania Prezesa Izby i wiceprezesa przed upływem kadencji przepis art. 174 ust. 5 stosuje się odpowiednio.
4. Nawiązanie stosunku pracy z członkami Izby następuje na podstawie powołania w terminie określonym w akcie powołania. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dotyczących członków Izby wykonuje Prezes Urzędu. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, dotyczących stosunku pracy członków Izby, mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁶⁾).
5. Przed podjęciem obowiązków członek Izby jest obowiązany złożyć przed Prezesem Rady Ministrów ślubowanie według następującej roty: „Ślubuję uroczyście wypełniać obowiązki członka Izby, orzekać bezstronnie, zgodnie z przepisami prawa, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”; składający ślubowanie

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398 z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 426.

może na końcu dodać: „Tak mi dopomóż Bóg”. Złożenie ślubowania członek Izby potwierdza podpisem pod jego treścią.

6. Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa Izby, wiceprezesa oraz pozostałych członków Izby stanowi wielokrotność kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej na dany rok na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.⁷⁾) dla pracowników państwowej sfery budżetowej, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. b tej ustawy.
7. Członkom Izby przysługuje dodatek za wieloletnią pracę wynoszący, począwszy od szóstego roku pracy, 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i wzrastający po każdym roku pracy o 1%, aż do osiągnięcia 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.
8. Członkom Izby przysługuje nagroda jubileuszowa w wysokości:
  - 1) 75% wynagrodzenia miesięcznego – po 20 latach pracy;
  - 2) 100% wynagrodzenia miesięcznego – po 25 latach pracy;
  - 3) 150% wynagrodzenia miesięcznego – po 30 latach pracy;
  - 4) 200% wynagrodzenia miesięcznego – po 35 latach pracy;
  - 5) 300% wynagrodzenia miesięcznego – po 40 latach pracy;
  - 6) 350% wynagrodzenia miesięcznego – po 45 latach pracy.
9. Do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Do obliczania i wypłacania nagrody jubileuszowej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące nagród jubileuszowych, o których mowa w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.
10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 6, mając na względzie funkcję pełnioną przez członka Izby oraz to, że wielokrotność nie może być mniejsza niż 4,5.
11. Obsługę organizacyjno-techniczną oraz księgową Izby zapewnia Urząd.

Art. 174.

1. Członkostwa w Izbie nie można łączyć z:
  - 1) mandatem posła lub senatora;
  - 2) mandatem radnego, mandatem wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz z członkostwem w zarządzie powiatu lub województwa;
  - 3) członkostwem w kolegium regionalnej izby obrachunkowej oraz samorządowym kolegium odwoławczym;
  - 4) przynależnością do partii politycznej lub prowadzeniem działalności politycznej.
2. Członkowie Izby nie mogą:
  - 1) podejmować dodatkowego zatrudnienia ani innych zajęć zarobkowych, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli to zatrudnienie nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków członka Izby;

---

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802 i Nr 214, poz. 1805, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 i Nr 249, poz. 2104 z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 433.

- 2) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności;
  - 3) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej ani pełnomocnikiem spółek handlowych;
  - 4) być członkami zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
  - 5) posiadać w spółkach handlowych więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek.
3. Członek Izby składa Prezesowi Urzędu co roku do dnia 31 marca oświadczenie:
- 1) czy toczą się przeciwko niemu postępowania karne, wraz z informacją dotyczącą przedmiotu postępowania;
  - 2) o stanie majątkowym według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, stosując odpowiednio formularz, którego wzór jest określony w przepisach o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.
4. Członkostwo w Izbie wygasa z powodu śmierci albo odwołania.
5. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Izby w przypadku:
- 1) utraty obywatelstwa polskiego;
  - 2) utraty albo ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
  - 3) utraty praw publicznych;
  - 4) utraty autorytetu dającego rękojmię prawidłowego wykonywania obowiązków członka Izby;
  - 5) prawomocnego skazania za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 6) upływu 6 miesięcy zawieszenia, o którym mowa w art. 176 ust. 1;
  - 7) orzeczenia kary dyscyplinarnej wykluczenia ze składu Izby;
  - 8) niezłożenia w terminie jednego z oświadczeń, o których mowa w ust. 3;
  - 9) odmowy złożenia ślubowania;
  - 10) nieobjęcia stanowiska w terminie określonym w akcie powołania;
  - 11) złożenia przez członka Izby wniosku o odwołanie.
6. Członkowie Izby w zakresie wykonywania czynności określonych ustawą korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.
7. Członkowie składów orzekających Izby przy orzekaniu są niezawisli i związani wyłącznie przepisami obowiązującego prawa.

Art. 175.

1. Członek Izby podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swoich obowiązków i uchybienie godności zawodowej.
2. Karami dyscyplinarnymi są:
  - 1) upomnienie;
  - 2) usunięcie z zajmowanej funkcji;
  - 3) wykluczenie ze składu Izby.
3. Orzeczenie kary, o której mowa w ust. 2 pkt 2, oznacza niemożność sprawowania przez 3 lata funkcji Prezesa, wiceprezesa, rzecznika dyscyplinarnego oraz członka sądu dyscyplinarnego.
4. W sprawach dyscyplinarnych członków Izby orzekają:

- 1) w pierwszej instancji – sąd dyscyplinarny w składzie pięciu członków Izby, powoływany przez zgromadzenie ogólne Izby spośród członków Izby;
  - 2) w drugiej instancji – zgromadzenie ogólne Izby.
5. Oskarżycielem przed sądem dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny. Rzecznika dyscyplinarnego powołuje spośród członków Izby na trzyletnią kadencję Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Urzędu. Rzecznik dyscyplinarny może być w każdym czasie odwołany i pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego rzecznika.
6. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego w drugiej instancji przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, właściwego ze względu na siedzibę Urzędu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna.
7. Szczegółowy tryb postępowania dyscyplinarnego oraz tryb wyboru składu orzekającego sądu dyscyplinarnego określa regulamin uchwalony przez zgromadzenie ogólne Izby.

Art. 176.

1. Prezes Rady Ministrów zawiesza członka Izby w jego prawach i obowiązkach w przypadku przedstawienia mu zarzutu popełnienia przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.
2. Okres zawieszenia, o którym mowa w ust. 1, trwa do czasu zakończenia postępowania karnego, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy.
3. W okresie zawieszenia członek Izby zachowuje prawo do połowy wynagrodzenia.

Art. 176a.

1. Członków Izby wyłania się w drodze postępowania kwalifikacyjnego, które składa się z:
  - 1) egzaminu pisemnego z teoretycznej i praktycznej znajomości przepisów związanych z udzielaniem zamówień publicznych;
  - 2) rozmowy kwalifikacyjnej.
2. Postępowanie kwalifikacyjne na członków Izby ogłasza Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Urzędu, jeżeli zachodzi potrzeba zwiększenia składu Izby.
3. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2, zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.
4. Ogłoszenie zawiera:
  - 1) informację o limicie osób, które zostaną powołane w skład Izby w danym postępowaniu kwalifikacyjnym;
  - 2) określenie terminu i miejsca przyjmowania zgłoszeń na członków Izby; termin nie może być krótszy niż 30 dni od dnia ogłoszenia;
  - 3) wykaz dokumentów, które należy dołączyć do zgłoszenia na członka Izby;
  - 4) określenie terminu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1;
  - 5) informację o niezbędnej do uzyskania minimalnej liczbie punktów.
5. W celu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na członków Izby Prezes Rady Ministrów powołuje komisję kwalifikacyjną, której członkami mogą być wyłącznie osoby, których wiedza i doświadczenie w zakresie przepisów związanych z udzielaniem zamówień publicznych oraz autorytet dają rękojmię prawidłowego i bezstronnego przebiegu postępowania kwalifikacyjnego.
6. Jeżeli w postępowaniu kwalifikacyjnym minimalną liczbę punktów uzyska mniejsza liczba osób, niż wynika to z limitu osób określonego w ogłoszeniu, o którym mowa

w ust. 4 pkt 1, Prezes Rady Ministrów ogłasza uzupełniające postępowanie kwalifikacyjne na członków Izby, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia poprzedniego postępowania kwalifikacyjnego. Przepisy ust. 1-5 stosuje się.

7. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1 i 6, sposób powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowy zakres postępowania kwalifikacyjnego – biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów, sprawnego przeprowadzania postępowań odwoławczych oraz okoliczność, że potwierdzeniem spełniania warunków, o których mowa w art. 173 ust. 2, mogą być dokumenty zawierające informacje podlegające ochronie danych osobowych, w szczególności informacja z Krajowego Rejestru Karnego.

Rozdział 5

(uchylony)

Dział VI

Środki ochrony prawnej

Rozdział 1

Przepisy wspólne

Art. 179.

- 1. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale przysługują wykonawcom i uczestnikom konkursu, a także innym osobom, jeżeli ich interes prawny w uzyskaniu zamówienia doznał lub może doznać uszczerbku w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy.**
- 1a. Środek ochrony prawnej określony w rozdziale 4 niniejszego działu przysługuje również zamawiającemu.
- 1b. (uchylony)**
2. Przed upływem terminu do składania ofert w przypadku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy środki ochrony prawnej przysługują również organizacjom zrzeszającym wykonawców wpisanym na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, prowadzoną przez Prezesa Urzędu.
3. Przez organizacje zrzeszające wykonawców, o których mowa w ust. 2, należy rozumieć podmioty działające na podstawie przepisów o:
  - 1) izbach gospodarczych;
  - 2) rzemiośle;
  - 3) samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców;
  - 4) organizacjach pracodawców;
  - 5) samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.
4. Wpisu na listę, odmowy wpisu lub skreślenia z listy, o której mowa w ust. 2, dokonuje Prezes Urzędu w drodze decyzji administracyjnej.
5. Lista organizacji, o której mowa w ust. 2, podlega ogłoszeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Rozdział 2

Protest

Art. 180.

- 1. Wobec treści ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o konkursie, postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia, regulaminu konkursu, czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu lub konkursie oraz w przypadku zaniechania przez zamawiającego czynności, do której jest obowiązany na podstawie ustawy, można wnieść protest do zamawiającego. Przepisy art. 27 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.**
- 2. Protest wnosi się w terminie 10 dni od dnia, w którym powzięto lub przy zachowaniu należytej staranności można było powziąć wiadomość o okolicznościach stanowiących podstawę jego wniesienia, a jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 - w terminie 7 dni. Protest uważa się za wniesiony z chwilą, gdy dotarł on do zamawiającego w taki sposób, że mógł zapoznać się z jego treścią.**
- 3. Protest dotyczący treści ogłoszenia, a jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, także dotyczące postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia, wnosi się w terminie:**
  - 1) 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych lub zamieszczenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia na stronie internetowej - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
  - 2) 14 dni od dnia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub zamieszczenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia na stronie internetowej – jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8

– przepisu ust. 2 zdanie pierwsze nie stosuje się.
- 4. Jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie innym niż przetarg nieograniczony, protest dotyczący postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia wnosi się w terminie:**
  - 1) 7 dni od dnia doręczenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednak nie później niż 3 dni przed upływem terminu składania ofert - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,
  - 2) 10 dni od dnia doręczenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia - jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8

- przepisu ust. 2 zdanie pierwsze nie stosuje się.
- 5. W przypadku wniesienia protestu dotyczącego treści ogłoszenia lub postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający może przedłużyć termin składania ofert.**
- 6. Wniesienie protestu jest dopuszczalne tylko przed zawarciem umowy.**
- 7. Zamawiający odrzuca protest wniesiony po terminie, wniesiony przez podmiot nieuprawniony lub protest niedopuszczalny na podstawie art. 181 ust. 6.**
- 8. Protest powinien wskazywać oprotestowaną czynność lub zaniechanie zamawiającego, a także zawierać żądanie, związane przytoczenie zarzutów oraz okoliczności faktycznych i prawnych uzasadniających wniesienie protestu.**

Art. 181.

1. W przypadku wniesienia protestu po upływie terminu składania ofert bieg terminu związania ofertą ulega zawieszeniu do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu.
2. O zawieszeniu biegu terminu związania ofertą zamawiający informuje niezwłocznie wykonawców, którzy złożyli oferty.
- 2a. Zamawiający w dowolnym czasie, jednak nie później niż na 7 dni przed upływem ważności wadium, wzywa wykonawców, pod rygorem wykluczenia z postępowania, do przedłużenia ważności wadium albo wniesienia nowego wadium na okres niezbędny do zabezpieczenia postępowania do zawarcia umowy, po ostatecznym rozstrzygnięciu protestu.
3. Kopię wniesionego protestu zamawiający niezwłocznie przekazuje wykonawcom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia, a jeżeli protest dotyczy treści ogłoszenia lub postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zamieszcza ją również na stronie internetowej, na której jest udostępniana specyfikacja, wzywając wykonawców do wzięcia udziału w postępowaniu toczącym się w wyniku wniesienia protestu.
4. Uczestnikami postępowania toczącego się w wyniku wniesienia protestu stają się wykonawcy, którzy mają interes prawny w tym, aby protest został rozstrzygnięty na korzyść jednej ze stron, i którzy przystąpili do postępowania:
  - 1) w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania, o którym mowa w ust. 3;
  - 2) do upływu terminów, o których mowa w art. 180 ust. 3, jeżeli protest dotyczy treści ogłoszenia lub w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego także postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
5. Wykonawca zgłasza przystąpienie do postępowania toczącego się w wyniku wniesienia protestu, wskazując swój interes prawny w przystąpieniu i określając swoje żądanie w zakresie zarzutów zawartych w proteście. Zgłoszenie przystąpienia wnosi się do zamawiającego, przekazując jednocześnie jego kopię wykonawcy wnoszącemu protest.
6. Wykonawca wnoszący protest oraz wykonawca wezwany zgodnie z ust. 3 nie mogą następnie korzystać ze środków ochrony prawnej na czynności zamawiającego wykonane zgodnie z ostatecznym rozstrzygnięciem protestu zapadłym w postępowaniu toczącym się w wyniku wniesienia protestu.
7. Wykonawca wnoszący protest oraz wykonawca wezwany zgodnie z ust. 3 nie mogą następnie wnieść protestu, powołując się na te same okoliczności.

Art. 182.

1. Do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu zamawiający nie może zawrzeć umowy.
- 2. Protest jest ostatecznie rozstrzygnięty:**
  - 1) jeżeli nie przysługuje odwołanie - wraz z rozstrzygnięciem przez zamawiającego protestu lub z upływem terminu na jego rozstrzygnięcie;**
  - 2) jeżeli nie wniesiono odwołania - z upływem terminu do wniesienia odwołania;**
  - 3) w przypadku wniesienia odwołania - z dniem wydania postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze albo wyroku Izby.**
- 3. Zamawiający może złożyć do Izby wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu. Izba może uchylić zakaz zawarcia umowy, jeżeli niezawarcie umowy mogłoby spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których**

zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Izba rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym, w drodze postanowienia, nie później niż w terminie 5 dni od dnia jego złożenia. Przepis art. 186 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Na postanowienie Izby, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje skarga.

Art. 183.

1. Zamawiający rozstrzyga jednocześnie wszystkie protesty dotyczące:
  - 1) treści ogłoszenia,
  - 2) postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
  - 3) wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia, odrzucenia ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty – w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, negocjacji bez ogłoszenia i zapytania o cenę,
  - 4) wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia albo odrzucenia ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty – w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego– w terminie 10 dni od upływu ostatniego z terminów na wniesienie protestu.
2. Protest inny niż wymieniony w ust. 1 zamawiający rozstrzyga w terminie 10 dni od dnia jego wniesienia.
3. Brak rozstrzygnięcia protestu w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2, uznaje się za jego oddalenie.
4. Rozstrzygnięcie protestu wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia odwołania zamawiający przekazuje jednocześnie podmiotowi, który wniósł protest, oraz wykonawcom, którzy przystąpili do postępowania toczącego się w wyniku wniesienia protestu, a jeżeli protest dotyczy treści ogłoszenia lub postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, zamieszcza również na stronie internetowej, na której jest udostępniana.
5. W przypadku uwzględnienia protestu zamawiający powtarza oprotestowaną czynność lub dokonuje czynności bezprawnie zaniechanej:
  - 1) niezwłocznie – jeżeli uwzględnił wszystkie zgłoszone żądania;
  - 2) po ostatecznym rozstrzygnięciu protestu – jeżeli co najmniej jedno ze zgłoszonych żądań nie zostało uwzględnione.
6. O powtórzeniu lub dokonaniu czynności zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców.

Rozdział 3

Odwołanie

Art. 184.

1. Od rozstrzygnięcia protestu przysługuje odwołanie, z zastrzeżeniem ust. 1a.
  - 1a. W postępowaniu o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, odwołanie przysługuje wyłącznie od rozstrzygnięcia protestu dotyczącego:
    - 1) wyboru trybu negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki i zapytania o cenę;
    - 2) opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu;

- 3) wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia;**
4) odrzucenia oferty.
- 2. Odwołanie wnosi się do Prezesa Urzędu w terminie 10 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia protestu lub upływu terminu rozstrzygnięcia protestu, a jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 – w terminie 5 dni, jednocześnie przekazując kopię treści odwołania zamawiającemu. Złożenie odwołania w placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z jego wniesieniem do Prezesa Urzędu.**
3. Kopię odwołania zamawiający przekazuje jednocześnie wszystkim uczestnikom postępowania toczącego się w wyniku wniesienia protestu, nie później jednak niż w terminie 2 dni od dnia jej otrzymania, wzywając ich do wzięcia udziału w postępowaniu odwoławczym.
4. Uczestnik postępowania toczącego się w wyniku wniesienia protestu może zgłosić przystąpienie do postępowania odwoławczego najpóźniej do czasu otwarcia posiedzenia składu orzekającego Izby, wskazując swój interes prawny w przystąpieniu i stronę, do której przystępuje. Zgłoszenie przystąpienia doręcza się Prezesowi Urzędu, przekazując jego kopię zamawiającemu oraz wykonawcy wnoszącemu odwołanie.
5. Czynności wykonawcy, który przystąpił do postępowania odwoławczego, nie mogą pozostawać w sprzeczności z czynnościami i oświadczeniami strony, do której przystąpił.
6. Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁸⁾) o sądzie polubownym (arbitrażowym), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 185.

1. Odwołanie podlega rozpoznaniu, jeżeli uiszczono wpis. Wpis uiszcza się najpóźniej w dniu wniesienia odwołania, a dowód jego uiszczenia dołącza się do odwołania.

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 60, poz. 466 i Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656, Nr 235, poz. 1699 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319 i Nr 50, poz. 331.

2. Jeżeli wpis nie został uiszczony Prezes Urzędu zwraca odwołanie. O zwrocie odwołania rozstrzyga Prezes Urzędu w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

Art. 186.

1. Odwołanie rozpoznaje Izba w składzie trzyosobowym. Prezes Izby wskazuje przewodniczącego składu orzekającego Izby spośród wyznaczonych członków.
2. Skład orzekający Izby, zwany dalej „składem orzekającym”, wyznaczany jest przez Prezesa Izby według kolejności wpływu odwołań z alfabetycznej listy członków Izby, jawnej dla stron postępowania odwoławczego. Odstępstwo od tej kolejności jest dopuszczalne tylko z powodu choroby członka Izby lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu o wyznaczeniu posiedzenia składu orzekającego.
3. Zmiana wyznaczonego składu orzekającego może nastąpić jedynie z przyczyn, o których mowa w ust. 2 zdanie drugie.
4. Członek składu orzekającego zawiadamia pisemnie Prezesa Izby o okolicznościach, o których mowa w ust. 2 zdanie drugie.
5. Członek składu orzekającego lub strona zawiadamia pisemnie Prezesa Urzędu o okolicznościach uzasadniających wyłączenie członka, jeżeli zachodzą okoliczności faktyczne i prawne, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. O wyłączeniu członka Izby albo odmowie jego wyłączenia rozstrzyga Prezes Urzędu w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 i 5, Prezes Izby wyznacza do składu orzekającego innego członka Izby według kolejności z alfabetycznej listy członków Izby.

Art. 187.

1. Izba rozpoznaje odwołanie w terminie 15 dni od dnia jego doręczenia Prezesowi Urzędu. Prezes Izby może zarządzić łączne rozpoznanie odwołań przez Izbę, jeżeli zostały one złożone w tym samym postępowaniu o udzielenie zamówienia i dotyczą tych samych czynności zamawiającego.
2. Izba rozpoznaje odwołanie na jawnej rozprawie, chyba że odwołanie podlega odrzuceniu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Na wniosek strony lub z urzędu Izba wyłącza jawność rozprawy w całości lub w części, jeżeli przy rozpoznawaniu odwołania może być ujawniona informacja stanowiąca tajemnicę ustawowo chronioną. Rozprawa odbywa się wówczas wyłączenie z udziałem stron oraz ich pełnomocników.
4. Izba odrzuca odwołanie na posiedzeniu niejawnym, jeżeli stwierdzi, że:
  - 1) w sprawie nie mają zastosowania przepisy ustawy;
  - 2) odwołanie nie zostało poprzedzone protestem, z zastrzeżeniem art. 181 ust. 4;
  - 3) protest lub odwołanie zostały wniesione przez podmiot nieuprawniony;
  - 4) protest lub odwołanie zostały wniesione z uchybieniem terminów określonych w ustawie;
  - 5) odwołujący się powołuje się wyłącznie na te same okoliczności, które były przedmiotem rozstrzygnięcia przez Izbę w sprawie innego odwołania wniesionego przez tego samego odwołującego się w tym samym postępowaniu;
  - 6) odwołanie, wniesione przez wykonawcę wnoszącego protest lub wezwanego zgodnie z art. 181 ust. 3, dotyczy czynności, które zamawiający dokonał zgodnie z ostatecznym rozstrzygnięciem protestu;
  - 7) odwołujący się nie przekazał kopii odwołania zamawiającemu, zgodnie z art. 184 ust. 2;

8) postępowaniu o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, odwołanie dotyczy innych czynności niż wymienione w art. 184 ust. 1a.

5. Jeżeli Izba uzna to za konieczne, może dopuścić do udziału w posiedzeniu niejawnym strony, świadków lub biegłych.
6. W przypadku stwierdzenia, że nie zachodzą podstawy do odrzucenia odwołania, przewodniczący składu orzekającego zamyka posiedzenie i otwiera rozprawę.

Art. 188.

1. Strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Dowody na poparcie swych twierdzeń lub odparcie twierdzeń strony przeciwnej strony mogą przedstawiać aż do zamknięcia rozprawy.
2. Izba może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.
3. Dowodami są w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz przesłuchanie stron.
4. Izba może powołać biegłego spośród osób wpisanych na listę biegłych sądowych ustanowionych przy sądach okręgowych, jeżeli ustalenie stanu faktycznego sprawy wymaga wiadomości specjalnych. Biegłemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.
5. Fakty powszechnie znane oraz fakty znane z urzędu nie wymagają dowodu. Nie wymagają też dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli Izba uzna, że przyznanie nie budzi wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.
6. Izba odmawia przeprowadzenia wnioskowanych dowodów, jeżeli fakty będące ich przedmiotem zostały już stwierdzone innymi dowodami lub gdy zostały powołane jedynie dla zwłoki.
7. Izba ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Art. 189.

1. Odwołujący się może cofnąć odwołanie. W przypadku cofnięcia odwołania Izba umarza postępowanie odwoławcze.
2. Jeżeli cofnięcie odwołania nastąpiło przed otwarciem rozprawy, odwołującemu zwraca się 90% wpisu.

Art. 190.

1. Przewodniczący składu orzekającego zamyka rozprawę po przeprowadzeniu dowodów i udzieleniu głosu stronom, a także jeżeli Izba uzna, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona.
2. Wydając wyrok Izba bierze za podstawę stan rzeczy ustalony w toku postępowania.
3. Przewodniczący składu orzekającego otwiera na nowo zamknięte posiedzenie lub rozprawę, jeżeli po ich zamknięciu ujawniono okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia odwołania.
4. Wyrok może być wydany jedynie przez skład orzekający, przed którym toczyło się postępowanie odwoławcze.

Art. 191.

1. O oddaleniu odwołania lub jego uwzględnieniu Izba orzeka w wyroku. W pozostałych przypadkach Izba wydaje postanowienie.

- 1a. Izba uwzględnia odwołanie, jeżeli stwierdzi naruszenie przepisów ustawy, które miało wpływ lub może mieć istotny wpływ na wynik postępowania.**
2. Uwzględniając odwołanie, Izba może:
  - 1) nakazać wykonanie lub powtórzenie czynności zamawiającego;
  - 2) nakazać unieważnienie czynności zamawiającego;
- 3) (uchylony)**
- 3. Izba nie może orzekać co do zarzutów, które nie były zawarte w proteście.**
4. W przypadku, o którym mowa w art. 187 ust. 1 zdanie drugie, Izba może wydać łączne orzeczenie w sprawach złożonych odwołań.
5. Izba nie może nakazać zawarcia umowy.
6. W wyroku oraz w postanowieniu kończącym postępowanie odwoławcze Izba rozstrzyga o kosztach postępowania odwoławczego.
7. Strony ponoszą koszty postępowania odwoławczego stosownie do jego wyniku.

Art. 192.

1. Izba z urzędu sporządza uzasadnienie wyroku oraz postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze.
2. Uzasadnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym ustalenie faktów, które Izba uznała za udowodnione, dowodów, na których się oparła, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówiła wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wskazanie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.
3. Bezpośrednio po sporządzeniu wyroku albo postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze przewodniczący składu orzekającego ogłasza orzeczenie. Ogłoszenie następuje na posiedzeniu jawnym. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia.
4. W sprawie zawilej Izba może odroczyć ogłoszenie wyroku albo postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze na czas nie dłuższy niż 5 dni. W postanowieniu o odroczeniu ogłoszenia orzeczenia Izba wyznacza termin jego ogłoszenia. Jeżeli ogłoszenie było odroczone, może go dokonać przewodniczący składu orzekającego.
5. Odpisy wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze wraz z uzasadnieniem doręcza się w terminie 3 dni stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego lub ich pełnomocnikom.

Art. 193.

1. Orzeczenie Izby, po stwierdzeniu przez sąd jego wykonalności, ma moc prawną na równi z wyrokiem sądu. Przepis art. 781 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.
2. O stwierdzeniu wykonalności orzeczenia Izby sąd orzeka na wniosek strony. Strona jest obowiązana załączyć do wniosku oryginał lub poświadczony przez Prezesa Izby odpis orzeczenia Izby.
3. Sąd stwierdza wykonalność orzeczenia Izby nadającego się do wykonania w drodze egzekucji, nadając orzeczeniu klauzulę wykonalności.

Art. 193a.

Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin postępowania przy rozpoznawaniu odwołań określający w szczególności wymagania formalne dotyczące odwołania, postępowanie z wniesionym odwołaniem, przygotowanie posiedzenia i rozprawy, mając na

względnie potrzebę zapewnienia sprawnej organizacji posiedzenia i rozprawy, szybkiego przebiegu postępowania odwoławczego oraz jawności rozpraw;

- 2) wysokość i sposób pobierania wpisu od odwołania oraz rodzaje kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposób ich rozliczania, mając na względzie zróżnicowaną wysokość wpisu, zależną od wartości i rodzaju zamówienia, a także zasadność zwrotu stronie kosztów koniecznych do celowego dochodzenia praw lub do celowej obrony.

Rozdział 4

Skarga do sądu

Art. 194.

1. Na orzeczenie Izby stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego przysługuje skarga do sądu.
2. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia skargi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o apelacji, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 195.

1. Skargę wnosi się do sądu okręgowego właściwego dla siedziby albo miejsca zamieszkania zamawiającego.
2. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia Izby, przesyłając jednocześnie jej odpis przeciwnikowi skargi.
3. Prezes Urzędu przekazuje skargę wraz z aktami postępowania odwoławczego sądowi właściwemu w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.
4. W terminie 21 dni od dnia wydania orzeczenia skargę może wnieść także Prezes Urzędu. **Do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.**

Art. 196.

1. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także wniosek o zmianę orzeczenia w całości lub w części.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 197.

1. Sąd na posiedzeniu niejawnym odrzuca skargę wniesioną po upływie terminu lub niedopuszczalną z innych przyczyn, jak również skargę, której braków strona nie uzupełniła w terminie.
2. Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej nie ze swojej winy, sąd na jej wniosek przywraca termin. Postanowienie w tej sprawie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.
3. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu w terminie 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi.

Art. 198.

1. Sąd rozpoznaje sprawę niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 1 miesiąca od dnia wpłynięcia skargi do sądu.
2. Sąd oddala skargę wyrokiem, jeżeli jest ona bezzasadna. W przypadku uwzględnienia skargi sąd zmienia zaskarżone orzeczenie i orzeka wyrokiem co do istoty sprawy, a w pozostałych sprawach wydaje postanowienie. Przepisu art. 386 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.
3. Jeżeli odwołanie zostaje odrzucone albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd uchyla wyrok lub zmienia postanowienie oraz odrzuca odwołanie lub umarza postępowanie.
4. Sąd nie może orzekać co do zarzutów, które nie były przedmiotem protestu.
5. Strony ponoszą koszty postępowania stosownie do jego wyniku; określając wysokość kosztów w treści orzeczenia sąd uwzględnia także koszty poniesione przez strony w związku z rozpoznaniem odwołania.
6. Od wyroku sądu nie przysługuje skarga kasacyjna. Przepisu nie stosuje się do Prezesa Urzędu. Do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Dział VII

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy

Art. 199.

Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do zamawiających, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, 5 i 6.

Art. 200.

1. Zamawiający, który:
  - 1) udziela zamówienia:
    - a) z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania poszczególnych trybów udzielenia zamówienia,
    - b) bez wymaganego ogłoszenia,
    - c) bez stosowania ustawy,
  - 2) unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki unieważnienia,
  - 3) dokonuje czynności przewidzianych w ustawie bez wymaganej zgody Prezesa Urzędu lub narusza przepisy ustawy dotyczące obowiązku przekazania zawiadomienia Prezesowi Urzędu,
  - 4) dokonuje zmian w zawartej umowie z naruszeniem przepisów ustawy
– podlega karze pieniężnej.
2. Karze pieniężnej podlega również zamawiający, który:
  - 1) określa warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który utrudnia uczciwą konkurencję,
  - 2) opisuje przedmiot zamówienia w sposób, który utrudnia uczciwą konkurencję,
  - 3) prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia z naruszeniem zasady jawności,

- 4) nie przestrzega terminów określonych w ustawie,
- 5) wyklucza wykonawcę z postępowania o udzielenie zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki wykluczenia,
- 6) odrzuca ofertę z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki odrzucenia oferty,
- 7) dokonuje wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem przepisów ustawy – jeżeli naruszenie to ma wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia.

Art. 201.

1. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 200, ustala się w zależności od wartości zamówienia.
2. Jeżeli wartość zamówienia:
  - 1) jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 – kara pieniężna wynosi 3 000 zł;
  - 2) jest równa kwocie lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, a jest mniejsza niż 10 000 000 euro dla dostaw lub usług oraz 20 000 000 euro dla robót budowlanych – kara pieniężna wynosi 30 000 zł;
  - 3) jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro dla dostaw lub usług oraz 20 000 000 euro dla robót budowlanych – kara pieniężna wynosi 150 000 złotych.

Art. 202.

1. Karę pieniężną nakłada Prezes Urzędu w drodze decyzji administracyjnej.
2. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie można nadać klauzuli natychmiastowej wykonalności.

Art. 203.

1. Środki z kary pieniężnej stanowią dochód budżetu państwa.
2. Kary pieniężne podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Dział VIII

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 204–219.(pominięto).

Dział IX

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 220–227. (pominięto).

Przepisy dodatkowe w nowelizacji (zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe)

Art. 2.

W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. Informacje o planowanej realizacji określonego przedsięwzięcia na zasadach właściwych dla partnerstwa publiczno-prywatnego zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 3.

W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (Dz. U. Nr 173, poz. 1219) uchyla się art. 21.

Art. 4.

- 1. Do postępowań o udzielenie zamówienia i konkursów wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem przepisów dotyczących zmiany ogłoszeń, zmiany treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprawiania omyłek w ofercie i przesłanek odrzucenia oferty, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.**
- 2. Do protestów wnoszonych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oraz do wnoszonych w ich następstwie odwołań i skarg, stosuje się przepisy działu VI ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.**
- 3. Do zamówień uzupełniających udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, które były przewidziane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla zamówienia podstawowego wszczętego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 67 ust. 1 pkt 6 w brzmieniu dotychczasowym.**
- 4. Do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.**
- 5. Do kontroli wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.**

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Znowelizowane akty wykonawcze do ustawy Prawo zamówień publicznych

Rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane

(tekst ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych)

Rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań

(tekst ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych)

Rozporządzenie w sprawie wysokości oraz sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania

(tekst ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych)

Rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych

Rozporządzenie w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

(Pogrubieniem wyróżniono zmienione przepisy).

Ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych tekst rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 87, poz. 605) uwzględniający zmiany wprowadzone rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. Nr 188, poz. 1155)

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 19 maja 2006 r.

w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane

Na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W celu potwierdzenia, że wykonawca posiada uprawnienie do wykonywania określonej działalności lub czynności oraz nie podlega wykluczeniu na podstawie art. 24 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej "ustawą", zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) koncesji, zezwolenia lub licencji, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania koncesji, zezwolenia lub licencji na podjęcie działalności gospodarczej w zakresie objętym zamówieniem publicznym, zwanym dalej "zamówieniem";
- 2) aktualnego odpisu z właściwego rejestru albo aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, jeżeli odrębne przepisy wymagają wpisu do rejestru lub zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wystawionego nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert;
- 3) aktualnych zaświadczeń właściwego naczelnika urzędu skarbowego oraz właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzających odpowiednio, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków, opłat oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, lub zaświadczeń, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu - wystawionych nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert;
- 4) aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4-8 ustawy, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert;
- 5) aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 9 ustawy, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

2. W celu potwierdzenia opisanego przez zamawiającego warunku posiadania przez wykonawcę niezbędnej wiedzy i doświadczenia oraz dysponowania potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) wykazu wykonanych robót budowlanych w okresie ostatnich pięciu lat przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, odpowiadających swoim rodzajem i wartością robotom budowlanym stanowiącym przedmiot zamówienia, z podaniem ich

- wartości oraz daty i miejsca wykonania oraz załączeniem dokumentów potwierdzających, że roboty te zostały wykonane należycie;
- 2) wykazu wykonanych, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych również wykonywanych, dostaw lub usług w okresie ostatnich trzech lat przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, odpowiadających swoim rodzajem i wartością dostawom lub usługom stanowiącym przedmiot zamówienia, z podaniem ich wartości, przedmiotu, dat wykonania i odbiorców, oraz załączenia dokumentów potwierdzających, że te dostawy lub usługi zostały wykonane należycie;
  - 3) **wykazu niezbędnych do wykonania zamówienia narzędzi i urządzeń, którymi dysponuje lub będzie dysponował wykonawca;*)**
  - 3a) **pisemnego zobowiązania innych podmiotów do udostępnienia niezbędnych do wykonania zamówienia narzędzi i urządzeń, jeżeli w wykazie, o którym mowa w pkt 3, wykonawca wskazał narzędzia i urządzenia, którymi będzie dysponował;*)**
  - 4) informacji na temat przeciętnej liczby zatrudnionych pracowników lub liczebności personelu kierowniczego, w okresie ostatnich trzech lat, a w przypadku gdy okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane lub usługi;
  - 5) **wykazu osób, którymi dysponuje lub będzie dysponował wykonawca i które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, doświadczenia i wykształcenia niezbędnych do wykonania zamówienia, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności;*)**
  - 5a) **pisemnego zobowiązania innych podmiotów do udostępnienia osób zdolnych do wykonania zamówienia, jeżeli w wykazie, o którym mowa w pkt 5, wykonawca wskazał osoby, którymi będzie dysponował;*)**
  - 6) stwierdzających, że osoby, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, posiadają wymagane uprawnienia, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień.

3. W celu potwierdzenia opisanego przez zamawiającego warunku znajdowania się przez wykonawcę w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia, zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) sprawozdania finansowego albo jego części, a jeżeli podlega ono badaniu przez biegłego rewidenta zgodnie z przepisami o rachunkowości również z opinią odpowiednio o badanym sprawozdaniu albo jego części, a w przypadku wykonawców niezobowiązanych do sporządzania sprawozdania finansowego innych dokumentów określających obroty oraz zobowiązania i należności - za okres nie dłuższy niż ostatnie trzy lata obrotowe, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - za ten okres;
- 2) informacji banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w których wykonawca posiada rachunek, potwierdzającej wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, wystawionej nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert;
- 3) polisy, a w przypadku jej braku innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności.

§ 2. 1. Jeżeli wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zamiast dokumentów, o których mowa w § 1 ust. 1:

- 1) pkt 2, 3 i 5 - składa dokument lub dokumenty wystawione w kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, potwierdzające odpowiednio, że:
  - a) nie otwarto jego likwidacji ani nie ogłoszono upadłości,
  - b) nie zalega z uiszczaniem podatków, opłat, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne albo że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu,
  - c) nie orzeczono wobec niego zakazu ubiegania się o zamówienie;

2) pkt 4 - składa zaświadczenie właściwego organu sądowego lub administracyjnego kraju pochodzenia albo zamieszkania osoby, której dokumenty dotyczą, w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4-8 ustawy.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i c oraz pkt 2, powinny być wystawione nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert. Dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, powinien być wystawiony nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

3. Jeżeli w kraju pochodzenia osoby lub w kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, nie wydaje się dokumentów, o których mowa w ust. 1, zastępuje się je dokumentem zawierającym oświadczenie złożone przed notariuszem, właściwym organem sądowym, administracyjnym albo organem samorządu zawodowego lub gospodarczego odpowiednio kraju pochodzenia osoby lub kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. 1. W celu potwierdzenia, że oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego, zamawiający może żądać w szczególności:

- 1) próbek, opisów lub fotografii;
- 2) zaświadczenia podmiotu uprawnionego do kontroli jakości potwierdzającego, że dostarczane produkty odpowiadają określonym normom lub specyfikacjom technicznym;
- 3) zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem zgodności działań wykonawcy z normami jakościowymi, jeżeli zamawiający odwołują się do systemów zapewniania jakości opartych na odpowiednich normach europejskich;
- 4) zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem zgodności działań wykonawcy z europejskimi normami zarządzania środowiskiem, jeżeli zamawiający wskazują środki zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie stosował podczas realizacji zamówienia na roboty budowlane lub usługi, odwołując się do systemu zarządzania środowiskiem i audytu (EMAS) lub norm zarządzania środowiskiem opartych na europejskich lub międzynarodowych normach poświadczonych przez podmioty działające zgodnie z prawem Unii Europejskiej, europejskimi lub międzynarodowymi normami dotyczącymi certyfikacji.

2. Wykonawca może zamiast zaświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, złożyć równoważne zaświadczenia wystawione przez podmioty mające siedzibę w innym państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

3. Wykonawca może zamiast zaświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, złożyć inne dokumenty potwierdzające odpowiednio stosowanie przez wykonawców równoważnych środków zapewnienia jakości i stosowanie równoważnych środków zarządzania środowiskiem.

§ 4. 1. Dokumenty są składane w formie oryginału lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez wykonawcę. W przypadku składania elektronicznych kopii dokumentów powinny być one opatrzone przez wykonawcę bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

2. Zamawiający może żądać przedstawienia oryginału lub notarialnie poświadczonej kopii dokumentu wyłącznie wtedy, gdy złożona przez wykonawcę kopia dokumentu jest nieczytelna lub budzi wątpliwości co do jej prawdziwości.

3. Dokumenty sporządzone w języku obcym są składane wraz z tłumaczeniem na język polski, poświadczonym przez wykonawcę. Tłumaczenie nie jest wymagane, jeżeli zamawiający wyraził zgodę, o której mowa w art. 9 ust. 3 ustawy.

§ 5. Do postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 6. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz. U. Nr 71, poz. 645).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 25 maja 2006 r.

Wyjaśnienie:

- * przepis wprowadzony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. Nr 188, poz.1155); wszedł w życie z dniem 24 października 2008 r., zgodnie z § 3 rozporządzenia zmieniającego;
- ** do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zmieniającego, o którym mowa w wyjaśnieniu oznaczonym „*”, stosuje się przepisy dotychczasowe (tj. w wersji obowiązującej przed zmianą), zgodnie z § 2 rozporządzenia zmieniającego.

Ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych tekst rozporządzenia z dnia 2 października 2007 r.- w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. Nr 187, poz. 1327) uwzględniający zmiany wprowadzone rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz.U. Nr 188, poz.1156)

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 2 października 2007 r.

w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań

Na podstawie art. 193a pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Wymagania formalne dotyczące odwołania

§ 1. 1. Odwołanie zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę (firmę) oraz adres, numer telefonu i faksu odwołującego się;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę (firmę) oraz adres, numer telefonu i faksu zamawiającego;
- 3) określenie przedmiotu zamówienia;
- 4) wskazanie numeru Biuletynu Zamówień Publicznych albo Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich, w którym zostało zamieszczone ogłoszenie o zamówieniu;
- 5) wskazanie strony internetowej, na której została zamieszczona specyfikacja istotnych warunków zamówienia, jeżeli zamawiający udostępnia ją na tej stronie;
- 6) datę wniesienia protestu;
- 7) zwięzłe przedstawienie zarzutów;
- 8) wniosek (żądanie) co do rozstrzygnięcia odwołania;
- 9) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 10) podpis odwołującego się lub jego przedstawiciela albo pełnomocnika.

2. Do odwołania dołącza się:

- 1) kopię protestu;
- 2) kopię rozstrzygnięcia protestu, jeżeli protest został rozstrzygnięty;
- 3) dowód uiszczenia wpisu od odwołania w wymaganej wysokości;
- 4) pełnomocnictwo, jeżeli zostało udzielone;
- 5) dowód przekazania kopii odwołania zamawiającemu.

§ 2. 1. W przypadku niedołączenia do odwołania dowodu uiszczenia wpisu od odwołania Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, zwany dalej "Prezesem Urzędu", wzywa odwołującego się do złożenia dowodu w terminie trzech dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Za doręczenie wezwania, o którym mowa w ust. 1, uważa się również wezwanie przesłane faksem na numer wskazany w odwołaniu, jeżeli odwołujący się potwierdzi fakt jego otrzymania. Prezes Urzędu niezwłocznie potwierdza pisemnie treść wezwania.

3. Jeżeli w wyznaczonym terminie nie zostanie przedstawiony dowód uiszczenia wpisu, Prezes Urzędu zwraca odwołanie na adres odwołującego się wskazany w odwołaniu, pozostawiając jego kopię w aktach sprawy odwoławczej, powiadamiając o tej czynności zamawiającego.

§ 3. 1. Po ustaleniu, że od odwołania uiszczono wpis, Prezes Urzędu zawiadamia zamawiającego o wniesieniu odwołania, wzywając go jednocześnie do niezwłocznego złożenia do Prezesa Urzędu kopii dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia

publicznego, potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego lub osobę upoważnioną, z wyjątkiem wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert wykonawców, których nie dotyczą zarzuty zawarte w odwołaniu.

2. Oryginał dokumentacji postępowania wraz z wnioskami o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertami złożonymi w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający dostarcza do siedziby Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej "Urzędem", nie później niż przed otwarciem posiedzenia.

Rozdział 2

Postępowanie z odwołaniem

§ 4. 1. Odwołanie wpisuje się niezwłocznie po jego wniesieniu do komputerowej bazy danych Urzędu oraz do repertorium spraw odwoławczych, nadając mu numer porządkowy (sygnaturę akt).

2. Prezes Urzędu przekazuje odwołanie Prezesowi Krajowej Izby Odwoławczej, zwanemu dalej "Prezesem Izby", niezwłocznie po ustaleniu, że od odwołania uiszczono wpis.

3. Prezes Urzędu niezwłocznie przekazuje Prezesowi Izby złożoną przez zamawiającego kopię dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz inne dokumenty związane z postępowaniem odwoławczym.

4. W przypadku zarządzenia łącznego rozpoznania odwołań wyznaczenie do rozpoznania odwołań składu orzekającego Krajowej Izby Odwoławczej, zwanego dalej "składem orzekającym", odbywa się pod numerem repertorium pierwszego zarejestrowanego odwołania.

5. Jeżeli zostanie wniesione kolejne odwołanie podlegające łącznemu rozpoznaniu z odwołaniem, do którego rozpoznania wyznaczono już skład orzekający, Prezes Izby, zarządzając o łącznym rozpoznaniu odwołań, kieruje je do rozpoznania przez skład orzekający wyznaczony zgodnie z ust. 4.

§ 5. Odwołanie oraz kopię dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego udostępnia się w siedzibie Urzędu stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego, na ich wniosek. Jeżeli strona oraz uczestnik postępowania odwoławczego ustanowił pełnomocnika, odwołanie wraz z kopią dokumentacji udostępnia się pełnomocnikowi.

§ 6. 1. Odwołanie może być cofnięte przez odwołującego się do czasu zamknięcia rozprawy.

2. Po otwarciu posiedzenia lub rozprawy oświadczenie o cofnięciu odwołania odwołujący się składa pisemnie lub ustnie do protokołu.

3. Wykonawca, który zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego, może cofnąć przystąpienie do czasu zamknięcia rozprawy.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, Krajowa Izba Odwoławcza, zwana dalej "Izbą", nie rozpoznaje przystąpienia do postępowania odwoławczego i oddala wnioski dowodowe zgłoszone przez wykonawcę, który zgłosił przystąpienie, chyba że wnioskowane dowody zostały już przeprowadzone albo Izba uzna potrzebę przeprowadzenia tych dowodów z urzędu.

5. W przypadku cofnięcia odwołania przez odwołującego się Izba nie rozpoznaje przystąpienia do postępowania odwoławczego.

§ 7. Wykaz spraw odwoławczych wyznaczonych na posiedzenie, obejmujący również skład orzekający w tych sprawach (wokandę), podaje się do publicznej wiadomości przed rozpoczęciem posiedzenia przez jego zamieszczenie w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie Urzędu, na stronie internetowej Urzędu oraz przy drzwiach sali rozpraw, w której sprawy będą rozpoznane.

Rozdział 3

Przygotowanie posiedzenia i rozprawy

§ 8. Posiedzenia i rozprawy Izby odbywają się w siedzibie Urzędu. Urząd zapewnia też ich obsługę, w szczególności:

- 1) protokolanta;
- 2) salę rozpraw umożliwiającą rozpoznanie odwołania albo odwołań z udziałem publiczności;
- 3) wykonywanie innych czynności niezbędnych do prawidłowego i sprawnego przebiegu posiedzenia lub rozprawy;
- 4) pomieszczenie na archiwum, do którego przekazuje się akta spraw odwoławczych po zakończeniu postępowania odwoławczego.

§ 9. 1. Przewodniczący składu orzekającego pełni jednocześnie funkcję sprawozdawcy.

2. W sprawach zawitych oraz w przypadku zarządzenia łącznego rozpoznania odwołań Prezes Izby może wyznaczyć na sprawozdawcę innego niż przewodniczący członek składu orzekającego.

§ 10. 1. Po zarządzeniu przez Prezesa Izby łącznego rozpoznania odwołań Prezes Izby niezwłocznie zawiadamia o tym strony oraz uczestników postępowania odwoławczego.

2. Do posiedzenia i rozprawy, na której łącznie są rozpoznawane odwołania przez Izbę, przepisy dotyczące rozpoznawania jednego odwołania stosuje się odpowiednio.

§ 11. 1. Termin i miejsce posiedzenia Izby wyznacza Prezes Izby, zawiadamiając o tym strony oraz uczestników postępowania odwoławczego.

1a. W przypadku odwołań wniesionych w postępowaniach o udzielenie zamówienia, o szczególnym znaczeniu dla interesu publicznego, na wniosek zamawiającego, Prezes Izby może wyznaczyć termin posiedzenia Izby, w najbliższym możliwym terminie. *)

2. Zawiadomienie doręcza się za potwierdzeniem odbioru co najmniej trzy dni przed terminem posiedzenia.

3. Za zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, uważa się również zawiadomienie przesłane stronom oraz uczestnikom postępowania faksem, jeżeli poda on numer faksu oraz potwierdzi fakt jego otrzymania. Prezes Izby niezwłocznie potwierdza pisemnie treść zawiadomienia.

4. Zawiadomienie przekazuje się wykonawcy przystępującemu do postępowania odwoławczego, jeżeli zgłosił on przystąpienie co najmniej trzy dni przed terminem posiedzenia Izby. Przepisu ust. 2 nie stosuje się.

§ 12. 1. W przypadku niestawienia się na posiedzenie członka wyznaczonego składu orzekającego albo wyłączenia członka składu orzekającego od udziału w sprawie, posiedzenie nie odbywa się, a Prezes Izby wyznacza jego nowy termin. Przepisy § 11 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.

2. Prezes Izby nie wyznacza nowego terminu posiedzenia Izby, jeżeli nowo wyznaczony do rozpoznania odwołania członek składu orzekającego wyrazi zgodę na udział w rozpoznaniu odwołania w danym dniu.

§ 13. 1. Posiedzenie może być poprzedzone naradą składu orzekającego wyznaczonego do rozpoznania odwołania. O potrzebie odbycia narady, w szczególności o potrzebie omówienia istotnych dla rozstrzygnięcia zagadnień faktycznych i prawnych odwołania, decyduje przewodniczący składu orzekającego.

2. W sprawach zawitych posiedzenie poprzedza się naradą składu orzekającego wyznaczonego do rozpoznania odwołania.

3. Narada powinna się odbyć w dniu albo w przeddzień wyznaczonego posiedzenia.

Rozdział 4

Posiedzenie i rozprawa

§ 14. Posiedzenie rozpoczyna się wywołaniem sprawy przez protokolanta, z przytoczeniem imion i nazwisk lub nazw (firm) stron oraz uczestników postępowania odwoławczego, a także sygnatury akt sprawy.

§ 15. Izba dokonuje na posiedzeniu niezbędnych czynności formalnoprawnych i sprawdzających, mających na celu przygotowanie rozprawy, w szczególności bada wniesione odwołanie lub odwołania oraz dokumentację postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

§ 16. 1. Przewodniczący składu orzekającego otwiera i zamyka posiedzenie.

2. Po otwarciu posiedzenia przewodniczący składu orzekającego sprawdza, czy strony oraz uczestnicy postępowania odwoławczego zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie posiedzenia oraz czy osoby reprezentujące strony oraz uczestników postępowania odwoławczego są uprawnione do występowania w ich imieniu.

3. W razie stwierdzenia niestawiennictwa strony na posiedzeniu i braku dowodu skutecznego doręczenia zawiadomienia o terminie posiedzenia, Izba odracza posiedzenie i wyznacza, w porozumieniu z Prezesem Izby, nowy termin posiedzenia.

4. Niestawiennictwo strony oraz uczestnika postępowania odwoławczego prawidłowo zawiadomionego o terminie posiedzenia nie wstrzymuje rozpoznania odwołania.

5. Izba po sprawdzeniu na posiedzeniu skuteczności zgłoszenia przystąpienia do postępowania odwoławczego postanawia o dopuszczeniu wykonawcy do udziału w tym postępowaniu.

6. Do posiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rozprawy.

§ 17. 1. Po zamknięciu posiedzenia Izba w zależności od poczynionych ustaleń faktycznych odrzuca odwołanie, umarza postępowanie albo rozpoznaje odwołanie na rozprawie.

2. Jeżeli na posiedzeniu, w przypadku łącznego rozpoznania odwołań, Izba stwierdzi, że co najmniej jedno z odwołań podlega odrzuceniu albo co najmniej jedno odwołanie zostało skutecznie cofnięte, odrzuca to odwołanie albo umarza postępowanie w zakresie cofniętego odwołania, a pozostałe odwołanie albo odwołania przewodniczący składu orzekającego kieruje na rozprawę.

3. Izba, orzekając o kosztach postępowania odwoławczego, bierze pod uwagę całość poniesionych w danym postępowaniu odwoławczym kosztów proporcjonalnie do liczby wszystkich rozpoznawanych odwołań.

4. Orzekając o kosztach postępowania w odniesieniu do odwołań skierowanych na rozprawę, Izba uwzględnia wszystkie koszty poniesione w postępowaniu odwoławczym, z wyjątkiem kosztów już orzeczonych na podstawie ust. 3.

§ 18. 1. Rozprawa odbywa się w języku polskim.

2. Strona oraz uczestnik postępowania odwoławczego, który nie włada językiem polskim, stawia się na rozprawę z tłumaczem przysięgłym.

3. Wszystkie dokumenty przedstawia się w języku polskim, a jeżeli zostały sporządzone w języku obcym, strona oraz uczestnik postępowania odwoławczego, który się na nie powołuje, przedstawia ich tłumaczenie na język polski, poświadczone przez tłumacza przysięgłego.

§ 19. 1. Rozprawę prowadzi przewodniczący składu orzekającego, w szczególności otwiera rozprawę, zarządza przerwy w rozprawie, udziela głosu stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego, zadaje pytania, umożliwia zadawanie pytań

członkom składu orzekającego, podaje brzmienie zapisów do protokołu, zamyka rozprawę i ogłasza orzeczenie.

2. Przewodniczący składu orzekającego może wyrazić zgodę na rejestrowanie przebiegu rozprawy przez przedstawicieli radia, telewizji oraz prasy, za pomocą aparatury utrwalającej obraz oraz dźwięk, gdy przemawia za tym uzasadniony interes społeczny, a ważny interes strony oraz uczestnika postępowania odwoławczego temu się nie sprzeciwia, i gdy dokonywanie tych czynności nie utrudni przeprowadzenia rozprawy.

§ 20. 1. Po otwarciu rozprawy przewodniczący składu orzekającego, a w przypadku, o którym mowa w § 9 ust. 2, wyznaczony sprawozdawca, przedstawia stan sprawy, ze szczególnym uwzględnieniem zarzutów i żądań zawartych w proteście i w odwołaniu.

2. Przewodniczący składu orzekającego udziela kolejno głosu odwołującemu się, a następnie zamawiającemu.

3. Jeżeli do postępowania odwoławczego, po stronie odwołującego się lub zamawiającego, skutecznie przystąpi wykonawca, przewodniczący składu orzekającego udziela mu głosu odpowiednio po odwołującym się albo zamawiającym.

4. W przypadku łącznego rozpoznania odwołań przewodniczący składu orzekającego udziela głosu odwołującym się i zamawiającemu oraz wykonawcom, którzy przystąpili do postępowania odwoławczego po ich stronie. Kolejność wystąpień odwołujących się i wykonawców, którzy przystąpili do postępowania odwoławczego, ustala przewodniczący składu orzekającego, przy uwzględnieniu, że odwołujący się występuje przed zamawiającym, a wykonawcy, którzy zgłosili przystąpienie do postępowania odwoławczego - po wystąpieniu strony, do której przystąpili.

§ 21. 1. Izba może zobowiązać strony oraz uczestników postępowania odwoławczego do przedstawienia dokumentów lub innych dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia odwołania.

2. Izba, dopuszczając dowód z opinii biegłego, określa przedmiot opinii i termin jej sporządzenia oraz odracza rozprawę.

3. Prezes Izby wykonuje czynności organizacyjne związane z powołaniem biegłego, w szczególności przekazuje biegłemu urzędowo potwierdzoną kopię postanowienia o jego powołaniu oraz kopię dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego niezbędnej do sporządzenia opinii.

§ 22. 1. Po sporządzeniu opinii przez biegłego Prezes Izby wyznacza termin odroczonej rozprawy i zawiadamia o tym strony oraz uczestników postępowania odwoławczego w sposób określony w § 11 ust. 2 i 3.

2. Prezes Izby, przed wyznaczeniem terminu odroczonej rozprawy, przesyła stronie oraz uczestnikowi postępowania odwoławczego urzędowo potwierdzoną kopię opinii biegłego.

3. Izba ustala w rozliczeniu kosztów postępowania odwoławczego, o którym mowa w § 25 ust. 1, wysokość wynagrodzenia biegłego.

§ 23. 1. Izba może też odroczyć rozprawę celem przeprowadzenia dowodów, których nie można było przeprowadzić w wyznaczonym terminie, albo z innych ważnych przyczyn, wyznaczając jednocześnie, w uzgodnieniu z Prezesem Izby, nowy termin rozprawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący składu orzekającego poucza strony oraz uczestników postępowania odwoławczego o obowiązku stawienia się w nowym terminie bez osobnego zawiadomienia. Nieobecne na rozprawie strony oraz uczestników postępowania odwoławczego zawiadamia się o nowym terminie w sposób określony w § 11 ust. 2 i 3.

§ 24. 1. Przed zamknięciem rozprawy przewodniczący składu orzekającego udziela głosu kolejno odwołującemu się, a następnie zamawiającemu. Przepis § 20 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Do czasu zamknięcia rozprawy strona lub jej pełnomocnik może złożyć wniosek dotyczący kosztów postępowania odwoławczego. Przepisu nie stosuje się do wykonawcy, który zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego.

§ 25. 1. Z posiedzenia i rozprawy sporządza się protokół oraz rozliczenie kosztów postępowania odwoławczego, uwzględniające również wynagrodzenie biegłego i tłumacza przysięgłego.

2. Protokół oraz rozliczenie kosztów postępowania odwoławczego podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

3. Sprostowanie protokołu oraz rozliczenie kosztów postępowania odwoławczego może nastąpić na wniosek lub z urzędu.

4. O sprostowaniu protokołu oraz rozliczeniu kosztów postępowania odwoławczego orzeka Izba. Dokonując sprostowania, przewodniczący składu orzekającego czyni o tym wzmiankę w protokole.

5. Wzór protokołu określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 5

Wyłączenie członka składu orzekającego

§ 26. 1. Do czasu zamknięcia rozprawy strona oraz członek składu orzekającego mogą złożyć pisemne zawiadomienie do Prezesa Urzędu o wyłączenie członka składu orzekającego od udziału w rozpoznaniu odwołania; zawiadomienie powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

2. Przewodniczący składu orzekającego zarządza przerwę w posiedzeniu lub rozprawie i przekazuje pisemnie Prezesowi Urzędu zawiadomienie. Zawiadomienie jest rozpatrywane niezwłocznie po jego wniesieniu.

3. Prezes Urzędu wszczyna postępowanie wyjaśniające, obejmujące w szczególności:

- 1) wysłuchanie członka składu orzekającego, jeżeli złożył on zawiadomienie o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu odwołania;
- 2) zwrócenie się o pisemne wyjaśnienie do członka składu orzekającego, którego zawiadomienie dotyczy, jeżeli zawiadomienie o wyłączenie zostało złożone przez stronę.

4. Postanowienie Prezesa Urzędu o wyłączeniu członka składu orzekającego od udziału w rozpoznaniu odwołania lub o odmowie wyłączenia doręcza się stronom, członkowi składu orzekającego, którego dotyczy, oraz Prezesowi Izby.

5. W przypadku wyłączenia członka składu orzekającego od udziału w rozpoznaniu odwołania po otwarciu rozprawy, zmieniony skład orzekający powtarza czynności dokonane przez skład orzekający pierwotnie wyznaczony do rozpoznania odwołania, mające znaczenie dla rozpoznania odwołania, w tym postępowanie dowodowe, jeżeli co najmniej jedna ze stron wystąpi z takim żądaniem.

Rozdział 6

Orzeczenia

§ 27. 1. Po zamknięciu rozprawy przewodniczący składu orzekającego zarządza przerwę na niejawną naradę, informując obecnych na rozprawie o terminie ogłoszenia orzeczenia.

2. Naradą kieruje przewodniczący składu; obejmuje ona dyskusję oraz głosowanie nad orzeczeniem i uzasadnieniem. W głosowaniu uczestniczą wszyscy członkowie składu orzekającego, w kolejności ustalonej przez przewodniczącego, z tym że przewodniczący głosuje ostatni.

3. Orzeczenia zapadają większością głosów.

§ 28. 1. Orzeczenie Izby zawiera:

- 1) nazwę orzeczenia;
- 2) miejsce i datę jego wydania;
- 3) oznaczenie składu orzekającego, stron oraz uczestników postępowania odwoławczego;
- 4) rozstrzygnięcie o żądaniach odwołującego się albo odwołujących się oraz o kosztach postępowania odwoławczego;
- 5) uzasadnienie;
- 6) pouczenie o możliwości wniesienia skargi na orzeczenie;
- 7) podpisy wszystkich członków składu orzekającego.

2. Orzeczenie co do istoty sprawy zapada w formie wyroku i może być wydane po przeprowadzeniu rozprawy. Orzeczenie o odrzuceniu odwołania i o umorzeniu postępowania wobec cofnięcia odwołania zapada w formie postanowienia.

3. W przypadku odwołań skierowanych do łącznego rozpoznania Izba może wydać orzeczenie łączne. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Wzory wyroku oraz postanowienia określają załączniki nr 2 i 3 do rozporządzenia.

5. Wzory postanowienia o umorzeniu postępowania odwoławczego określają załączniki nr 4 i 5 do rozporządzenia.

§ 29. 1. Członek składu orzekającego, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może złożyć zdanie odrębne do wydanego orzeczenia, czyniąc o tym wzmiankę obok swojego podpisu pod rozstrzygnięciem.

2. Członek składu orzekającego, który zgłosił zdanie odrębne, sporządza przed ogłoszeniem orzeczenia uzasadnienie zdania odrębnego na odrębnej karcie. Zdanie odrębne dołącza się do akt sprawy odwoławczej.

3. Strony oraz uczestnicy postępowania odwoławczego mogą zapoznać się ze zdaniem odrębnym i jego uzasadnieniem oraz sporządzać z niego odpisy; nie mogą jednak otrzymać odpisów potwierdzonych urzędowo. Zdania odrębne nie ogłasza się.

§ 30. Uzasadnienie orzeczenia sporządza przewodniczący składu orzekającego, a w przypadku, o którym mowa w § 9 ust. 2, wyznaczony sprawozdawca.

§ 31. W czasie ogłoszenia wyroku Izby w zakresie, o którym mowa w § 28 ust. 1 pkt 1-4, wszyscy obecni, z wyjątkiem składu orzekającego, stoją.

§ 32. 1. Oryginał orzeczenia, podpisany w sposób określony w § 28 ust. 1 pkt 7, opatruje się okrągłą pieczęcią urzędową z napisem "Krajowa Izba Odwoławcza przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych w Warszawie".

2. Odpisy wydanego orzeczenia, w zależności od jego nazwy, opatruje się pieczęcią: "Odpis wyroku" albo "Odpis postanowienia" oraz pieczęcią: "Na oryginale właściwe podpisy. Za zgodność". Zgodność odpisu z oryginałem poświadcza Prezes Izby lub wiceprezes albo inny upoważniony członek Izby.

§ 33. 1. Izba może sprostować, w drodze postanowienia, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki popełnione w orzeczeniu. Przewodniczący składu orzekającego umieszcza na oryginale orzeczenia wzmiankę o jego sprostowaniu.

2. Odpisy sprostowanego orzeczenia wraz z odpisem postanowienia o sprostowaniu Prezes Izby doręcza niezwłocznie stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego.

3. Wzór postanowienia o sprostowaniu orzeczenia określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 34. Po zakończeniu postępowania odwoławczego Prezes Izby przekazuje Prezesowi Urzędu do archiwum akta sprawy odwoławczej.

Rozdział 7

Przepis końcowy

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 12 października 2007 r.

Wyjaśnienie:

* przepis wprowadzony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz.U. Nr 188, poz.1156); wchodzi w życie z dniem 6 listopada 2008 r., zgodnie z § 2 rozporządzenia zmieniającego;

Uwaga: załączniki do rozporządzenia w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań dostępne są na CD

Ujednolicony przez Urząd Zamówień Publicznych tekst rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r.- w sprawie wysokości oraz sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. Nr 128, poz. 886) uwzględniający zmiany wprowadzone rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości oraz sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz.U. Nr 182, poz. 1122 z dnia 14 października 2008 r.)

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 9 lipca 2007 r.

w sprawie wysokości oraz sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania

Na podstawie art. 193a pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wysokość wpisu od odwołania wnoszonego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub usługi, którego wartość jest:

- 1) mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej "ustawą", od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi, wynosi 7.500 zł;
- 2) równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi, wynosi 15.000 zł.

2. Wysokość wpisu od odwołania wnoszonego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane, którego wartość jest:

- 1) mniejsza niż kwota określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane, wynosi 10.000 zł;
- 2) równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na roboty budowlane, wynosi 20.000 zł.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do konkursów. *)

§ 2. 1. Wpis, o którym mowa w § 1, odwołujący się wpłaca na rachunek bankowy Urzędu Zamówień Publicznych wskazany przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej "Prezesem Urzędu".

2. Wpis uznaje się za uiszczony, jeżeli nastąpi wpłata lub zostanie obciążony rachunek bankowy odwołującego się na rzecz Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej "Urzędem".

§ 3. Prezes Urzędu ogłasza na stronie internetowej Urzędu informację o rachunku bankowym, o którym mowa w § 2 ust. 1.

§ 4. 1. Do kosztów postępowania odwoławczego zalicza się:

- 1) koszty ponoszone przez Urząd związane z organizacją i prowadzeniem postępowań odwoławczych, obejmujące w szczególności:

- a) wynagrodzenia, wydatki i opłaty Urzędu związane z organizacją i obsługą postępowań odwoławczych, archiwizacją dokumentów oraz szkoleniami członków Krajowej Izby Odwoławczej, zwanej dalej "Izbą", przygotowującymi do należytego rozpoznawania odwołań,
  - b) wynagrodzenie oraz zwrot kosztów poniesionych przez biegłych i tłumaczy,
  - c) koszty przeprowadzenia innych dowodów w postępowaniu odwoławczym;
- 2) uzasadnione koszty uczestników postępowania odwoławczego, z wyłączeniem kosztów wykonawcy zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 ust. 4 ustawy, w wysokości określonej na podstawie rachunków przedłożonych do akt sprawy, obejmujące w szczególności:
- a) koszty uczestnika postępowania odwoławczego związane z dojazdem na wyznaczone posiedzenie lub posiedzenia Izby,
  - b) wynagrodzenie pełnomocnika, jednak nie wyższe niż kwota 3.600 zł.
2. Izba, orzekając o kosztach postępowania, zalicza na poczet kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, kwotę uiszczoną tytułem wpisu. W przypadku uwzględnienia odwołania Izba obciąża zamawiającego na rzecz odwołującego się kwotą wpisu zaliczoną na poczet kosztów postępowania odwoławczego.
3. Orzekając o kosztach postępowania odwoławczego w sprawie odwołań skierowanych do łącznego rozpoznania, Izba bierze pod uwagę całość kosztów poniesionych w danym postępowaniu odwoławczym w stosunku proporcjonalnym do liczby wszystkich łącznie rozpoznawanych odwołań.
4. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, będą:
- 1) wyższe od kwoty wpisu, Izba zasądza różnicę od uczestnika postępowania odwoławczego na rzecz Urzędu;
  - 2) niższe od kwoty wpisu, Izba orzeka o zwrocie przez Urząd różnicy na rzecz wnoszącego wpis.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 12 października 2007 r.

Wyjaśnienie:

* przepis § 1 zmieniony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości oraz sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz.U. Nr 182, poz.1122); wszedł w życie z dniem 24 października 2008 r., zgodnie z § 3 rozporządzenia zmieniającego;

** do odwołań poprzedzonych protestem wniesionym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zmieniającego, o którym mowa w wyjaśnieniu oznaczonym „*”, stosuje się przepisy dotychczasowe (tj. w wersji obowiązującej przed zmianą), zgodnie z § 2 rozporządzenia zmieniającego.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW
z dnia 16 października 2008 r.**

**w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień
Publicznych**

Dz.U.z dnia 22 października 2008 r. Nr 188, poz. 1153

Na podstawie art. 11 ust. 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058) zarządza się, co następuje:

- § 1.** 1. Określa się wzory zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych:
- 1) ogłoszenia o zamówieniu, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
  - 2) uproszczonego ogłoszenia o zamówieniu objętym dynamicznym systemem zakupów, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
  - 3) ogłoszenia o koncesji na roboty budowlane, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
  - 4) ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
  - 5) ogłoszenia o konkursie, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia;
  - 6) ogłoszenia o wynikach konkursu, stanowiący załącznik nr 6 do rozporządzenia;
  - 7) ogłoszenia o zmianie ogłoszenia, stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia.
2. Wzory, o których mowa w ust. 1, dotyczą zamówień publicznych oraz konkursów o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 102, poz. 693).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 24 października 2008 r.

Uwaga: załączniki do rozporządzenia w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych dostępne są na CD

**ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW
z dnia 16 października 2008 r.**

w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

Dz.U. z dnia 22 października 2008 r. Nr 188, poz. 1154

Na podstawie art. 96 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zwanego dalej "protokołem", oraz zakres dodatkowych informacji zawartych w protokole, a także sposób oraz formę udostępniania zainteresowanym protokołu wraz z załącznikami.

§ 2. Protokół, oprócz informacji, o których mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „ustawą”, zawiera:

- 1) informacje dotyczące zamawiającego;
- 2) określenie wartości zamówienia publicznego, zwanego dalej "zamówieniem", wartości umowy ramowej lub wartości dynamicznego systemu zakupów, daty i sposobu jej ustalenia oraz imię i nazwisko osoby dokonującej ustalenia;
- 3) imiona i nazwiska osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz czynności związane z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia;
- 4) informację o powołaniu biegłych;
- 5) informację o ogłoszeniach;
- 6) informację o wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, ofertach, ofertach wstępnych lub ofertach orientacyjnych;
- 7) informację o wykonawcach dopuszczonych do udziału w dynamicznym systemie zakupów;
- 8) miejsce i termin składania ofert;
- 9) miejsce i termin otwarcia ofert;
- 10) informację o spełnianiu przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu;
- 11) informację o wykonawcach wykluczonych z postępowania;
- 12) informację o ofertach, które zostały odrzucone, w tym z powodu rażąco niskich cen;
- 13) streszczenie oceny i porównania złożonych ofert;

- 14) informację o wyborze najkorzystniejszej oferty i o zastosowaniu aukcji elektronicznej;
- 15) datę i powody unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia lub postępowania prowadzonego w celu zawarcia umowy ramowej;
- 16) powody zastosowania przez zamawiającego innego trybu udzielenia zamówienia niż przetarg nieograniczony lub przetarg ograniczony;
- 17) informacje o wniesionych protestach i odwołaniach oraz ich rozstrzygnięciach;
- 18) termin zakończenia prac komisji przetargowej oraz zatwierdzenia wyniku postępowania;
- 19) informacje o wykonaniu czynności nowych lub czynności powtórzonych oraz termin zakończenia prac komisji przetargowej i ostatecznego zatwierdzenia wyniku postępowania;
- 20) informacje dotyczące przeprowadzenia kontroli uprzedniej zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 21) informacje dotyczące skargi do sądu okręgowego;
- 22) informację o zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej.

§ 3. W postępowaniu o udzielenie zamówienia, którego wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, zamawiający sporządza protokół zawierający informacje:

- 1) o których mowa w § 2 pkt 1 i 2, pkt 6-17 oraz pkt 22;
- 2) zawarte w drukach dodatkowych ZP-11, ZP-14, ZP-21, ZP-22 i ZP-24 wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 3) dotyczące terminu otwarcia i zamknięcia licytacji elektronicznej – jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie licytacji elektronicznej.

§ 4. 1. Wzór protokołu postępowania o udzielenie zamówienia o wartości:

- 1) równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Wzory druków dodatkowych do protokołu, o którym mowa w ust. 1, stanowią załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Zamawiający udostępnia protokół lub załączniki do protokołu na wniosek.

2. Udostępnienie protokołu lub załączników może nastąpić poprzez wgląd w miejscu wyznaczonym przez zamawiającego, przesłanie kopii pocztą, faksem lub drogą elektroniczną, zgodnie z wyborem wnioskodawcy wskazanym we wniosku.

3. Bez zgody zamawiającego, wnioskodawca w trakcie wglądu do protokołu lub załączników, w miejscu wyznaczonym przez zamawiającego, nie może samodzielnie kopiować lub utrwalać za pomocą urządzeń lub środków technicznych służących do utrwalania obrazu treści złożonych ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

4. Jeżeli przesłanie kopii protokołu lub załączników zgodnie z wyborem wnioskodawcy jest z przyczyn technicznych znacząco utrudnione, w szczególności z uwagi na ilość żądanych do przesłania dokumentów, zamawiający informuje o tym wnioskodawcę i wskazuje sposób, w jaki mogą być one udostępnione.

5. Jeżeli w wyniku udostępnienia protokołu lub załączników, zamawiający ma ponieść dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia protokołu lub załączników, koszty te pokrywa wnioskodawca. Zamawiający nie może obciążać wnioskodawcy kosztami udostępnienia, jeżeli nie wyraził wobec niego zgody, o której mowa w ust. 3.

6. Zamawiający udostępnia wnioskodawcy protokół lub załączniki niezwłocznie. W wyjątkowych przypadkach, w szczególności związanych z zapewnieniem sprawnego toku prac dotyczących badania i oceny ofert, zamawiający udostępnia oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu do wglądu lub przesyła ich kopie w terminie przez siebie wyznaczonym, nie później jednak niż w dniu przesłania informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej albo o unieważnieniu postępowania.

§ 6. Z zastrzeżeniem § 5, do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 202, poz. 1463).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 24 października 2008 r.

Uwaga: załączniki do rozporządzenia w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dostępne są na CD

Urząd Zamówień Publicznych

**Omówienie najważniejszych zmian w przepisach ustawy
Prawo zamówień publicznych wprowadzonych ustawą z
dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy Prawo
zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw
(Dz. U. z dnia 23 września 2008 r. Nr 171, poz. 1058)**

Odformalizowanie procedur „otwartych” w nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych

W dniu 4 września 2008 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 171, poz. 1058). Ostateczny zakres zmian jest znacząco szerszy od pierwotnie zakładanych i sprowadzających się jedynie do usunięcia sprzeczności ustawy z prawem wspólnotowym. Mając na względzie wyzwania jakie stoją przed naszym krajem (efektywne wydatkowanie środków unijnych, przygotowanie Euro 2012) niezbędne stało się rozszerzenie zakresu zmian o regulacje, które ograniczają bariery w sprawnym udzielaniu zamówień publicznych. Można z całą pewnością stwierdzić, iż ten drugi cel nowelizacji swym zakresem zmian przysłonił pierwotny. Zmiany mające na celu wyeliminowanie sprzeczności to są jedynie zmiany w pkt 7; pkt 11 lit. B; pkt 13 lit. B; pkt 14; pkt 17 lit. B; pkt 24, pkt 34 w zakresie ust. 1; pkt 39; pkt 40; pkt 44; pkt 45, pkt 47 lit. C. Tym samym na 52 pkt jedynie 12 z nich dotyczy usunięcia rozbieżności z prawem wspólnotowym.

Celem niniejszego artykułu jest przybliżenie niektórych zmian wprowadzonych nowelizacją nie mających na celu usunięcia sprzeczności z prawem wspólnotowym, albowiem te zostały omówione przez innych autorów.

Jednym, z celów nowelizacji jest odformalizowanie procedur „otwartych”. Pod pojęciem procedury „otwartej” rozumiem procedurę, która zostaje wszczęta poprzez publikację ogłoszenia o zamówieniu.

Jedną z zasad udzielania zamówień publicznych jest zasada dopuszczalności stosowania procedur otwartych (art. 10 ust. 1 ustawy). Realizacja powyższej zasady służy zapewnieniu przejrzystości procesu udzielania zamówień publicznych i stworzeniu możliwości ubiegania się o zamówienie publiczne wszystkim zainteresowanym wykonawcom. Stąd też, przepisy szczególne normujące sposób udzielania zamówień publicznych w procedurach „otwartych” muszą być jak w największym stopniu odformalizowane. Normy zawarte w przepisach ustawy powinny promować stosowanie procedur otwartych i przewidywać rozwiązania zachęcające zamawiających do jej stosowania, z drugiej natomiast strony zapewnić mechanizmy ograniczające ryzyko nadużywania stosowania procedur niekonkurencyjnych (wolna ręka, negocjacje bez ogłoszenia, zapytanie o cenę). Inaczej mówiąc, ze stosowaniem procedur otwartych powinno być związane więcej korzyści dla zamawiającego niż potencjalnych strat i zagrożeń.

Dziś zagrożeniem istotnym dla funkcjonowania systemu zamówień publicznych jest nadmierny formalizm procedury otwartej, który zniechęca wykonawców do przystąpienia do postępowania oraz prowadzi do nadużywania przez zamawiających

trybów niekonkurencyjnych lub nie stosowania w ogóle ustawy. Nadmierny formalizm procedur otwartych zachęca zamawiających do stosowania mniej sformalizowanych procedur, które ograniczają konkurencję. Nie można nie zauważyć, iż w roku 2007 około 29% zamówień udzielonych w postępowaniach poniżej „progów unijnych” udzielone było w trybie zamówienia z wolnej ręki.⁹ Odformalizowanie procedur otwartych i ich szersze stosowanie ogranicza patologie. Sformalizowanie procedur otwartych (w celu walki z patologią) *de facto* wbrew zamierzeniom prawodawcy prowadzi do jej wzrostu.

Ponadto, procedura otwarta powinna być efektywną tj. prowadzącą do zawarcia umowy z wykonawcą, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie. Celem ustawy jest wydatkowanie środków w sposób oszczędny i racjonalny. Osiągnięcie tego celu jest możliwe w warunkach rzeczywistej konkurencji. Należy zatem stworzyć mechanizm gwarantujący w jak najszerszym stopniu udział wykonawców w postępowaniu o zamówienie publiczne. Im większa konkurencja, tym większe prawdopodobieństwo uzyskania korzystnych warunków na jakich będzie realizowane zamówienie publiczne. Jeżeli ustawa nie daje gwarancji realizacji tego celu (nadmiernie poprzez swój formalizm ogranicza dostęp wykonawców do zamówień publicznych prowadząc do zawarcia umów niekorzystnych pod względem ekonomicznym), podważa to zaufanie zamawiających do prawa.

Istotnym zagrożeniem dla efektywności stosowania procedur udzielania zamówień publicznych jest ograniczona liczba ofert, które składane są w postępowaniach o zamówienie publiczne. Przeciętnie w postępowaniu o zamówienie publiczne składane jest niewiele więcej niż dwie oferty¹⁰. W 47% postępowań składana jest tylko jedna ważna oferta (dane za rok 2007). Szczególnie niekorzystna jest sytuacja w przypadku postępowań o mniejszych wartościach.

Przyjęte zmiany w ustawie oraz aktach wykonawczych są pierwszym krokiem idącym w kierunku zwiększenia konkurencyjności systemu zamówień publicznych poprzez wprowadzenie mechanizmów promujących stosowanie trybów otwartych oraz zwiększenie możliwości ubiegania się wykonawców o zamówienia publiczne. Służyć temu mają wprowadzone zmiany dotyczące:

- Rozszerzenia możliwości dokonywania zmian w treści ogłoszenia o zamówieniu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia (siwz);
- Ograniczenia negatywnego wpływu środków ochrony prawnej na możliwości szybszego zawierania umów po wyborze oferty najkorzystniejszej, w szczególności w postępowaniach o wartości przekraczających 10 mln euro a w przypadku robót budowlanych – 20 mln euro;

⁹ Sprawozdanie Prezesa Urzędu za 2007 r. – <http://www.uzp.gov.pl/zagadnienia-merytoryczne/analizy-systemowe/roczne-sprawozdania-art-98-pzp/sprawozdanie-2007>, s. 78;

¹⁰ *Ibidem*, s 78.

- Ograniczenia obligatoryjnej kontroli uprzedniej Prezesa Urzędu nastawionej obecnie na kontrolowanie procedur otwartych niezależnie od wystąpienia prawdopodobieństwa naruszenia prawa, wydłużającej jednocześnie czas zawierania umów o najwyższych wartościach;
- „Zniechęcenia” do nadużywania stosowania procedur ograniczających konkurencję np. poprzez przesądzenie o prawie wykonawcy do złożenia odwołania na wybór trybu z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia, zapytania o cenę;
- Wprowadzenia jednoznacznych zasad udostępniania protokołu z postępowania wraz z załącznikami uwzględniających konieczność zapewnienia sprawnej pracy komisji przetargowej.

Powyższe zmiany zostały omówione przez innych autorów. W tym miejscu chciałbym zwrócić uwagę na inne zmiany przyjęte w nowelizacji dotyczące:

- 1.) Zmiany przepisu art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy w zakresie dysponowania potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia;
- 2.) Wprowadzenia jednoznacznej regulacji dopuszczającej uzupełnienie pełnomocnictwa;
- 3.) Wprowadzenia jednoznacznej zasady dopuszczalności podwykonawstwa przy wykonywaniu zamówień publicznych;
- 4.) Szerszych możliwości poprawiania omyłek w ofertach;
- 5.) Braku obowiązku zawiadomienia Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania w trybach negocjacji z ogłoszeniem i dialogu konkurencyjnym;
- 6.) Likwidacji barier w stosowaniu trybu licytacji elektronicznej;
- 7.) Zmiany przesłanek nieważności umowy.

Ad. 1) Nowelizacja ustawy przewiduje rozwiązania mające na celu rozszerzenie możliwości ubiegania się wykonawców o zamówienie publiczne. Należy w szczególności zwrócić uwagę na zmianę art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym o zamówienie publiczne mogą ubiegać się wykonawcy, którzy *„posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz dysponują potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia lub przedstawią pisemne zobowiązanie innych podmiotów do udostępnienia potencjału technicznego i osób zdolnych do wykonania zamówienia”*. Zmiana cyt. przepisu w sposób jednoznaczny przesądza o możliwości ubiegania się o zamówienie wykonawców, którzy w chwili trwania postępowania nie dysponują odpowiednim potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, ale wykażą, iż takim potencjałem i osobami będą dysponować przy realizacji zamówienia publicznego. W tym zakresie wykonawca może oprzeć się na zasobach innych podmiotów, którzy zobowiążą się do ich udostępnienia wykonawcy ubiegającemu się o zamówienie publiczne.

Zmiana przepisu stanowi implementację art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18/WE, który dopuszcza możliwość oparcia wykonania zamówienia na zdolnościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nim powiązań. Wejście w życie omawianego przepisu łączy się ze zmianą rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane¹¹. W świetle zmienionego § 1 ust. 2 pkt 3a i 5a zamawiający jest uprawniony do żądania od wykonawcy zobowiązania podmiotu trzeciego do udostępnienia potencjału technicznego lub osób, jeżeli w wykazie wykonawca przedstawił narzędzia i urządzenia lub osoby, którymi będzie dysponował. Zobowiązanie to musi mieć formę pisemną, niemniej jednak jego złożenie będzie odpowiadało zasadom na jakich składa się inne dokumenty. Tym samym, wykonawca będzie mógł złożyć kopię pisemnego zobowiązania podmiotu trzeciego potwierdzoną za zgodność z oryginałem (§ 4 ust. 1 cyt. Rozporządzenia). Zamawiający co do zasady nie może ingerować w stosunki prawne wykonawcy i podmiotów trzecich, stąd też rozporządzenie nie dopuszcza możliwości stawiania przez zamawiającego szczególnych wymagań co do tytułu i treści stosunku łączącego wykonawcę z podmiotem trzecim. Istotne jest jedynie to, by stosowne zobowiązanie było złożone w formie pisemnej i by wynikało z niego, iż wykonawca będzie dysponował odpowiednimi zasobami przy wykonywaniu zamówienia.

Oparcie wykonania zamówienia publicznego na zasobach osobach podmiotów trzecich nie należy utożsamiać z podwykonawstwem zamówienia publicznego. Umowa o podwykonawstwo robót budowlanych jest umową o wykonanie robót budowlanych lub montażowych, zawieraną przez generalnego wykonawcę z podwykonawcą¹². W przypadku art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy chodzi zatem nie o wykonywanie części zamówienia przez podmiot trzeci a jedynie o udostępnienie przez ten podmiot swego potencjału technicznego i osobowego wykonawcy.

Ad. 2) Zmiana art. 26 ust. 3 ustawy rozszerza katalog dokumentów możliwych do uzupełnienia o pełnomocnictwa oraz wskazuje, iż złożone oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie warunków i wymagań nie później niż w dniu upływu terminu składania wniosków lub ofert. Zgodnie z art. 26 ust. 3 w brzmieniu nadanym nowelizacją, zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym

---

¹¹ rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. - Dz. U. Nr 87, poz. 605;

¹² A. Kidyba, Prawo handlowe, Warszawa 2006, Wyd. 7, s. 849;

terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert.

Należy zwrócić uwagę, iż:

- Na zamawiającym ciąży obowiązek żądania uzupełnienia oświadczeń, dokumentów lub pełnomocnictw, ale tylko wtedy gdy ich nie złożono lub sytuacji w których zawierają one błędy lub wady. Fakt, iż dokument lub oświadczenie jest „niejasny” w swej treści, a więc nie da się stwierdzić, iż zawiera błąd, daje podstawę do żądania wyjaśnień od wykonawcy na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy. Obowiązek żądania uzupełnienia jest wyłączony, gdy pomimo ich uzupełnienia zamawiający i tak zobowiązany byłby odrzucenia oferty lub do unieważnienia postępowania.
- Czynność uzupełnienia dokumentów może być jednokrotna i nie może być powtórzona.¹³
- Wymóg potwierdzania spełniania przez wykonawcę warunków i wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków lub ofert nie wyłącza możliwości złożenia dokumentu z datą po upływie terminu składania wniosków lub ofert.¹⁴ Warto również zauważyć, iż powyższy wymóg nie odnosi się do pełnomocnictw.

---

¹³ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 sierpnia 2006 r., Sygn. akt V Ca 806/06: *Przepis ten mógł być w fazie postępowania o zamówienia publiczne zastosowany tylko jednorazowo i tylko w sytuacji zagrożonej unieważnieniem całego postępowania. Przemawia za taką wykładnią literalne brzmienie przepisu art. 26 ust. 3 Pzp. Przepis ten w ocenie Sądu Okręgowego ma charakter wyjątkowy i nie może być nadużywany. Wielokrotne skorzystanie przez zamawiającego z możliwości przedłużania terminu do uzupełniania dokumentów, których brak skutkować może wykluczeniem z przetargu, mogło doprowadzić do naruszenia zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wszystkich wykonawców, o której mowa w art. 7 ustawy Pzp.*

¹⁴ Wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 5 lutego 2007 r., Sygn. Akt X Ga 2/07; X Ga 4/07: *Niemniej jednak zdaniem Sądu Okręgowego na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy zamawiający może uznać brakujące dokumenty uzupełnione później, jednakże tylko wtedy, gdy wynika z nich, że stan, jaki potwierdzają, istniał także na dzień składania ofert. Przeciwny pogląd prowadziłby do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich uczestników postępowania, co tym samym uniemożliwiłoby zamawiającemu ocenę spełnienia przez wszystkich wykonawców warunków udziału w postępowaniu na dzień składania ofert. Celem bowiem złożenia oświadczeń i warunków jest uzyskanie przez zamawiającego niezbędnej wiedzy na temat zdolności wykonawcy do realizacji zadania objętego zamówieniem publicznym. Skoro więc z dokumentów wynika, iż wykonawca posiada możliwości do wykonania zamówienia to nie ma znaczenia, że dokumenty potwierdzające ten fakt na dzień otwarcia ofert zostały wystawione po tej dacie.*

Ad. 3) Zmiana art. 36 ust. 5 ustawy w sposób jednoznaczny formułuje zasadę dopuszczalności podwykonawstwa przy wykonaniu zamówienia publicznego. Zgodnie z cyt. przepisem wykonawca może powierzyć wykonanie zamówienia podwykonawcom, z wyjątkiem przypadku gdy ze względu na specyfikę przedmiotu zamówienia zamawiający zastrzeże w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, że część lub całość zamówienia nie może być powierzona podwykonawcom.

Zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy zamawiający może określić w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (siwz), że zamówienie lub jego część nie może być powierzona podwykonawcom. Brak takiego zastrzeżenia oznacza, iż zamówienie w całości może być zrealizowane przy udziale podwykonawców. Zasadą jest zatem dopuszczalność podwykonawstwa w zamówieniach publicznych, a jeżeli zamawiający chce zastrzec osobiste wykonanie zamówienia lub jego części, zobowiązany jest do wyrażenia swej woli w tym zakresie w siwz. Ograniczenie możliwości podwykonawstwa w zamówieniach publicznych traktowane jest tym samym jako wyjątek od zasady.

Należy zwrócić uwagę, iż ograniczenie podwykonawstwa w zamówieniach publicznych wpływa na ograniczenie możliwości ubiegania się o zamówienie publiczne przez samych wykonawców. Stąd też, wprowadzenie w sposób jednoznaczny zasady dopuszczalności podwykonawstwa może przyczynić się również do wzrostu liczby wykonawców ubiegających się o zamówienie publiczne oraz zwiększenia konkurencyjności postępowań o zamówienie publiczne.

Podkreślić należy, że realizacja zamówienia przy udziale podwykonawcy jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem wykonawcy. Tym samym, w sytuacji, gdy zamawiający na podstawie art. 36 ust. 4 ustawy zobowiąże wykonawców do wskazania części zamówienia, którą zamierzają powierzyć podwykonawcy (oczywiście w zakresie przez niego dopuszczonym), brak takiego wskazania w ofercie należy odczytywać, jako zamiar samodzielnego zrealizowania całości zamówienia bez udziału podwykonawców.

Ad. 4) Zmiana w art. 87-89 ustawy ograniczająca okoliczności w których zamawiający ma obowiązek odrzucenia oferty.

Zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy, zamawiający poprawia w ofercie:

- 1) oczywiste omyłki pisarskie,
- 2) oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek,
- 3) inne omyłki polegające na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty.

Przez „omyłkę rachunkową w obliczaniu ceny” należy rozumieć omyłkę w przeprowadzaniu rachunków na liczbach. Omyłka rachunkowa w obliczaniu ceny oznacza omyłkę rachunkową, która dotyczy obliczenia ceny, przy czym musi mieć ona charakter oczywisty. Jeżeli charakter omyłki i okoliczności jej popełnienia wskazują, iż każdy racjonalnie działający wykonawca, który składa ofertę z zamiarem uzyskania zamówienia publicznego, złożyłby ofertę o odmiennej (poprawnej) treści, można uznać, iż omyłka ma charakter „oczywisty”.

Nowelizacja uchyła przepis art. 88 ustawy, który zawierał enumeratywne wyliczenie rodzajów oczywistych omyłek w obliczeniu ceny możliwych do poprawy przez zamawiającego. Celem ustawodawcy uchylającego cyt. przepis było umożliwienie zamawiającemu poprawienia omyłek w szerszym niż dotychczas zakresie w celu ograniczenia sytuacji odrzucania ofert. Wynika to wprost z uzasadnienia do ustawy: *„Proponowane rozwiązanie przyczyni się do usprawnienia procedury udzielania zamówienia publicznego oraz do zmniejszenia liczby odrzucanych ofert i unieważnianych postępowań.”* Nie ulega zatem wątpliwości, iż w szczególności omyłki wskazane w dotychczas obowiązującym art. 88 będą mogły być nadal poprawiane. Nie będzie to jednak tak jak dotychczas katalog zamknięty. Przykładowo za dopuszczalne należy uznać poprawienie omyłek w sumowaniu kwoty podatku VAT i ceny netto.

W tym miejscu należy jednak zwrócić uwagę, iż niekiedy zamawiający sami przewidują bardzo skomplikowany sposób wyliczenia ceny przez wykonawców, co prowokuje do powstawania późniejszych sytuacji spornych. Stąd też, niezależnie od wprowadzanych zmian w prawie należy postulować, by zamawiający ograniczali formalizm z tym związany. Przykładowo, nakładanie obowiązku wskazywania cen netto, wyliczania kwoty podatku oraz podawania cen brutto jest niecelowe, gdyż to samo można osiągnąć żądając jedynie podania cen brutto. Stawki podatku VAT wynikają z odrębnych przepisów, stąd też, znając cenę brutto i stawkę podatku VAT można już samodzielnie dokonać wyliczenia ceny netto (o ile jest to w ogóle potrzebne).

Ustawa dopuszcza również poprawianie innych omyłek polegających na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodujących istotnych zmian w treści oferty (art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy). Poprawianie omyłek na podstawie cyt. przepisu dotyczy omyłek nie mających charakteru oczywistego oraz niekoniecznie odnosi się do ceny, a więc może dotyczyć również innych elementów złożonej oferty. Jak wynika z uzasadnienia do ustawy *„Proponowany przepis art. 87 ust. 2 pkt 3 w szczególności ma na celu umożliwienie poprawiania tego rodzaju błędów, które mogą się pojawić w trakcie sporządzania kosztorysu ofertowego. Należy również podkreślić, że proponowane rozwiązanie nie stoi na przeszkodzie temu, aby zamawiający samodzielnie precyzował w specyfikacji istotnych warunków zamówienia przykładowe*

okoliczności, w których będzie dokonywał poprawy omyłek w ofertach w trybie art. 87 ust. 2. Powyższe prowadzi do przejrzystości postępowania, ogranicza kazuistykę ustawy i może ograniczyć ewentualne spory z wykonawcami.”

Na podstawie cyt. przepisu można poprawić omyłkę, która nie powoduje istotnych zmian w treści oferty. Dopuszczalne wydaje się dokonanie zmian w sytuacji, jeżeli z okoliczności wynika zamiar złożenia przez wykonawcę oferty zgodnie z wymaganiami zamawiającego oraz poprawienie omyłki nie ingeruje w sposób istotny w treść oferty, tj. nie powoduje konieczności znaczącej ingerencji ze strony zamawiającego lub nie dotyczy jej istotnych postanowień.

Mając na względzie, iż art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy dotyczy poprawienia omyłki niekoniecznie mającej charakter oczywisty, czynność ta jest nieskuteczna jeżeli wykonawca którego oferta jest poprawiana nie zgodził się na to w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o poprawieniu. W takim przypadku, oświadczenie o braku zgody na poprawienie omyłki o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy złożone zamawiającemu skutkuje odrzuceniem oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż poprawienie oczywistej omyłki rachunkowej (tak samo jak i oczywistej omyłki pisarskiej) stanowi decyzję zamawiającego, w stosunku do której wykonawca nie może złożyć sprzeciwu (z zastrzeżeniem środków ochrony prawnej przewidzianych ustawą).

Ustawa pozostawia jako podstawę odrzucenia oferty, przesłankę „błędu w obliczeniu ceny” (art. 89 ust. 1 pkt 6). Z „błędem w cenie” w szczególności będziemy mieli do czynienia w sytuacji np. błędnego wskazania obowiązującej stawki podatku VAT¹⁵ (np. zamiast 22% wykonawca podaje stawkę 7%). Zamawiający nie ma obowiązku wskazywania stawki podatku VAT w SIWZ¹⁶, stąd też powinna ona być przyjęta przez wykonawcę w wysokości wynikającej z przepisów prawa podatkowego. Jeżeli przedmiot zamówienia ma różnorodny charakter, powinna być przyjęta stawka podatku VAT dla tego przedmiotu, który nadaje całości zasadniczy charakter.¹⁷ W tym przypadku, błąd nie będzie podlegał sprostowaniu w trybie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy, albowiem nie będziemy mieli do czynienia po pierwsze z omyłką lecz raczej świadomym (błędym) złożeniem oświadczenia, po drugie sprzeczność będzie polegała nie tyle na sprzeczności z siwz lecz z odrębnymi przepisami prawa.

Warte uwagi jest rozwiązanie skracające termin w jakim wykonawca może nie zgodzić się na poprawienie omyłki w ofercie (art. 89 ust. 1 pkt 7). Uznano, że termin 3 dni

¹⁵ Wyrok SO w Poznaniu z dnia 30 września 2005 r., Sygn. akt II Ca 1063/05; Wyrok SO w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2006 r., Sygn. akt II Ca 642/06;

¹⁶ Wyrok SO w Poznaniu z dnia 30 września 2005 r., Sygn. akt II Ca 1063/05;

¹⁷ Wyrok SO w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2006 r., Sygn. akt II Ca 642/06;

(przed nowelizacją - 7 dni) stanowi wystarczające zabezpieczenie interesu wykonawcy w tym zakresie.

Ad. 5) Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy podstawowymi trybami udzielania zamówień publicznych są przetarg nieograniczony i przetarg ograniczony. Oznacza to, iż co do zasady zamawiający zawsze może stosować te tryby zamówienia bez konieczności wykazywania spełnienia przesłanek uprawniających do ich stosowania.

Zastosowanie pozostałych trybów udzielania zamówień publicznych uzależnione zostało od spełnienia odpowiednich przesłanek właściwych dla danego trybu. Niemniej jednak, spośród trybów „niepodstawowych” można wyróżnić tryby, które gwarantują wszystkim potencjalnym wykonawcom prawo do ubiegania się o zamówienie publiczne. Są to tryby, których wszczęcie następuje poprzez publikację ogłoszenia o zamówieniu w odpowiedzi na które każdy wykonawca może złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a więc tryby negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego oraz licytacji elektronicznej.

Pozostałe tryby, a więc negocjacje bez ogłoszenia, wolna ręka oraz zapytanie o cenę ze względu na brak obowiązku publikacji ogłoszenia o zamówieniu są trybami nie gwarantującymi wszystkim zainteresowanym wykonawcom dostępu do zamówienia publicznego. W postępowaniach tych mogą wziąć udział tylko i wyłącznie wykonawcy zaproszeni przez zamawiającego.

Jako że niektóre z trybów „niepodstawowych” gwarantują powszechny dostęp wykonawców do ubiegania się o zamówienie publiczne nieuzasadnione jest wprowadzanie takich samych rygorów jak w przypadku trybów w których dostęp ten jest ograniczony tylko do wykonawców zaproszonych przez zamawiającego.

Z powyższych względów, nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych, znosi obowiązek przekazywania Prezesowi Urzędu zawiadomienia o wszczęciu postępowania w trybie negocjacji z ogłoszeniem oraz dialogu konkurencyjnego (uchylony zostaje art. 55 ust. 2 oraz art. 60b ust. 2 ustawy).

Ad. 6) Tak jak już wskazano powyżej jednym z trybów gwarantującym wszystkim wykonawcom prawo ubiegania się o realizację zamówienia publicznego jest licytacja elektroniczna. Jest to tryb w którym każdy wykonawca w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie może złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Każdy wykonawca, który potwierdzi spełnianie warunków udziału w postępowaniu uprawniony też jest do złożenia oferty. Z tego względu jest to tryb, który obok przetargu nieograniczonego zapewnia w sposób najpełniejszy konkurencyjność postępowań. Warto zwrócić uwagę, iż nawet w przetargu ograniczonym (tryb podstawowy) ta konkurencja nie jest realizowana w takim zakresie jak w licytacji, albowiem w trybie przetargu

ograniczonego zamawiający może ograniczyć liczbę zapraszanych do składania ofert wykonawców do pięciu. W licytacji, każdy wykonawca, który spełnia warunki podmiotowe musi być zaproszony do złożenia oferty.

Za nieporozumienie należy zatem uznać obecny stan prawny w którym uzależnia się zastosowanie tego trybu od powszechnej dostępności i ustalonych standardów zamawianych dostaw i usług, a więc przesłanek takich samych jak dla trybu zapytania o cenę, w którym konkurencja jest ograniczona. Nowelizacja ustawy wprowadza w tym zakresie bardzo istotną zmianę w art. 74 ust. 2 ustawy, która rozszerza możliwości stosowania tego trybu do wszystkich zamówień (w tym robót budowlanych), których wartość jest mniejsza niż „progi unijne”. Zgodnie z cyt. przepisem zamawiający może udzielić zamówienia w trybie licytacji elektronicznej, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

Ze względu na to, iż zakres stosowania trybu licytacji elektronicznej uległ znacznemu rozszerzeniu konieczne stało się również wprowadzenie stosownych regulacji upowszechniających dostęp do informacji o wszczęciu postępowania w tym trybie. Dotychczas bowiem ogłoszenie o zamówieniu było publikowane tylko i wyłącznie na stronie internetowej zamawiającego oraz stronie na której będzie prowadzona licytacja (art. 75 ust. 1 ustawy). Nowela ustawy dokonuje zmian art. 75 ust. 1 ustawy nakładając obowiązek publikacji ogłoszenia o zamówieniu również w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Jedną z barier w stosowaniu trybu licytacji elektronicznej jest nadal niewykorzystywanie przez zamawiających możliwości porozumiewania się w formie elektronicznej opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Nowelizacja zniosła ten rygor, dopuszczając możliwości złożenia oferty w licytacji elektronicznej w postaci elektronicznej, a więc bez wymogu opatrywania bezpiecznym podpisem elektronicznym (art. 78 ust. 1 ustawy).

Mając na względzie zapewnienie efektywności prowadzonego postępowania w trybie licytacji elektronicznej nowelizacja wprowadziła również możliwość udzielenia zamówienia w tym trybie w sytuacji, gdy wpłynęła tylko jedna oferta (w stanie prawnym przed nowelizacją konieczne było złożenie co najmniej dwóch ofert). Zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 3 ustawy zamawiający ma obowiązek unieważnić postępowanie, gdy wpłynęły mniej niż dwa wnioski o dopuszczenie do udziału w licytacji elektronicznej albo nie została złożona żadna oferta.

Ad. 7) Przesłanki nieważności umowy.

Jednym z elementów zapewnienia większej efektywności prowadzonych procedur jest ograniczenie wymogów formalnych stawianych zamawiającym, których nie spełnienie skutkuje *ex lege* nieważnością umowy o zamówienie publiczne. Chodzie przede wszystkim o takie uchybienia formalne w których sankcja nieważności umowy jest nieadekwatną do charakteru naruszenia.

Za takie naruszenia należy uznać wymagania związane z kontrolą postępowania prowadzoną przez Prezesa Urzędu. Zgodnie z art. 146 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją nieważność umowy była związana z jej zawarciem przed upływem terminu na wszczęcie kontroli uprzedniej oraz przed jej zakończeniem. Tym samym, umowa mogłaby być uznana za nieważną niezależnie do tego czy w kontrolowanym postępowaniu zostało stwierdzone naruszenie lub nie. Za nieuzasadnione należy uznać nakładanie sankcji nieważności umowy z przyczyn przewidzianych w art. 146 ust. 1 pkt 3 i 4, a więc również w przypadku, gdy samo postępowanie co do zasady było prowadzone zgodnie z prawem.

Jacek Sadowy
Prezes UZP

Nowa definicja usług w znowelizowanej ustawie Prawo zamówień publicznych

Głównymi założeniami, które legły u podstaw przekonania o konieczności znowelizowania ustawy Prawo zamówień publicznych¹⁸ (dalej: ustawa) była potrzeba usprawnienia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz zmiana brzmienia lub eliminacja przepisów, które mogły wywołać wątpliwości interpretacyjne.

Takimi przepisami były w szczególności przepisy dotyczące:

- definicji usług (art. 2 pkt 10 ustawy);
- definicji usług niepriorytetowych (art. 5 ust. 1);
- wyłączenia stosowania ustawy dla usług badawczych lub rozwojowych (art. 4 pkt 3 lit. e).

Nowe brzmienie definicji usług – zmiana art. 2 pkt 10

Zmieniony art. 2 ust. 10 w swym nowym brzmieniu doprecyzowuje definicję pojęcia „usługi” oraz wprowadza pełną spójność z definicjami zawartymi w dyrektywach 2004/18/WE¹⁹ i 2004/17/WE²⁰. Artykuł definiuje usługi poprzez odesłanie do załączników do dyrektyw (odpowiednio do załącznika II do dyrektywy 2004/18/WE oraz do załącznika XVII do dyrektywy 2004/17/WE), w których każda z kategorii usług przyporządkowana jest do odpowiednich kodów wg klasyfikacji Wspólnego Słownika Zamówień²¹ (CPV).

---

¹⁸ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058;

¹⁹ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dn. 30 kwietnia 2004 r. seria L 134/114 (tzw. dyrektywa klasyczna);

²⁰ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dn. 30 kwietnia 2004 r. seria L 134/1 (tzw. dyrektywa sektorowa)

²¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV, weszło w życie 15 września 2008 r.

Przy okazji zmiany Wspólnego Słownika Zamówień, rozporządzenie aktualizuje wykazy działalności i usług zawierające odniesienia do kodów CPV, przedstawione w załącznikach do dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE, tak aby zapewnić zgodność ze zmienionym CPV nie zmieniając jednocześnie zakresu przedmiotowego wspomnianych dyrektyw. Zmiany do dyrektyw zostały wprowadzone odpowiednio – art. 2 rozporządzenia 213/2008, który wprowadza zmiany do załączników XII, XVIIA i XVII B dyrektywy 2004/17/WE oraz art. 3 rozporządzenia 213/2008, który wprowadza zmiany do załączników I oraz do tabel IIA i IIB przedstawionych w załączniku II dyrektywy 2004/18/WE.

Określając katalog usług zgodnie z art. 2 ust. 10 znowelizowanej ustawy Prawo zamówień publicznych należy mieć na względzie powyższe zmiany wprowadzone do dyrektyw 2004/18/WE i 2004/17/WE rozporządzeniem 213/2008.

Dyrektywy wprowadzają rozróżnienie pomiędzy dwoma kategoriami usług – usługami priorytetowymi i usługami niepriorytetowymi, które służą wyeliminowaniu wątpliwości dotyczących prawidłowej kwalifikacji przedmiotu zamówienia.

Usługi priorytetowe zostały zawarte w załączniku IIA dyrektywy 2004/18/WE oraz w załączniku XVIIIA dyrektywy 2004/17/WE i podlegają szczegółowym procedurom udzielania zamówień. Wspomniane załączniki określają zamknięty katalog usług w stosunku do których zamawiający jest zobowiązany do stosowania całości przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Usługi niepriorytetowe, określone w załączniku IIB dyrektywy 2004/18/WE i XVIIB dyrektywy 2004/17/WE zawierają kategorie usług podlegających łagodniejszym procedurom zamówień publicznych w stosunku do których przewidziano szereg wyłączeń.

Zmiana art. 5 ust. 1 dotyczącego tzw. usług niepriorytetowych

Nowa definicja usług wpłynęła jednocześnie na zmianę art. 5 ust. 1 ustawy, określającego tzw. usługi niepriorytetowe, który do tej pory wprowadzał ułatwienia w stosowaniu przepisów w odniesieniu do zamkniętego katalogu dwunastu kategorii usług.

Obecnie, nowy przepis art. 5 ust. 1 odnosi się bezpośrednio do załączników do dyrektyw, odpowiednio do załącznika IIB dyrektywy 2004/18/WE oraz do załącznika XVIIB dyrektywy 2004/17/WE²², zapewniając tym samym precyzyjne określenie usług wobec których zamawiający może nie stosować niektórych przepisów ustawy (są to przepisy dotyczące terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert, wadium, obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, zakazów ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy oraz innych niż dotyczące wartości zamówienia przesłanek wyboru trybu negocjacji z ogłoszeniem, negocjacji bez ogłoszenia, zapytania o cenę, licytacji elektronicznej, a także przesłanek wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki oraz obowiązku informowania w tych przypadkach Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych).

Katalog usług zawarty w załącznikach IIB i XVIIB wspomnianych dyrektyw zawiera jedenaście kategorii usług (od 17 do 27):

- usługi hotelarskie i restauracyjne;
- usługi transportu kolejowego;
- usługi transportu wodnego;
- dodatkowe i pomocnicze usługi transportowe;
- usługi prawnicze;
- usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu;

---

²² Zobacz przypis 4.

- usługi detektywistyczne i bezpieczeństwa, z wyjątkiem usług samochodów opancerzonych;
- usługi edukacyjne i szkoleniowe;
- usługi społeczne i zdrowotne;
- usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe oraz
- inne usługi

którym przypisane są konkretne kody Wspólnego Słownika Zamówień (CPV).

Kategoria 27, określona jako *Inne usługi* oznacza, że mieszczą się w niej wszystkie usługi, które nie zostały wymienione ani w załączniku IIB dyrektywy 2004/18/WE lub XVIIIB dyrektywy 2004/17/WE, ani w zamkniętym katalogu usług z załącznika IIA dyrektywy 2004/18/WE lub załącznika XVIIIA dyrektywy 2004/17/WE.

Zastosowanie powyższego rozwiązania pozwala na jednoznaczne określenie przedmiotu zamówienia na usługi, a tym samym wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych, które mogły się pojawiać podczas analizy przepisu w jego poprzednim brzmieniu.

Zamawiający odnosząc się do konkretnych zapisów Wspólnego Słownika Zamówień (CPV), na co pozwala znowelizowany przepis, będą mogli precyzyjniej zweryfikować rodzaj usługi (usługa priorytetowa lub niepriorytetowa) będącej przedmiotem postępowania, a tym samym w sposób jednoznaczny ustalić przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych znajdujące zastosowanie w konkretnym postępowaniu.

Należy podkreślić, że nowa regulacja pozostaje w pełni zgodna z wymaganiami prawa wspólnotowego w zakresie zamówień publicznych.

Zmiana brzmienia treści wyłączenia stosowania ustawy dla usług badawczych lub rozwojowych (art. 4 pkt 3 lit. e)

W toku omawiania zmian wprowadzonych nowelizacją, a dotyczących usług, warto również zwrócić uwagę na kwestię zmiany brzmienia treści wyłączenia stosowania ustawy dla kategorii usług badawczych lub rozwojowych, czyli na nowy przepis art. 4 pkt 3 lit. e ustawy.

Nowe brzmienie art. 4 pkt 3 lit. e stanowi precyzyjne odzwierciedlenie przepisów dyrektyw wspólnotowych - odpowiednio art. 16 lit. f) dyrektywy 2004/18/WE oraz art. 24 lit. e) dyrektywy 2004/17/WE, a także czyni zadość celowi wyłączenia o którym mowa w preambułach do wspomnianych dyrektyw (pkt 23 preambuły do dyrektywy 2004/18/WE oraz pkt 37 preambuły do dyrektywy 2004/17/WE), a którym jest wprowadzenie wyjątku od zasady stosowania ustawy w przypadku zamówień na usługi badawcze lub rozwojowe sformułowanej w sposób uniemożliwiający rozszerzającą interpretację.

Z treści dyrektyw wynika, że spod zakresu ich regulacji powinny zostać wyłączone usługi badawcze i rozwojowe, w których zaangażowane są środki inne niż zamawiającego i których realizacja ma służyć również innym podmiotom niż zamawiający.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 163 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Unia Europejska powinna wzmacniać bazę naukową i technologiczną oraz sprzyjać zwiększeniu jej międzynarodowej konkurencyjności przy jednoczesnym promowaniu działalności o charakterze badawczym. W związku z powyższym polityka Państw Członkowskich powinna sprzyjać zarówno przedsiębiorstwom (w tym małym i średnim), jak i ośrodkom badawczym i uniwersytetom we wspieraniu ich wzajemnej współpracy poprzez umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, w szczególności przez otwarcie krajowych rynków zamówień publicznych, a także poprzez zachęcanie do udziału we współfinansowaniu badań zamawiających i zwolnienie w takim przypadku z obowiązku stosowania przepisów dyrektyw regulujących zasady udzielania zamówień publicznych.

Wobec powyższego, zasadą jest stosowanie procedur udzielania zamówień publicznych przewidzianych ustawą w przypadku postępowań dotyczących usług badawczo – rozwojowych, o czym świadczy ujęcie ich w załączniku IIA do dyrektywy 2004/18/WE oraz w załączniku XVIIIA do dyrektywy 2004/17/WE, jako tzw. usługi priorytetowe, natomiast jako wyjątek niewymagający stosowania przepisów ustawy, należy traktować udzielenie zamówienia na usługi badawcze i rozwojowe, które nie są w całości opłacane przez zamawiającego i których rezultaty nie stanowią wyłącznie jego własności.

Zmiana wprowadzona w art. 4 pkt 3 lit. e ma na celu bardziej jasne i przejrzyste wskazanie przesłanek, których spełnienie pozwoli zamawiającym na wyłączenie obowiązku stosowania przepisów ustawy.

Ustawodawca nowelizując art. 4 pkt 3 lit. e wyszedł z założenia, że niniejszy przepis, jako wyjątek, powinien być sformułowany jak najbardziej precyzyjnie, w sposób nie budzący jakichkolwiek wątpliwości w trakcie interpretacji.

Z uwagi na fakt, że dotychczasowe brzmienie art. 4 pkt 3 lit. e) mogło budzić wątpliwości interpretacyjne, a tym samym prowadzić do wykładni rozszerzającej wprowadzenie niezbędnych uściśleń było koniecznym zabiegiem gwarantującym jednocześnie pełną zgodność z ustawodawstwem wspólnotowym.

*Joanna Czarnecka
Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej
Urząd Zamówień Publicznych*

Dostosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych do dyrektyw unijnych

Jedną z przyczyn nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych była konieczność dostosowania polskiego ustawodawstwa w zakresie zamówień publicznych do wymagań prawa wspólnotowego. Zastrzeżenia zgłoszone przez Komisję Europejską²³ dotyczyły niezgodności przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych z dyrektywami wspólnotowymi w zakresie zamówień publicznych, jak również z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Poniżej przedstawiona została analiza znowelizowanych przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, służących dostosowaniu polskiego ustawodawstwa do wymogów prawa wspólnotowego.

Łagodniejszy reżim udzielania zamówień na „małe” części (art. 6a)

Ustawa Prawo zamówień publicznych przewiduje możliwość udzielania zamówień w częściach w sytuacji, gdy zamawiający z góry przewidując całkowity zakres zamówienia decyduje się na sukcesywne dokonywanie zakupów ze względów technicznych, gospodarczych lub organizacyjnych. Sposób ustalenia wartości takiego zamówienia został zawarty w art. 32 ust.4 ustawy, który mówi, że jeżeli zamawiający udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia. Jeżeli tak obliczona całkowita wartość zamówienia przekroczy wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 000 euro, zamawiający będzie zobowiązany stosować określone procedury ustawy do poszczególnych części zamówienia, mimo iż wartość poszczególnych części zamówienia nie będzie przekraczała równowartości kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy.

Wprowadzony nowelizacją art. 6a pozwala zamawiającemu, w przypadku zamówienia udzielanego w częściach, na zastosowanie wobec danej części zamówienia przepisów właściwych dla jej wartości, a zatem elastyczniejszych procedur przewidzianych przepisami prawa krajowego, w sytuacji gdy wartość danej części nie przekracza równowartości wyrażonej w polskich złotych kwoty 80 000 euro (w przypadku dostaw lub usług) oraz 1 000 000 euro (w przypadku robót budowlanych), pod warunkiem, że łączna wartość tych części wynosi nie więcej niż 20% wartości zamówienia.

W celu zobrazowania art. 6a ustawy, posłużmy się następującym przykładem²⁴:

---

²³ Zarzuty formalne Komisji Wspólnot Europejskich dotyczące niezgodności polskiego ustawodawstwa w dziedzinie zamówień publicznych ze wspólnotowymi dyrektywami 2004/17/WE, 2004/18/WE oraz 89/665/EWG, a także z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską (naruszenie nr 2007/2152);

²⁴ Porównaj: Marian Lemke „Wprowadzenie do dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących zamówień publicznych” w publikacji „Zamówienia publiczne w Unii Europejskiej”, UZP, Warszawa 2001 r.

Założmy, że jedno zamówienie na roboty budowlane składa się z siedmiu części, których wartości wynoszą odpowiednio:

Część A – 2 000 000 euro,

Część B – 1 000 000 euro,

Część C – 1 000 000 euro,

Część D – 800 000 euro,

Część E – 600 000 euro,

Część F – 400 000 euro oraz

Część G – 200 000 euro.

Łączna wartość całego zamówienia, obliczona poprzez zsumowanie poszczególnych części, wynosi 6 000 000 euro, a zatem zamówienie jako całość podlega bardziej restrykcyjnym procedurom przewidzianym ustawą Prawo zamówień publicznych. 80% wartości całego zamówienia musi być udzielone zgodnie z procedurami przewidzianymi dla zamówienia o wartości 6 000 000 euro, w tym wszystkie części, których wartość przekracza 1 000 000 euro (zgodnie z wartością ustaloną dla robót budowlanych w art. 6a ustawy). Zamówienia o wartości pojedynczej mniejszej niż 1 000 000 euro mogą być udzielone zgodnie z elastyczniejszymi procedurami przewidzianymi przepisami prawa krajowego, pod warunkiem, że ich łączna wartość wynosi nie więcej niż 20% wartości zamówienia (w naszym przykładzie ich łączna wartość nie może zatem wynosić więcej niż 1 200 000 euro, co stanowi 20% wartości całego zamówienia). Wobec powyższego, zamówienia na części A, B i C muszą każdorazowo pozostawać zgodne z przepisami przewidzianymi dla całości zamówienia, natomiast wobec części E, F, G albo części D, F albo części D, G możemy zastosować procedury zawarte w ustawie Prawo zamówień publicznych, właściwe dla ich wartości.

Zdaniem ustawodawcy wprowadzenie omawianej regulacji mającej na celu znaczne odformalizowanie i uelastycznienie postępowania, będzie korzystne zarówno dla zamawiających, jak i wykonawców, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw ubiegających się o uzyskanie zamówienia.

Nowy przepis wprowadza do polskiego porządku prawnego regulacje przewidziane w dyrektywach unijnych dotyczących zamówień publicznych – odpowiednio w art. 9 ust. 5 dyrektywy 2004/18/WE oraz w art. 17 ust. 6 dyrektywy 2004/17/WE, wobec czego pozostaje w pełni zgodny z ustawodawstwem wspólnotowym.

Sprostowanie ogłoszenia opublikowanego w Dzienniku Urzędowym UE (art. 12 ust. 4)

Komisja Europejska podniosła w swych zarzutach, że art. 38 ust. 6 ustawy umożliwiający wprowadzenie modyfikacji do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (dalej: SIWZ) na 7 dni przed terminem złożenia ofert jest niezgodny z minimalnymi terminami

przewidzianymi w przepisach dyrektyw. Komisja zakwestionowała również brzmienie art. 38 ust. 4, który wprowadzał obowiązek informowania o modyfikacji SIWZ jedynie tych wykonawców, którym przekazano pierwotną wersję specyfikacji a w przypadku umieszczenia specyfikacji na stronie internetowej obowiązek zamieszczenia jej również na tej stronie.

Wspomniane regulacje, w opinii Komisji Europejskiej, mogły powodować brak dostępu do informacji dla wszystkich potencjalnych wykonawców, a zatem stanowić naruszenie zasad równego traktowania oraz uczciwej konkurencji. Wobec powyższego, Komisja wskazała na konieczność odpowiedniego przedłużenia minimalnego terminu składania ofert w przypadku modyfikacji SIWZ oraz zwróciła uwagę na potrzebę wprowadzenia obowiązku informacji o wprowadzonych modyfikacjach specyfikacji mających wpływ na treść ogłoszenia poprzez publikację dodatkowego ogłoszenia.

W poprzednim stanie prawnym, regulacja dotycząca możliwości sprostowania ogłoszenia opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, zawarta w art. 12 ust. 4 ustawy, dopuszczała możliwość sprostowania jedynie tych błędów, które znalazły się w opublikowanym na łamach Dziennika Urzędowego UE ogłoszeniu, w zakresie jego niezgodności z treścią ogłoszenia przekazanego do publikacji. Ustawa nie zezwalała zatem na wprowadzenie jakichkolwiek zmian do treści ogłoszenia pierwotnie przekazanego przez zamawiającego. W konsekwencji takiej regulacji nawet najdrobniejsze pomyłki skutkowały koniecznością unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Dodatkowo, poprzednio obowiązujący art. 38 ust. 5 wprowadzał ograniczenia modyfikacji SIWZ wskazując, że nie mogą one dotyczyć kryteriów oceny ofert, warunków udziału w postępowaniu oraz sposobu oceny ich spełniania. Znowelizowana ustawa Prawo zamówień publicznych odstąpiła od wspomnianych ograniczeń, wobec czego konieczne było wprowadzenie możliwości zmiany treści ogłoszenia poprzez jego sprostowanie.

Nowa regulacja zawarta w art. 12 ust. 4 ustawy zezwala zamawiającemu na zmianę ogłoszenia opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej poprzez przekazanie Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenia dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania.

Nowe brzmienie omawianego ustępu ma, w założeniu ustawodawcy, przyczynić się do zmniejszenia ilości unieważnianych postępowań, a tym samym znacząco usprawnić proces udzielania zamówień publicznych.

Uchylenie ustępu artykułu wprowadzającego wyłączenie stosowania niektórych przepisów w przypadku zamówień, których przedmiotem są usługi bankowe, ubezpieczeniowe oraz usługi w zakresie kultury (art. 26 ust. 5)

Zarzuty formalne Komisji Europejskiej dotyczące niezgodności polskiego ustawodawstwa w zakresie zamówień publicznych z dyrektywami wspólnotowymi oraz Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską dotyczyły m.in. brzmienia art. 26 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający nie miał obowiązku wykluczenia z postępowania na usługi bankowe lub ubezpieczeniowe wykonawców podlegających obowiązkowi wykluczenia, jeżeli podlegał on jednej z przesłanek wskazanych w art. 45 ust. 1 dyrektywy 2004/18/WE.

Komisja Europejska wskazała, że zamawiający nie może odstąpić od obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, którego przedmiotem są wspomniane usługi ubezpieczeniowe albo bankowe. Zgodnie z brzmieniem dyrektywy, wykonawcy w stosunku do których zachodzą przesłanki wykluczenia powinni zostać obligatoryjnie wykluczeni. Ustalenie okoliczności wykluczenia może nastąpić wyłącznie na podstawie dokumentów przedłożonych przez wykonawcę na żądanie zamawiającego.

Jednocześnie, warto podkreślić, że możliwość odstąpienia przez zamawiającego od obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu odnośnie usług w zakresie kultury, w stosunku do których Komisja Europejska nie podnosiła zarzutów, jest przewidziana w znowelizowanym art. 5 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Nowe brzmienie artykułu dotyczącego Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (art. 38 ust. 4 i 6)

Zarzuty Komisji Europejskiej dotyczyły również art. 38 ust. 6 ustawy Prawo zamówień publicznych, który w swym brzmieniu sprzed nowelizacji pozwalał na wprowadzanie zmian do SIWZ w terminie 7 dni przed złożeniem ofert. Komisja zwróciła uwagę, że omawiany przepis pozostaje w sprzeczności z minimalnymi terminami na złożenie ofert przewidzianymi w art. 38 i 39 dyrektywy 2004/18/WE oraz z art. 45 dyrektywy 2004/17/WE.

Zmiany wprowadzone w art. 38 ust. 6 ustawy pozwalają zamawiającemu, aby w przypadku zmiany treści specyfikacji, która nie prowadzi do zmiany ogłoszenia o zamówieniu, przedłużał termin składania ofert, jeżeli niezbędny jest dodatkowy czas na wprowadzenie zmian w ofertach. W pozostałych przypadkach zastosowanie znajdzie art. 12a dotyczący przedłużenia terminu składania ofert w przypadku zmiany ogłoszenia o zamówieniu.

Dodatkowo, Komisja podniosła, że art. 38 ust. 4 ustawy sprzed nowelizacji mówiący, że *w szczególnie uzasadnionych przypadkach zamawiający może w każdym czasie przed upływem terminu składania ofert zmodyfikować treść specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Dokonaną w ten sposób modyfikację zamawiający przekazuje niezwłocznie*

wszystkim wykonawcom, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia, a jeżeli specyfikacja jest udostępniana na stronie internetowej, zamieszcza także na tej stronie może powodować ograniczenie dostępu do odpowiedniej informacji dla wszystkich potencjalnych wykonawców, a w związku z tym stwarzać zagrożenie naruszenia podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, czyli zasady równego traktowania oraz zasady uczciwej konkurencji. W związku z powyższym, Komisja Europejska wskazała na konieczność odpowiedniego przedłużenia minimalnego terminu składania ofert w przypadku modyfikacji SIWZ, a także wprowadzenia obowiązku informacji o modyfikacji SIWZ poprzez publikację dodatkowego ogłoszenia.

Uwzględniając zastrzeżenia Komisji Europejskiej, nowelizacja wprowadziła zmiany do art. 38 ust. 4 i 6 ustawy a także dodała ust. 4a mający na celu zapewnienie zgodności treści SIWZ z ogłoszeniem o zamówieniu oraz ust. 4b zakazujący dokonywania w specyfikacji zmian prowadzących do zmiany ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem i upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Znowelizowane przepisy wprowadzają obowiązek zmiany ogłoszenia w każdym przypadku, gdy zmiana specyfikacji dotyczy informacji zawartych w ogłoszeniu o zamówieniu. Należy podkreślić, że informacja o zmianie SIWZ powinna zostać opublikowana z zachowaniem takich samych standardów jak te towarzyszące oryginalnej, pierwotnej publikacji.

Nowe brzmienie artykułu dotyczącego terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w dialogu konkurencyjnym (art. 60c ust. 2)

Zmiana art. 60c ust. 2 ustawy została podyktowana koniecznością dostosowania polskiej ustawy do przepisów prawa wspólnotowego, dokładniej dostosowania do art. 38 ust. 8 dyrektywy 2004/18/WE, który przewiduje możliwość skrócenia terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu ze względu na pilną potrzebę udzielenia zamówienia w przypadku procedur ograniczonych i negocjacyjnych (z wyłączeniem dialogu konkurencyjnego). Z uwagi na powyższe, w art. 60c ust. 2 zostało zmienione odesłanie do przepisu art. 49 ustawy poprzez wyłączenie możliwości odpowiedniego stosowania art. 49 ust. 3.

Nowe brzmienie artykułu dotyczącego udzielenia zamówienia uzupełniającego na roboty budowlane lub usługi w trybie zamówienia z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 6)

Wprowadzona zmiana art. 67 ust. 1 pkt 6 wynikała z zastrzeżeń Komisji Europejskiej, która zakwestionowała zgodność przepisu z prawem wspólnotowym w zakresie, w jakim uzależniał on możliwość udzielenia zamówień uzupełniających od zamieszczenia informacji o przewidywanych zamówieniach uzupełniających jedynie w SIWZ, a nie w

ogłoszeniu. Rozwiązanie to zostało uznane za niezgodne z dyrektywą 2004/18/WE, która wymaga, aby możliwość udzielenia zamówień uzupełniających była wskazana w ogłoszeniu dotyczącym realizacji pierwszego projektu. Wobec powyższego, nowelizacja wprowadza przepis, który mówi że zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki również w *przypadku udzielenia, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50% wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego* (art. 67 ust. 1 pkt 6).

Nowe brzmienie artykułu dotyczącego zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 94 ust. 1)

Nowe brzmienie art. 94 ust. 1 ustawy wprowadza zakaz zawarcia umowy przed upływem 10 dni od zawiadomienia o wyborze oferty najkorzystniejszej w przypadku zamówień o wartości wyższej od progów przewidzianych w art. 11 ust. 8 ustawy.

Omawiana zmiana wynika z zastrzeżeń Komisji Europejskiej, która podniosła, że zgodnie z art. XX ust. 5 Porozumienia w sprawie Zamówień Rządowych (GPA) *zainteresowany dostawca może zostać zobligowany do wszczęcia procedury odwoławczej i zawiadomienia podmiotu zamawiającego przed upływem określonego terminu liczonego od momentu, gdy podstawa do wniesienia zażalenia jest znana lub powinna być znana, ale w żadnym przypadku nie krótszego jednak niż 10 dni*. Wobec powyższego, nowelizacja wprowadza zapis zgodnie z którym, zamawiający w przypadku postępowań o wartości przekraczającej progi unijne, będzie mógł zawrzeć umowę w terminie nie krótszym niż 10 dni liczonych od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty (do chwili obecnej termin ten wynosił 7 dni). Konsekwentnie, umowa będzie uznana za nieważną w sytuacji zawarcia jej w terminie krótszym niż 10 dni. Proponowana zmiana nie dotyczy zamówień o wartości mniejszej aniżeli kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy.

Nowelizacja przewiduje jednak wyjątek od konieczności zachowania omawianych terminów. W sytuacji, gdy w postępowaniu zostanie złożona tylko jedna oferta, zamawiający nie będzie zobligowany do zachowania powyższych terminów - zawarcie umowy będzie możliwe niezwłocznie po wyborze oferty, co w praktyce przyczyni się do znacznego przyspieszenia procedury udzielenia zamówienia publicznego. Możliwość zawarcia ważnej umowy z pominięciem terminów nie będzie dopuszczalna w sytuacji złożenia większej liczby ofert, które zostały następnie odrzucone przez zamawiającego

albo które zostały uznane za odrzucone z uwagi na złożenie ich przez wykonawców wykluczonych z postępowania.

Uchylenie ustępu artykułu dotyczącego zmiany sposobu spełnienia świadczenia przed zawarciem umowy (art. 140 ust. 2)

Art. 140 ust. 2 ustawy zgodnie z brzmieniem sprzed nowelizacji mówił, że *w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszczalna jest zmiana sposobu spełnienia świadczenia przed zawarciem umowy na skutek okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili wyboru najkorzystniejszej oferty lub zmiany te są korzystne dla zamawiającego, a wykonawca wyrazi na nią zgodę. Zmiany sposobu spełnienia świadczenia nie mogą dotyczyć zobowiązań wykonawcy zawartych w ofercie, które były oceniane w toku postępowania.* Zdaniem Komisji Europejskiej przedmiotowy przepis był niezgodny z ustawodawstwem wspólnotowym, ponieważ zawarcie umowy na warunkach odmiennych od określonych w ofercie stanowi, co do zasady, poważne naruszenie zasad przejrzystości i równego traktowania wszystkich wykonawców.

Zgodnie z orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-496/99 *Succhi di Frutta*, pkt 118, zmiana warunków zamówienia jest dopuszczalna ze względu na zaistnienie szczególnych powodów tylko w sytuacji, gdy zamawiający przewidział wprost taką możliwość w ogłoszeniu o zamówieniu oraz określił warunki takiej modyfikacji.

Zdaniem Komisji Europejskiej, warunkiem koniecznym dokonania takiej zmiany sposobu świadczenia jest określenie nie tylko okoliczności, w jakich zmiana może być dokonana, ale również dokładny opis przewidywanej zmiany i jej dopuszczalny zakres. Zasada równego traktowania gwarantuje, że wszyscy potencjalni wykonawcy otrzymają takie same informacje na podstawie których będą mogli podjąć decyzję o ubieganiu się o udzielenie zamówienia. Zasada przejrzystości natomiast jest gwarancją, że żaden z potencjalnych wykonawców nie będzie traktowany w sposób uprzywilejowany.

Art. 140 ust. 2 ustawy został uchylony z uwagi na fakt, że jego dotychczasowe brzmienie nie zapewniało realizacji wspomnianych zasad pozostając w sprzeczności z ustawodawstwem wspólnotowym.

Nowe brzmienie artykułu dotyczącego możliwości wprowadzania zmian zawartej umowy (art. 144 ust. 1)

Konieczność znowelizowania art. 144 ust. 1 ustawy wynikała z zarzutów przedstawionych przez Komisję Europejską, która zakwestionowała zgodność przyjętych w nim rozwiązań z prawem wspólnotowym. Dotychczasowe brzmienie omawianego ustępu, na zasadzie wyjątku, dopuszczało możliwość wprowadzania zmian zawartej umowy w sprawie zamówienia publicznego w sytuacji, gdy konieczność ich wprowadzenia wyniknęła z

okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili jej zawarcia lub gdy zmiany takie były korzystne dla zamawiającego.

Zdaniem Komisji Europejskiej, wszelkie zmiany istotnych postanowień umowy wiążą się z obowiązkiem udzielenia nowego zamówienia zgodnie z odpowiednią procedurą konkurencyjną. Dyrektywy przewidują jednocześnie możliwość udzielenia zamówienia poza wspomnianą procedurą konkurencyjną, ale tylko w sytuacji gdy zachodzą ściśle określone przesłanki zawarte w art. 31 dyrektywy 2004/18/WE.

Nowe brzmienie art. 144 ust. 1 utrzymuje jako zasadę zakaz zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. Jednakże uwzględniając konieczność zachowania niezbędnej elastyczności przewiduje możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Uchylenie ustępu artykułu dotyczącego wyłączenia możliwości zastosowania środków ochrony prawnej przysługujących na rozstrzygnięcie sądu konkursowego w zakresie oceny prac konkursowych oraz wyboru najlepszych prac konkursowych (art.179 ust. 1b)

Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych uchyliła art. 179 ust. 1b. Ustęp 1b, który wyłączał możliwość zastosowania środków ochrony prawnej wobec rozstrzygnięcia sądu konkursowego w zakresie oceny prac konkursowych oraz wyboru najlepszych prac konkursowych został uznany przez Komisję Europejską za niezgodny z dyrektywą 89/665/EWG²⁵.

Zdaniem Komisji, konkurs jako zamówienie publiczne podlega regulacjom wspomnianej dyrektywy, która nie przewiduje w tym zakresie wyłączeń.

Brzmienie art. 179 ust. 1b ustawy sugerowało całkowity brak możliwości zaskarżenia decyzji dotyczącej rozstrzygnięcia konkursu. W związku z powyższym ustęp 1b został uchylony jako niezgodny z prawem wspólnotowym.

Nowe brzmienie artykułu dotyczącego katalogu czynności wobec których można wnieść protest (art. 180 ust. 1)

Znowelizowana ustawa doprecyzowuje, zawarty w art. 180 ust. 1 ustawy, katalog czynności wobec których można wnieść protest. Artykuł w swym nowym brzmieniu wskazuje, że protest przysługuje wobec treści ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o konkursie, postanowień SIWZ, regulaminu konkursu, czynności podjętych przez

---

²⁵ Dyrektywa Rady z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. U. UE z dn. 30 grudnia 1989 r. L 395/33).

zamawiającego w postępowaniu lub konkursie oraz w przypadku zaniechania przez zamawiającego czynności, do której został zobowiązany na podstawie ustawy.

Konieczność rozszerzenia katalogu czynności wobec których możliwe jest wniesienie protestu do zamawiającego została spowodowana zarzutem Komisji Europejskiej dotyczącym art. 179 ust 1b ustawy mówiącym, że wobec rozstrzygnięcia sądu konkursowego w zakresie oceny prac konkursowych oraz wyboru najlepszych prac konkursowych nie przysługują środki ochrony prawnej. W obecnym stanie prawnym art. 179 ust. 1b został uchylony jako niezgodny z prawem wspólnotowym, natomiast w art. 180 ust. 1 wyraźnie wskazano, że protest przysługuje na ogłoszenie o konkursie, czynności podjęte przez zamawiającego w toku konkursu oraz na regulamin konkursu.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 180 ust. 2 terminy na wniesienie protestu są uzależnione od wartości zamówienia. W przypadku zamówień o wartości równej lub wyższej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, protest wnosi się w terminie 10 dni od dnia, w którym powzięto lub przy zachowaniu należytej staranności można było powziąć wiadomość o okolicznościach stanowiących podstawę do wniesienia protestu. W przypadku zamówień o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, termin na wniesienie protestu jest krótszy i wynosi 7 dni. Za chwilę wniesienia protestu uznaje się moment w którym dotarł on do zamawiającego w taki sposób, że mógł on zapoznać się z jego treścią.

Ustawa z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw została ogłoszona w Dzienniku Ustaw z dnia 23 września 2008 r. i weszła w życie 30 dnia od daty ogłoszenia.

Nowelizacja mająca na celu podniesienie efektywności stosowania procedur udzielania zamówień publicznych, odformalizowanie prowadzonych postępowań oraz usunięcie wątpliwości interpretacyjnych i uwzględnienie zarzutów formalnych przedstawionych przez Komisję Europejską, dostosowała polskie ustawodawstwo w zakresie zamówień publicznych do wymogów prawa wspólnotowego.

*Joanna Czarnecka
Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej
Urząd Zamówień Publicznych*

Zmiany treści ogłoszenia oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia w świetle nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych

Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1058) wprowadza daleko idące zmiany w zakresie dopuszczalności dokonywania zmian w ogłoszeniach zamieszczonych w Biuletynie Zamówień Publicznych albo opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, zwiększa się liczbę trybów, których wszczęcie następuje wraz z zamieszczeniem ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz poszerza katalog informacji, które zamawiający jest zobowiązany zamieszczać w ogłoszeniu o zamówieniu. Nowelizacja przewiduje również istotne zmiany dotyczące możliwości zmian postanowień specyfikacjach istotnych warunków zamówienia. W konsekwencji powyższych zmian wprowadzone zostają przepisy regulujące zasady przedłużania terminów składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w związku z dokonaniem zmian w ogłoszeniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Zmiany przepisów dotyczących ogłoszeń.

Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych obowiązujące do dnia 23 października 2008 r. przewidywały dopuszczalność sprostowania ogłoszeń zamieszczonych w Biuletynie Zamówień Publicznych albo opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wyłącznie w wąsko określonych przepisami okolicznościach oraz zakresie. Zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy w brzmieniu sprzed nowelizacji, zamawiający mógł drogą elektroniczną złożyć Prezesowi Urzędu wniosek o sprostowanie ogłoszenia zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych, wskazując datę zamieszczenia ogłoszenia i jego numer. Sprostowanie nie mogło jednak dotyczyć opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert, warunków udziału w postępowaniu oraz sposobu oceny ich spełniania. W następstwie złożonego przez zamawiającego wniosku Prezes Urzędu niezwłocznie zamieszczał w formie obwieszczenia sprostowanie w Biuletynie Zamówień Publicznych. Ustawa Prawo zamówień publicznych określała w jeszcze węższym zakresie dopuszczalność sprostowania ogłoszenia opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. W myśl art. 12 ust. 4 ustawy w brzmieniu sprzed nowelizacji, jeżeli ogłoszenie opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zawierało błąd polegający na niezgodności tego ogłoszenia z treścią ogłoszenia przekazanego do publikacji, zamawiający był zobowiązany niezwłocznie przesyłać sprostowanie ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Opisane powyżej uregulowania poprzez ograniczenie dopuszczalności zmian ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w istotny sposób formalizowały postępowania oraz

przyczyniały się do konieczności ich unieważnienia w przypadku, gdy zamawiający popełnił drobne omyłki dotyczące m.in. kryteriów oceny ofert albo warunków udziału w postępowaniu. Wyeliminowaniu powyżej wskazanych sytuacji służyć ma zmiana przepisów dotyczących dopuszczalności oraz zakresu zmian w ogłoszeniach dokonana w następstwie nadania nowego brzmienia przepisom art. 11 ust. 4 oraz 12 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie ze znowelizowanym przepisem art. 11 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, ogłoszenie zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający może zmienić, zamieszczając w Biuletynie ogłoszenie o zmianie ogłoszenia, zawierające w szczególności datę zamieszczenia zmienianego ogłoszenia i jego numer. Na wstępie należy zauważyć, iż dotychczasowa konstrukcja „sprostowania”, rozumiana jako dokonanie nieznaczących poprawek w treści ogłoszenia służących przywróceniu jego pierwotnie zamierzonego brzmienia została zastąpiona przez „zmianę”, tj. dopuszczenie ingerencji w treść ogłoszenia służącą do dalej idącej oraz bardziej swobodnej modyfikacji jego zawartości. Zacytowany przepis przyznaje więc zamawiającemu uprawnienie do zmiany ogłoszenia bez konieczności wskazywania okoliczności uzasadniających taką zmianę oraz w pełnym zakresie. Zamawiający będzie w szczególności uprawniony do zmieniania w ogłoszeniu informacji odnoszących się do opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert, warunków udziału w postępowaniu oraz sposobu oceny ich spełniania. Ponadto zamawiający będzie mógł zmieniać nie tylko ogłoszenia wszczynające postępowania oraz konkursy (ogłoszenia o zamówieniu oraz ogłoszenia o konkursie), ale również inne ogłoszenie zamieszczane w Biuletynie Zamówień Publicznych, w szczególności kończące postępowania oraz konkursy - ogłoszenia o udzieleniu zamówienia i ogłoszenia o wynikach konkursu, jak również ogłoszenia o koncesji na roboty budowlane oraz uproszczone ogłoszenia o zamówieniu objętym dynamicznym systemem zakupów. Na podstawie przepisu art. 11 ust. 4 ustawy zamawiający będzie dokonywał zmian ogłoszeń samodzielnie, tj. poprzez zamieszczenie ogłoszenia o zmianie w Biuletynie Zamówień Publicznych drogą elektroniczną za pomocą formularza umieszczonego na stronach portalu internetowego Urzędu.

W celu umożliwienia zamawiającym dokonywania zmian w ogłoszeniach koniecznym stało się przewidzenie w przepisach wykonawczych do ustawy Prawo zamówień publicznych odpowiedniego wzoru ogłoszenia. W związku z tym uchylone zostało rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 102, poz. 693), które przewidywało 6 wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. W wyniku wejścia w życie nowego rozporządzenia w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, katalog wzorów ogłoszeń został poszerzony o kolejny wzór, stanowiący załącznik 7 do tego rozporządzenia i

oznaczony symbolem ZP-406. Wzór ten swoim wyglądem nawiązuje do dotychczasowych wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Jest on zatytułowany „OGŁOSZENIE O ZMIANIE OGŁOSZENIA”. We wzorze tym należy wskazać, jakiego rodzaju ogłoszenia dotyczy ogłoszenie o zmianie. Zmienianym ogłoszeniem może być jedno z ogłoszeń zamieszczonych na wzorach stanowiących załączniki 1 – 6 do rozporządzenia, tj. ogłoszenie o zamówieniu, uproszczone ogłoszenie o zamówieniu objętym dynamicznym systemem zakupów, ogłoszenie o koncesji na roboty budowlane, ogłoszenie o konkursie, ale także ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz ogłoszenie o wynikach konkursu. Z zamieszczonego we wzorze katalogu ogłoszeń, które mogą zostać zmienione wynika, iż jedynym ogłoszeniem, które nie może zostać zmienione jest ogłoszenie o zmianie. Wzór ogłoszenia zawiera również miejsce na skonkretyzowanie ogłoszenia, które podlega zmianie poprzez podanie informacji wymaganych przez przepis art. 11 ust. 4 znowelizowanej ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. numeru oraz daty zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych zmienianego ogłoszenia. Wzór ogłoszenia podzielony jest na dwie sekcje. W sekcji I przewidziano ujawnienie danych identyfikujących zamawiającego, tj. nazwa, adres, numer telefonu oraz faxu. Sekcja II przeznaczona jest do dokonania zmiany w ogłoszeniu. Sekcja II podzielona została na dwie podsekcje, zatytułowane „Tekst, który należy zmienić” oraz „Tekst, który należy dodać”. Zastosowanie jednej z wymienionych podsekcji będzie uzależnione od rodzaju zmiany dokonywanej przez zamawiającego, tj. czy będzie to zastąpienie tekstu zamieszczonego w ogłoszeniu, czy też zmiana nie będzie ingerowała w pierwotny tekst ogłoszenia, a będzie polegała na jego uzupełnieniu poprzez dodanie informacji pierwotnie w nim nie przewidzianych. Powyższa różnica rzutuje również na kształt wzoru w tych dwóch podsekcjach. W pierwszej z nich zamawiający wpisuje tekst, który jest oraz który powinien być. W drugiej zaś wyłącznie dodawany tekst. Każda z podsekcji – w celu jednoznacznej identyfikacji miejsca dokonywanej zmiany – zawiera wskazanie miejsca w pierwotnym ogłoszeniu, poprzez podanie sekcji oraz punktu w zmienianym ogłoszeniu, w którym znajduje się zmieniany tekst albo miejsca, w którym należy dodać tekst. Zamawiający będzie mógł zastosować sekcję II tyle razy, ile będzie to konieczne, aby zamieścić w ogłoszeniu o zmianie wszystkie zamierzone zmiany pierwotnego ogłoszenia. Należy również podnieść, iż planuje się opracowanie rozwiązań informatycznych umożliwiających powiązanie ogłoszeń zmienianych z ogłoszeniami o zmianie w celu ułatwienia wykonawcom szybkiego i pewnego zorientowania się co do aktualnego na dany moment brzmienia treści ogłoszenia, tj. uwzględniającego również wszystkie dokonane zmiany.

Analogiczne zmiany w przepisach dotyczą dopuszczalności zmian w ogłoszeniach opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Stosownie do znowelizowanego przepisu art. 12 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, ogłoszenia

opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zamawiający może zmienić, przekazując Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenie dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania, drogą elektroniczną, zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie. „Strona internetowa, o której jest mowa w dyrektywie” to strona oznaczona adresem <http://simap.eu.int>, wskazana w pkt 3 załącznika VIII do dyrektywy klasycznej – dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. U. UE L 134 z 30.4.2004 s.114) w kontekście formatu i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń. Na przedmiotowej stronie zamieszczony jest Standardowy formularz 14 – PL, zatytułowany „Ogłoszenie dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze oraz sprostowanie”. Pomimo tego, iż wzór ten nie został przewidziany w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1564/2005 z dnia 7 września 2005 r. ustanawiającego standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w ramach procedur zamówień publicznych zgodnie z dyrektywami 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. UE L 257/3), znajdował on zastosowanie w przypadku dokonywania przez zamawiających zmian w ogłoszeniach opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Nadanie nowego brzmienia przepisowi art. 12 ust. 4 ustawy służy uznaniu przez polskie prawo zwyczajowej praktyki dokonywania zmian w ogłoszeniach opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Przedmiotowy formularz przewiduje zarówno dopuszczalność zmiany oryginalnej informacji podanej przez instytucję zamawiającą jak również możliwość usunięcia niezgodności publikacji w witrynie TED z oryginalną informacją (ogłoszeniem) przekazaną przez zamawiającego. Analogicznie, jak przewiduje to wzór ogłoszenia zamieszczanego w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający będzie mógł poprawić tekst zamieszczony w pierwotnym ogłoszeniu oraz dodać tekst do pierwotnego ogłoszenia.

Nowelizacja przewiduje również istotną zmianę w zakresie zamieszczania ogłoszenia o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie licytacji elektronicznej. Dotychczas na podstawie art. 75 ust. 1 zamawiający wszczynał postępowanie w trybie licytacji elektronicznej zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu na swojej stronie internetowej oraz na stronie, na której miała być prowadzona licytacja. Zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem przywołanego przepisu, katalog miejsc publikacji ogłoszenia o licytacji elektronicznej został rozszerzony poprzez zobowiązanie zamawiającego do zamieszczania przedmiotowego ogłoszenia również w Biuletynie Zamówień Publicznych. Zmiana ta służyć ma zwiększeniu konkurencyjności oraz transparentności postępowań przeprowadzanych w trybie licytacji elektronicznej. W związku z powyższym konieczne stało się przewidzenie wzoru ogłoszenia o licytacji elektronicznej zamieszczanego w Biuletynie Zamówień Publicznych. Nowe

rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń nie przewiduje jednak odrębnego ogłoszenia o licytacji elektronicznej. Informacje o zastosowaniu tego trybu do udzielenia zamówienia stanowią część ogłoszenia o zamówieniu, stanowiącego załącznik numer 1 do przedmiotowego rozporządzenia, oznaczony symbolem ZP-400. Po pierwsze, w sekcji IV „PROCEDURA”, w punkcie 1 podpunkt 1 „Tryb udzielenia zamówienia” została przewidziana możliwość wskazania trybu licytacji elektronicznej. W dalszej części tej sekcji istnieje możliwość ujawnienia informacji wymaganych przez art. 75 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający, który wszczyna postępowanie w trybie licytacji elektronicznej jest zobligowany podać w sekcji IV punkt 3.6 – adres strony internetowej, na której będzie prowadzona licytacja elektroniczna i odpowiednio: IV.3.7 – adres strony internetowej, na której jest dostępny opis przedmiotu zamówienia w licytacji elektronicznej, IV.3.8 – wymagania dotyczące rejestracji i identyfikacji wykonawców w licytacji elektronicznej, w tym wymagania techniczne urządzeń informatycznych, IV.3.9 – sposób postępowania w licytacji elektronicznej, w tym określenie minimalnych wartości postąpień, IV.3.10 – informacje o liczbie etapów licytacji elektronicznej oraz czasie ich trwania; czy wykonawcy, którzy nie złożyli nowych postąpień zostaną zakwalifikowani do następnego etapu, IV.3.11 – termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w licytacji elektronicznej, IV.3.12 –termin otwarcia, termin zamknięcia oraz warunki zamknięcia licytacji elektronicznej.

W wyniku nowelizacji przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych odnoszących się do dopuszczalności udzielania zamówień uzupełniających zmianie uległo wyliczenie elementów ogłoszenia o zamówieniu udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego (art. 41 pkt 15 oraz art. 48 ust. 2 pkt 15). Przed nowelizacją zamawiający był uprawniony do udzielenia zamówienia uzupełniającego, jeżeli zamiar udzielenia tego rodzaju zamówienia przewidział w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Pod rządami znowelizowanych przepisów zamawiający w celu umożliwienia udzielenia zamówień uzupełniających, tj. spełnienia jednej z przewidzianych w art. 67 ust. 1 przesłanki dopuszczalności zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki w celu udzielenia tego rodzaju zamówienia, powinien tę okoliczność przewidzieć już w ogłoszeniu o zamówieniu wszczynającym postępowanie w celu udzielenia w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego zamówienia podstawowego. W związku z tym w ogłoszeniu o zamówieniu (wzór ZP-400) w sekcji II „PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA” w punkcie 1 podpunkt 7 została dodana rubryka, w której zamawiający ma możliwość ujawnienia informacji, czy przewiduje udzielanie zamówień uzupełniających.

Zmiana treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Znowelizowana ustawa wprowadza również istotne zmiany w zakresie dopuszczalności modyfikacji treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W pierwszej kolejności

należy dostrzec, iż ustawodawca odstąpił od posługiwania się w tym kontekście sformułowaniem „modyfikacja” i zastąpił je pojęciem „zmiana”. Wskazuje to, iż możliwość ingerowania przez zamawiającego w treść udostępnionej wykonawcom specyfikacji istotnych warunków zamówienia została rozszerzona. Dotychczas modyfikacja treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia nie mogła w świetle art. 38 ust. 4 dotyczyć kryteriów oceny ofert, warunków udziału w postępowaniu oraz sposobu oceny ich spełniania. W następstwie uchylecia tego przepisu, zamawiający są uprawnieni do zmieniania treści specyfikacji istotnych warunków w pełnym zakresie, tj. dopuszczona została zmiana każdego z postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Nowelizacja zmieniła również okoliczności, w związku z zaistnieniem których zamawiający może zmienić postanowienia specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Stosownie do art. 38 ust. 4 ustawy sprzed nowelizacji, zamawiający mógł w każdym czasie przed upływem terminu składania ofert zmodyfikować specyfikację istotnych warunków zamówienia, jeżeli zaistniał szczególnie uzasadniony przypadek. Po nowelizacji, zmiana specyfikacji istotnych warunków zamówienia będzie dopuszczalna w uzasadnionych przypadkach. Jedyne ograniczenie dopuszczalności zmiany specyfikacji istotnych warunków zamówienia zostało przewidziane w art. 38 ust. 4b, zgodnie z którym niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w specyfikacji istotnych warunków zamówienia po upływie terminu do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym lub negocjacjach z ogłoszeniem, które prowadziłyby do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu. Zakaz ten jest podyktowany koniecznością wyeliminowania sytuacji, prowadzącej do naruszenia zasady uczciwej konkurencji poprzez pozbawienia możliwości udziału w postępowaniu zainteresowanych wykonawców. Mogło by to mieć miejsce w przypadku wykonawcy, który zrezygnowałby ze złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu po zapoznaniu się z ogłoszeniem, a byłby zainteresowany ubieganiem się o zamówienie po zmianie ogłoszenia spowodowanej zmianą specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Tak jak poprzednio, zamawiający na podstawie art. 38 ust. 4 jest zobowiązany, aby dokonaną zmianę specyfikacji istotnych warunków zamówienia przekazać niezwłocznie wszystkim wykonawcom, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia, a jeżeli specyfikacja jest udostępniana na stronie internetowej, jest zobowiązany do zamieszczenia jej także na tej stronie.

W celu zapewnienia transparentności postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nowelizacja przewiduje konieczność zmiany ogłoszenia w przypadku, gdy zmiana treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczy tych jej elementów, które były wcześniej przedmiotem ogłoszenia. Zmiana ogłoszenia jest dokonywana w takich okolicznościach na zasadach odnoszących się do omówionych powyżej zmian w ogłoszeniach. W myśl dodanego art. 38 ust. 4a, jeżeli w postępowaniu prowadzonym w

trybie przetargu nieograniczonego zmiana treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia prowadzi do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zmianie ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy albo przekazuje Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenie dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowanie, drogą elektroniczną, zgodnie z formą i procedurami wskazanymi na stronie internetowej określonej w dyrektywie – jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza tzw. „progi unijne”.

Rafał Jędrzejewski
Departament Prawny

Kontrola udzielania zamówień publicznych

Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych, obejmują m.in. prowadzenie kontroli procesu udzielania zamówień. Celem kontroli jest sprawdzenie zgodności postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych. Oznacza to, że Prezes Urzędu sprawdza wyłącznie legalność udzielenia zamówienia, nie bada natomiast rzetelności czy celowości jego udzielenia, jak też gospodarności w wydatkowaniu środków publicznych. Kontrola dokonywana jest w siedzibie Urzędu Zamówień Publicznych w oparciu o dowody, którymi są w szczególności kopie dokumentacji postępowania potwierdzone za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego, wyjaśnienia kierownika zamawiającego lub jego pracowników oraz opinie biegłych.

Kontrole prowadzone przez Prezesa Urzędu mają charakter kontroli uprzednich – prowadzonych przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz kontroli następczych – prowadzonych po zawarciu umowy. Zgodnie z dotychczasowymi regulacjami Prezes Urzędu obligatoryjnie wszczyna:

- kontrole uprzednie, jeśli wartość zamówienia jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych (art. 167 ust. 2 Pzp),
- kontrole uprzednie i następcze, jeśli wniosek w tej sprawie skierowała instytucja zarządzająca, o której mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju, przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju Obszarów Wiejskich (art. 161 ust. 4 Pzp).

Kontrola doraźna

Nowelizacja przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie kontroli zmierza do zwiększenia liczby tzw. kontroli doraźnych, tj. kontroli wszczynanych w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik. Kontrola ta może zostać wszczęta w każdej fazie postępowania, również przed zawarciem umowy. Prezes Urzędu może wszcząć kontrolę doraźną z urzędu lub na wniosek. Jeżeli z wniosku o wszczęcie kontroli lub z innych informacji posiadanych przez Prezesa Urzędu, np.

doniesień prasowych, nie wynika jednoznacznie, czy w określonym postępowaniu doszło do naruszenia przepisów ustawy mogącego mieć wpływ na jego wynik, ewentualne wszczęcie kontroli doraźnej może być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego, którego celem jest ustalenie ww. okoliczności (znowelizowany art. 161 ust. 4 Pzp). Prezes Urzędu będzie informował wnioskodawcę o wszczęciu kontroli doraźnej bądź o odmowie jej wszczęcia ze względu na brak uzasadnionego przypuszczenia, że w postępowaniu doszło do naruszenia mogącego mieć wpływ na jego wynik.

Wyżej opisane zasady dotyczą także kontroli wszczynanych na wniosek instytucji zarządzających, o których mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju, przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju Obszarów Wiejskich. Na podstawie dotychczasowych regulacji wniosek złożony przez instytucję zarządzającą obligował Prezesa Urzędu do wszczęcia kontroli w każdym przypadku. Znowelizowane przepisy nakładają na Prezesa Urzędu obowiązek wszczęcia kontroli tylko pod warunkiem, że z uzasadnienia wniosku instytucji zarządzającej będzie wynikać, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie zaistnienia naruszenia mającego wpływ na wynik postępowania (znowelizowany art. 165 ust. 4 Pzp).

Zakończeniem kontroli doraźnej będzie doręczenie zamawiającemu informacji o wyniku kontroli zawierającej w szczególności wskazanie stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy lub informację o ich braku. Jeżeli zamawiający wniesie zastrzeżenia do wyników kontroli, za zakończenie kontroli uznaje się doręczenie zamawiającemu informacji o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń.

Kontrola doraźna może mieć postać kontroli następczej, tj. wykonywanej po zawarciu umowy z wybranym wykonawcą. Istotną zmianą wynikającą z nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych jest przyznanie zamawiającym prawa wnoszenia zastrzeżeń także do wyników kontroli następczej. Dotychczas obowiązujące przepisy przewidywały możliwość zgłaszania zastrzeżeń wyłącznie do zaleceń pokontrolnych wydawanych w wyniku kontroli uprzedniej, pozbawiając zamawiających tym samym prawa weryfikacji wyników kontroli następczej. Nowelizacja ustawy prowadzi zatem do rozszerzenia uprawnień kontrolowanych zamawiających i jednocześnie zrównania tych uprawnień niezależnie od rodzaju prowadzonej kontroli.

Zamawiający będzie mógł wnieść umotywowane zastrzeżenia do wyników kontroli doraźnej w terminie 7 dni od doręczenia informacji o wyniku kontroli. Prezes Urzędu rozpatrzy zastrzeżenia w terminie 15 dni od ich otrzymania, a w przypadku ich nieuwzględnienia – prześle je do zaopiniowania Krajowej Izbie Odwoławczej. Krajowa Izba Odwoławcza w terminie 15 dni wyrazi, w formie uchwały, opinię, która będzie wiążąca dla Prezesa Urzędu. O ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń Prezes

niezwłocznie zawiadomi kontrolowanego zamawiającego. Znowelizowane przepisy przewidują zatem wydłużenie okresu przeznaczzonego na rozpatrzenie zastrzeżeń przez Prezesa Urzędu (z 7 do 15 dni), jednocześnie zobowiązując go do niezwłocznego informowania zamawiających o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń (przed nowelizacją obowiązywał termin 3 dni). Ostatecznym rozpatrzeniem zastrzeżeń jest ich uwzględnienie przez Prezesa Urzędu lub – w razie nieuwzględnienia – wydanie opinii przez Krajową Izbę Odwoławczą. Ww. zasady wnoszenia i rozpatrywania zastrzeżeń stosuje się analogicznie do wyników kontroli uprzedniej.

W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych Prezes Urzędu może:

1. zawiadomić właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych lub wystąpić z wnioskiem o ukaranie do właściwej komisji orzekającej, jeżeli stwierdzone naruszenie ustawy Prawo zamówień publicznych stanowi jednocześnie naruszenie dyscypliny finansów publicznych i zostało popełnione przez podmiot podlegający odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w myśl ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.),
2. nałożyć karę pieniężną, jeżeli w toku kontroli stwierdzono naruszenia, o których mowa w art. 200 Pzp popełnionych przez zamawiających wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 – 4 i 7 Pzp,
3. wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności umowy w całości lub w części, jeżeli wykryto w toku kontroli naruszenia, o których mowa w art. 146 Pzp.

Kontrola uprzednia obligatoryjna

Istotną zmianą w zakresie kontroli, wynikającą z nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych, jest ograniczenie obowiązku prowadzenia kontroli uprzednich wszystkich zamówień o wartościach określonych w art. 167 ust. 2, tj. 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych. Obowiązek ten zostanie utrzymany tylko w stosunku do zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Należy przy tym zauważyć, że zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, do kontroli wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że już od dnia wejścia w życie znowelizowanych przepisów zamawiający udzielający zamówień o ww. wartościach, ale bez udziału środków unijnych,

nie będą musieli poddawać swoich procedur obligatoryjnej kontroli uprzedniej, bez względu na datę wszczęcia postępowania. Takie rozwiązanie, w przypadku podmiotów nie wydatkujących środków UE, skróci czas prowadzenia największych postępowań, co najmniej o okres wykonywania kontroli uprzedniej.

Beneficjenci środków unijnych natomiast, których ww. wyłączenie nie dotyczy, w przypadku udzielania zamówień o wartości równej lub przekraczającej 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych, niezwłocznie po ostatecznym rozstrzygnięciu protestu na wybór najkorzystniejszej oferty albo po upływie terminu na jego wniesienie, a przed zawarciem umowy, będą zobowiązani przekazać kopie dokumentacji postępowania do Urzędu Zamówień Publicznych w celu przeprowadzenia kontroli uprzedniej (znowelizowany art. 170 ust. 1 Pzp). Jeżeli po przekazaniu kopii dokumentacji do kontroli zostanie jednak wniesiony protest, odwołanie lub skarga, zamawiający będzie miał obowiązek niezwłocznie poinformować o tym Prezesa Urzędu. Ww. obowiązek, wprowadzony na mocy nowelizacji ustawy, ma na celu uniknięcie sytuacji, w której mimo toczącego się postępowania protestacyjnego np. przed sądem czy KIO, Prezes Urzędu zakończyłby kontrolę, która w tej sytuacji nie uwzględniałaby wszystkich czynności podjętych przez zamawiającego, a także zapadłych w sprawie orzeczeń. Prawidłowo poinformowany o wniesionym proteście, odwołaniu lub skardze Prezes Urzędu wstrzymuje wykonanie kontroli do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu.

Doręczenie do Urzędu kopii dokumentacji postępowania powoduje wszczęcie kontroli uprzedniej i jednocześnie zawieszenie terminu związania ofertą. Termin ten zostaje zawieszony do czasu zakończenia kontroli, to jest do czasu doręczenia zamawiającemu informacji o wyniku kontroli. Kontrola powinna zakończyć się w terminie 14 dni od dnia doręczenia materiałów stanowiących dowody w sprawie, lub w terminie 30 dni – w przypadkach szczególnie skomplikowanych. Należy jednak zwrócić uwagę, że na podstawie znowelizowanych przepisów ewentualne zakończenie kontroli po upływie ww. terminów nie będzie skutkowało uznaniem, że kontrola nie wykazała żadnych naruszeń. Poprzednia regulacja przewidująca taki skutek uchybienia terminowi zakończenia kontroli nie uwzględniała sytuacji, w których niemożliwa była rzetelna ocena stanu faktycznego sprawy nawet w terminie 30 dni, choćby z powodu czasu potrzebnego na powołanie biegłego i przygotowanie przez niego opinii. Po nowelizacji zatem terminy zakończenia kontroli będą miały charakter jedynie instrukcyjny i ich ewentualne uchybienie pozostawać będzie bez wpływu na wynik kontroli.

Jak wskazano powyżej, zakończeniem kontroli uprzedniej jest doręczenie zamawiającemu informacji o wyniku kontroli. W zależności od ustaleń kontroli, w dokumencie tym Prezes Urzędu informuje, że kontrola nie wykazała naruszeń lub też wykazała naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania, bądź też wskazuje

zalecenia pokontrolne, jeżeli w toku kontroli stwierdzono, że zasadne jest unieważnienie postępowania lub usunięcie stwierdzonych naruszeń. Zalecenie usunięcia naruszeń wydawane jest wtedy, gdy w toku kontroli stwierdzone zostaje naruszenie mające wpływ na wynik postępowania, którego usunięcie na tym etapie postępowania (tj. przed zawarciem umowy) jest jeszcze możliwe. Zalecenie unieważnienia postępowania dotyczy natomiast naruszeń uniemożliwiających zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego, których usunięcie jest już niewykonalne. W przypadku przekazania zamawiającemu w informacji o wyniku kontroli zaleceń pokontrolnych, zamawiający zobowiązany jest na wniosek Prezesa Urzędu, poinformować go o sposobie ich wykonania. Przed nowelizacją ustawy zamawiający byli zobligowani do informowania o wykonaniu zaleceń Prezesa i wykonawcę, którego oferta została wybrana, zawsze gdy otrzymali zalecenia pokontrolne. Zmiana przepisów w tym wypadku polega zatem na ograniczeniu obowiązku informowania o wykonaniu zaleceń pokontrolnych tylko do sytuacji, gdy Prezes Urzędu o to występuje.

Na podstawie dotychczasowych regulacji prawnych kontrolowani zamawiający mogli złożyć zastrzeżenia tylko do zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku przeprowadzenia kontroli uprzedniej. Zastrzeżenia nie mogły być zatem zgłoszone w stosunku do stwierdzonych w toku kontroli naruszeń nie mających wpływu na wynik postępowania. Nowelizacja przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych m.in. rozszerza uprawnienia zamawiających w tym zakresie, umożliwiając im wniesienie zastrzeżeń do wyników kontroli bez względu na rodzaj stwierdzonych naruszeń. Zasady wnoszenia zastrzeżeń zostały omówione w części dotyczącej kontroli doraźnej.

W przypadku prowadzenia obligatoryjnej kontroli uprzedniej zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, do czasu doręczenia informacji o wyniku kontroli kontrolowany zamawiający nie może zawrzeć umowy z wybranym wykonawcą. Na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów złamanie tego zakazu skutkowało nieważnością zawartej umowy. W związku z nowelizacją art. 146 ust. 1 ustawy, zniesiona zostaje sankcja w postaci nieważności umowy zawartej przed zakończeniem kontroli uprzedniej, a także przed upływem terminu na jej wszczęcie. Oznacza to, że co do zasady zamawiający nie będzie mógł zawrzeć umowy w trakcie trwania kontroli uprzedniej, niemniej jednak jego ewentualne niezastosowanie się do tego zakazu, nie będzie skutkowało *ex lege* nieważnością zawartej w tych okolicznościach umowy. Należy mieć jednak na uwadze uprawnienie Prezesa Urzędu wynikające z art. 168 pkt 3 ustawy, zgodnie z którym Prezes może wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności umowy w całości lub w części. Kontrolowany zamawiający musi zatem liczyć się z możliwością stwierdzenia w trakcie kontroli naruszenia skutkującego nieważnością umowy i – w przypadku zawarcia przez niego umowy przed zakończeniem kontroli - wystąpieniem Prezesa Urzędu do sądu, aby ten stwierdził jej nieważność. Przyjęte

rozwiązanie daje zatem zamawiającemu wybór pomiędzy możliwością skrócenia okresu prowadzenia postępowania poprzez zawarcie umowy przed zakończeniem kontroli uprzedniej a ryzykiem poddania ważności umowy ocenie sądu okręgowego na skutek pozwu Prezesa Urzędu.

Podsumowując zmiany ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie kontroli, należy zauważyć, że zmiernają one przede wszystkim do zwiększenia liczby kontroli wszczynanych przez Prezesa Urzędu ze względu na podejrzenie popełnienia najbardziej istotnych naruszeń, tj. takich, które mają wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W tym celu Ustawodawca zniósł obowiązek przeprowadzania obligatoryjnych kontroli uprzednich wszystkich zamówień o określonej wartości, ograniczając go do zamówień współfinansowanych ze środków UE oraz przewidział możliwość wszczynania kontroli doraźnych w przypadkach, gdy występuje uzasadnione przypuszczenie zaistnienia ww. naruszeń. Rozszerzone zostały ponadto uprawnienia zamawiających w zakresie możliwości wnoszenia zastrzeżeń do wyników kontroli i uchylono przepis stanowiący o nieważności umowy zawartej przed zakończeniem kontroli uprzedniej. Wprowadzone zmiany mają na celu zwiększenie skuteczności kontroli Prezesa Urzędu przy jednoczesnym zapewnieniu efektywności prowadzonych przez zamawiających postępowań o zamówienie publiczne.

Emilia Garbala
Departament Kontroli Zamówień współfinansowanych ze Środków UE
Urząd Zamówień Publicznych

Środki ochrony prawnej po nowelizacji

1. Ogólne założenia i kierunki nowelizacji

Podstawowym celem nowelizacji Prawa zamówień publicznych (dalej Pzp) w zakresie środków ochrony prawnej jest zwiększenie ochrony podstawowych interesów wykonawców w ramach korzystania przez nich ze środków ochrony prawnej. Cel ten ma być realizowany poprzez zwiększenie dostępności korzystania z tych środków w przypadku postępowań o wartości niższej niż progi unijne, także w postępowaniach konkursowych, jak również poprzez wydłużenie terminów wnoszenia środków odwoławczych w postępowaniach o wartości wyższej niż progi unijne. W odniesieniu do konkursów nowelizacja ustawy przewiduje rezygnację z limitowania dostępności środków ochrony prawnej w postępowaniu konkursowym poprzez wykreślenie art. 179 ust. 1b wyłączającego możliwość skorzystania z tych środków w odniesieniu do rozstrzygnięcia sądu konkursowego w zakresie oceny prac konkursowych oraz wyboru najlepszych prac konkursowych. Podkreślić należy, że zmiany wprowadzone ustawą nowelizującą dotyczące: protestów wnoszonych od dnia jej wejścia w życie, wnoszonych w ich następstwie odwołań i skarg mają zastosowanie także do tych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, które były wszczęte przed nowelizacją (por. art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. Nr 171 poz. 1058).

Drugim, nie mniej istotnym celem nowelizacji w zakresie środków ochrony prawnej jest ograniczenie negatywnego wpływu tych instrumentów prawnych na efektywność i szybkość procesu udzielania zamówień publicznych.

2. Protest

Zmianie uległa treść art. 180 ust. 1 Pzp poprzez rozszerzenie w stosunku do brzmienia dotychczasowego tego przepisu katalogu zdarzeń, wobec których wykonawca uprawniony jest do wystąpienia z protestem. Zmiana treści art. 180 ust. 1 Pzp ma przede wszystkim walor porządkujący, gdyż uwzględnia zdarzenia objęte prawem do wnoszenia protestu także przed nowelizacją, ale wymienione w innych przepisach, co w szczególności dotyczy postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Dzięki nowelizacji nie ma już także wątpliwości co do możliwości oprotestowania treści ogłoszenia o konkursie i regulaminu konkursu a także innych czynności podejmowanych przez zamawiającego w ramach procedury konkursowej.

Termin na wniesienie protestu dla zamówień o wartości niższej niż progi unijne pozostaje bez zmian i wynosi 7 dni, natomiast w przypadku zamówień o wartości co najmniej równej wartościom odpowiadającym progom unijnym termin na wniesienie protestu został przedłużony do 10 dni, od dnia, w którym powzięto lub można było powziąć przy zachowaniu należytej staranności wiadomość o okolicznościach stanowiących podstawę jego wniesienia (art. 180 ust. 2 Pzp).

Zmiana dotyczy również sposobu liczenia terminów na wniesienie protestu na treść specyfikacji istotnych warunków w postępowaniach prowadzonych w innych trybach niż przetarg nieograniczony. W postępowaniach o wartości niższej niż progi unijne termin ten pozostaje bez zmian i wynosi 7 dni od dnia doręczenia specyfikacji, ale nie mniej niż 3 dni przed terminem składania ofert. Natomiast, w przypadku postępowań o wartości co najmniej równej wartościom odpowiadającym progom unijnym termin na wniesienie protestu ulega wydłużeniu i wynosi 10 dni od dnia doręczenia specyfikacji, bez względu na czas pozostający do upływu terminu składania ofert. (art. 180 ust. 4 Pzp).

Jako ostateczne rozstrzygnięcie protestu w przypadku wniesienia odwołania, jednolicie dla wszystkich postępowań i niezależnie od ich wartości, został przyjęty dzień wydania postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze albo wyroku Izby (art. 182 ust. 2 pkt. 3 Pzp). Oznacza to, że, odmiennie niż przed nowelizacją, zamawiający także w postępowaniach o wartości przenoszącej równowartość kwoty 10.000.000 euro dla dostaw i usług oraz 20.000.000 euro dla robót budowlanych nie muszą czekać z zawarciem umowy na upływ terminu do wniesienia skargi lub rozstrzygnięcie sądu okręgowego w przedmiocie skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej.

Gdy zaistnieje potrzeba zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu, za sprawą znowelizowanych przepisów już nie Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, ale Krajowa Izba Odwoławcza ma uprawnienie do rozstrzygnięcia w przedmiocie uchylecia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu. Zmianie uległy również przesłanki uchylecia zakazu w stosunku do tych, w oparciu o które do czasu nowelizacji ustawy zgodę mógł wyrazić Prezes Urzędu Zamówień Publicznych. Krajowa Izba Odwoławcza może uwzględnić wniosek zamawiającego w tym zakresie, jeżeli uzna, że w okolicznościach wskazanych wnioskiem potrzeba ochrony interesu publicznego przewyższa potrzebę ochrony indywidualnych interesów uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Podstawą do nadania Krajowej Izbie Odwoławczej takiego uprawnienia stały się zapisy wprowadzone Dyrektywą 2007/66/WE z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającą dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz.U. L 335 z dnia 20.12.2007 r.), a w szczególności art. 1 w zakresie zmiany art. 2 ust. 1 i 5 dyrektywy 89/665/EWG oraz art. 2 w zakresie zmiany art. 2 ust. 4 dyrektywy 92/13/EWG.

Wniosek dotyczący uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu będzie rozpatrywany przez Izbę w terminie 5 dni od jego złożenia, ale nie na rozprawie, lecz na posiedzeniu niejawnym, stąd rozstrzygnięcie przybierze formę postanowienia, na które nie będzie przysługiwała skarga (por. art. 182 ust. 3).

Warto zauważyć, że zawarcie przez zamawiającego umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu bez uprzedniego uzyskania stosownego postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej o uchyleniu zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu stanowi przesłankę stwierdzenia nieważności tej umowy (por. art. 146 ust. 1 pkt. 2 Pzp).

3. Odwołanie

Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych wprowadziła również nowe zasady dotyczące wnoszenia odwołań.

Dyrektywy regulujące zasady wnoszenia środków ochrony prawnej obowiązują dla zamówień na roboty budowlane od wartości równej lub większej od kwoty 5.150.000 euro, a dla zamówień na dostawy lub usługi, w zależności od typu zamawiającego, odpowiednio od kwot 133.000 euro, 206.000 lub 412.000 euro. Poniżej tego progu prawo europejskie wymaga zachowania w postępowaniach związanych z udzielaniem zamówień traktatowych zasad m.in. niedyskryminacji i równego traktowania a także przejrzystości, umożliwiając tym samym otwarcie na konkurencję oraz kontrolę bezstronności procedur. W tym zakresie z norm prawa wspólnotowego w odniesieniu do środków odwoławczych wynika prawo do skutecznej ochrony przynajmniej w odniesieniu do tych czynności zamawiającego, które mają bezpośrednio niekorzystne skutki dla wykonawcy zainteresowanego uzyskaniem zamówienia takich jak np. wykluczenie z postępowania. Stanowisko takie wyraziła Komisja Europejska w *Komunikacie Wyjaśniającym Komisji dotyczącym prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych* (Dz.U. Nr C 179/02 z dnia 01.08.2006 r.) kierując się w tym zakresie orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Środki ochrony prawnej stanowiąc podstawowy instrument ochrony praw wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wpływają także na zachowanie prawidłowości czynności dokonywanych przez zamawiającego w tym postępowaniu. Polski ustawodawca uznał zatem, iż szczególnie istotne jest zagwarantowanie wykonawcom możliwości efektywnego zaskarżenia decyzji zamawiającego godzących w ich podstawowe prawa także w tych postępowaniach, do których nie mają zastosowania dyrektywy odwoławcze. Przepisy dotychczas obowiązujące w tym zakresie umożliwiały

wykonawcom wnoszenie w takich postępowaniach jedynie protestów, co okazało się nieefektywne, gdyż od ich rozstrzygnięcia przez zamawiającego nie przysługiwało żadne odwołanie podlegające rozpatrzeniu przez niezależny organ. W związku z tym, została przyjęta ogólna zasada, iż prawo do wniesienia odwołania przysługuje wykonawcom od rozstrzygnięcia przez zamawiającego każdego protestu, przy czym w postępowaniach, w których wartość zamówienia nie przekracza progów unijnych odwołanie może być wniesione tylko w odniesieniu do rozstrzygnięć takich protestów, które dotyczą kwestii ściśle określonych ustawą. Stosownie do nowych zapisów ustawy, wniesienie odwołania jest już możliwe także w postępowaniach o wartości niższej niż progi unijne pod warunkiem, że zarzuty odwołania będą dotyczyły: wyboru trybu - negocjacje bez ogłoszenia, zamówienie z wolnej ręki, zapytanie o cenę; opisu sposobu oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu; wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, odrzucenia oferty (por. art. 184 ust. 1a Pzp).

Wymaga podkreślenia, iż odwołanie wnoszone przez wykonawcę w stosunku do czynności wykluczenia lub odrzucenia oferty może dotyczyć wyłącznie czynności odnoszących się bezpośrednio do tego wykonawcy; jego wykluczenia z postępowania lub odrzucenia jego oferty. Tym samym, w postępowaniach poniżej progów unijnych wykonawcy nie przysługuje prawo wniesienia odwołania, którego zarzuty odnoszą się do odrzucenia lub braku odrzucenia oferty innego wykonawcy albo do wykluczenia lub braku wykluczenia z postępowania innego wykonawcy.

Wniesienie odwołania w postępowaniach o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp na inne niż wskazane wyżej czynności skutkuje odrzuceniem odwołania (por. art. 187 ust. 4 pkt. 8 Pzp).

Zmiana ustawy poprzez umożliwienie składania odwołań także w postępowaniach o wartościach niższych niż progi unijne wychodzi naprzeciw oczekiwaniom wykonawców biorących udział w takich postępowaniach; jest uzasadniona koniecznością rozszerzenia możliwości korzystania ze środków ochrony prawnej w odniesieniu do najistotniejszych decyzji zamawiającego, które mogą bezpośrednio naruszać interes wykonawcy. Wprowadzone zmiany mogą zaś wpływać pozytywnie na prawidłowe przeprowadzenie procedury udzielania zamówienia publicznego.

Nowe uregulowania prawne zniosły powiązanie możliwości wniesienia odwołania z wartością zamówienia równą co najmniej progom unijnym określonym dla dostaw i usług. W konsekwencji, w postępowaniach o wartości co najmniej równej kwotom określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp tzn. dla dostaw lub usług od progów odpowiednio 133.000 lub 206.000 euro (zamawiający klasyczni) lub 412.000 euro (zamawiający sektorowi) oraz dla robót budowlanych niezależnie od rodzaju zamawiającego - 5.150.000 euro, odwołanie przysługuje od każdego rozstrzygnięcia

protestu. W postępowaniach zaś o wartościach niższych od tych progów unijnych odwołanie można wnieść tylko w odniesieniu do zakresu przedmiotowego wskazanego ustawą; dla dostaw lub usług zamawianych przez zamawiających klasycznych, to jest poniżej progu odpowiednio 133.000 lub 206.000 euro oraz dla robót budowlanych - niezależnie od rodzaju zamawiającego klasycznego - poniżej progu 5.150.000 euro.

Należy również zwrócić uwagę na inną konsekwencję zmian nowelizacyjnych. W odniesieniu do robót budowlanych, których wartość jest niższa niż równowartość kwoty 5.150.000 euro, a więc także w postępowaniach o stosunkowo dużej wartości, możliwość wnoszenia odwołania została ograniczona tylko do przypadków wskazanych ustawą w art. 184 ust. 1a Pzp, a więc tylko do przypadków, w których czynności zamawiającego mogą dotyczyć bezpośrednio wykonawcy składającego odwołanie (np. wykluczenia go z postępowania czy odrzucenia jego oferty) nie zaś innych wykonawców (np. kwestionowania wyboru oferty innego wykonawcy z powodu niezgodności jej treści z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia). Dotychczas wnoszenie odwołań w ramach postępowań na roboty budowlane były możliwe już przy szacunkowej wartości zamówienia odpowiadającej progom unijnym dla dostaw lub usług, a więc, odpowiednio, od progów 133.000, 206.000 lub 412.000 euro. Znowelizowane przepisy umożliwić mogą zatem szybsze zakończenie postępowań, tych których przedmiotem są roboty budowlane, także tych o wartości znacznej, ale niższej niż równowartość kwoty 5.150.000 euro.

Zmianie uległa także długość terminów na wniesienie odwołania. Termin na wniesienie odwołania uległ wydłużeniu i wynosi obecnie co do zasady już nie 5, ale 10 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia protestu lub upływu terminu rozstrzygnięcia protestu. Pięciodniowy termin na wniesienie odwołania obowiązuje natomiast w stosunku do odwołań wnoszonych w ramach postępowań o wartości niższej od progów unijnych (por. art. 184 ust. 2 Pzp).

Nowelizacja ustawy wprowadziła również nowe zasady dotyczące podstaw uwzględnienia odwołania. Nie każde stwierdzenie naruszenia przepisów ustawy będącego przedmiotem zarzutów zawartych w odwołaniu będzie prowadzić do uwzględnienia odwołania przez Krajową Izbę Odwoławczą. Podstawą uwzględnienia odwołania może być bowiem tylko stwierdzenie takiego naruszenia przepisów ustawy, które miało wpływ lub mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania (por. art. 191 ust. 1a Pzp). Tym samym, odwołanie będzie podlegało uwzględnieniu tylko wówczas, gdy Krajowa Izba Odwoławcza stwierdzając naruszenie ustawy ustali istnienie związku pomiędzy zarzucanym naruszeniem ustawy a wynikiem postępowania lub też wskaże na prawdopodobieństwo istotnego wpływu zarzucanego naruszenia ustawy na wynik postępowania.

Krajowa Izba Odwoławcza, stosownie do znowelizowanych przepisów, nie ma już uprawnień do unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a

zatem nie będzie, jak do tej pory, brała pod uwagę z urzędu okoliczności skutkujących unieważnieniem postępowania (por. art. 191 ust. 2 i 3 Pzp). Uzasadnieniem dla przyjęcia takiego rozwiązania była potrzeba zapobiegania nadużywaniu środków ochrony prawnej wnoszonych przez wykonawców z naruszeniem zasad przewidzianych dla korzystania z tych środków, w których zarzuty skutkujące nieważnością postępowania podnoszone były niejako „przy okazji”, co prowadziło do konieczności rozpatrywania tych zarzutów przez Izbę z urzędu. Taka praktyka powodowała, poprzez przedłużanie się procedur odwoławczych, do przewlekłości postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W powyższym kontekście warto zwrócić także uwagę na zmianę Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 października 2007 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz.U. Nr 187 poz. 1327 ze zm.), w którym w § 11 został dodany ust. 1 a umożliwiający wystąpienie przez zamawiającego z wnioskiem do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej o wyznaczenie posiedzenia Izby w najbliższym możliwym terminie, jeżeli odwołanie jest wnoszone w postępowaniu o szczególnym znaczeniu dla interesu publicznego. Rozwiązanie to zostało przyjęte w szczególności z myślą o umożliwieniu szybszego zakończenia postępowań dotyczących infrastruktury drogowej i kolejowej czy realizacji zamówień związanych z przygotowaniem Polski do EURO 2012.

W konsekwencji zmian ustawy w zakresie zasad wnoszenia odwołań zmianie uległa też wysokość kwoty wpisu od odwołania określona Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r. (Dz.U. Nr 128 poz. 886 ze zm.). Generalnie wysokość wpisu została zmniejszona i uzależniona od wartości i rodzaju zamówienia. Dla zamówień o wartościach niższych od progów unijnych na dostawy i usługi, a także w odniesieniu do konkursów (niezależnie od ich wartości), wysokość wpisu została ustalona na kwotę 7.500 zł, zaś dla zamówień na roboty budowlane – 10.000 zł. Dla zamówień o wartościach równych lub wyższych od progów unijnych na dostawy i usługi wysokość wpisu została ustalona na kwotę 15.000 zł, zaś dla zamówień na roboty budowlane na kwotę 20.000 zł. Przed nowelizacją była to kwota w wysokości 20.000 zł dla wszystkich wymienionych rodzajów zamówień z wyjątkiem zamówień na roboty budowlane o wartości przewyższającej równowartość kwoty 5.150.000 euro, dla których wysokość wpisu wynosiła 40.000 zł.

4. Skarga do SO

Ze względu na zmianę przepisu art. 182 ust. 1 pkt. 3 Pzp i przyjęcia w stosunku do wszystkich postępowań zasady uznania protestu za ostatecznie rozstrzygnięty w przypadku wniesienia odwołania z dniem wydania orzeczenia przez Krajową Izbę

Odwoławczą, zostały uchylone przepisy dotyczące sądowej procedury uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu (por. art. 196 Pzp).

Zmiana brzmienia art. 198 Pzp ma natomiast w dużej mierze wymiar porządkujący, eliminujący wątpliwości pojawiające się na tle stosowania tego przepisu w praktyce orzeczniczej sądów.

Wskazana została jednolita forma wyroku dla orzeczeń merytorycznych oddalających lub uwzględniających skargę. Dla pozostałych rozstrzygnięć została przewidziana forma postanowienia. Jednocześnie, w związku z brzmieniem art. 194 ust. 2 Pzp, który nakazuje odpowiednie stosowanie w postępowaniu toczącym się na skutek wniesienia skargi przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji, jednoznacznie została wyeliminowana możliwość stosowania przez sąd art. 384 § 4 tej ustawy, na mocy którego niektóre sądy okręgowe orzekały o przekazaniu zespołowi arbitrów, a później Krajowej Izbie Odwoławczej, sprawy do ponownego rozpatrzenia, zwłaszcza w sytuacji braku merytorycznego rozpatrzenia odwołania (por. art. 198 ust. 2 Pzp.). Taka praktyka powodowała w istocie sytuację nierozpoznania skargi pomimo zakończenia procedury skargowej, gdyż obowiązujące przepisy nie dawały ani nie dają podstaw do ponownego rozpatrzenia odwołania. Nowe brzmienie art. 198 ust. 2 Pzp pozwoli uniknąć takich sytuacji a jednocześnie będzie pozytywnie oddziaływać na praktykę orzeczniczą sądów w zakresie rozpoznawania skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej także w zakresie szybkości przeprowadzania kontroli tych orzeczeń. Przyjęta w systemie zamówień publicznych zasada co do braku możliwości zwrotu przez sąd okręgowy odwołania do ponownego rozpoznania przez Krajową Izbę Odwoławczą nawet w sytuacji braku uprzedniego, merytorycznego rozpatrzenia przez nią tego odwołania, stanowi przewidziany ustawą wyjątek od ogólnej zasady dwuinstancyjności rozpatrywania spraw, o którym mowa w art. 78 Konstytucji RP. Z tego względu uzasadnione jest wyraźne sformułowanie w ustawie Prawo zamówień publicznych okoliczności zaistnienia takiego odstępstwa.

Znaczenie porządkujące należy przypisać także wprowadzeniu zapisu o zakazie orzekania przez sąd w zakresie zarzutów, które nie były przedmiotem protestu (art. 198 ust. 4 Pzp). Przepis ten stanowi odpowiednik zapisu art. 191 ust. 3 Pzp odnoszącego się do postępowania przed Krajową Izbą Odwoławczą. Takie uregulowanie dotyczące postępowania skargowego pozwala m.in. zapobiec podnoszeniu na rozprawie przed sądem okręgowym nowych zarzutów, które nie były rozpatrywane przez Izbę, w stosunku do których przeciwnik skargi ma ograniczone możliwości podjęcia właściwej obrony.

Do przepisu art. 191 ust. 7 Pzp mającego zastosowanie w postępowaniu odwoławczym przed Krajową Izbą Odwoławczą nawiązuje w swojej treści również art. 198 ust. 5 Pzp i jest jego naturalną konsekwencją. Stąd zapis o konieczności uwzględnienia przez sąd w treści orzeczenia obok rozstrzygnięcia w zakresie kosztów sądowych także

kosztów poniesionych przez strony w związku z rozpoznaniem odwołania. W związku z niejednorodną praktyką sądów okręgowych w zakresie orzekania o kosztach postępowania odwoławczego i wynikającymi stąd problemami interpretacyjnymi rozwiązanie takie pozwoli na zapewnienie właściwej ochrony interesów stron przede wszystkim w sytuacji uwzględnienia skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej.

*Brygida Brańko
Departament Prawny
Urząd Zamówień Publicznych*